

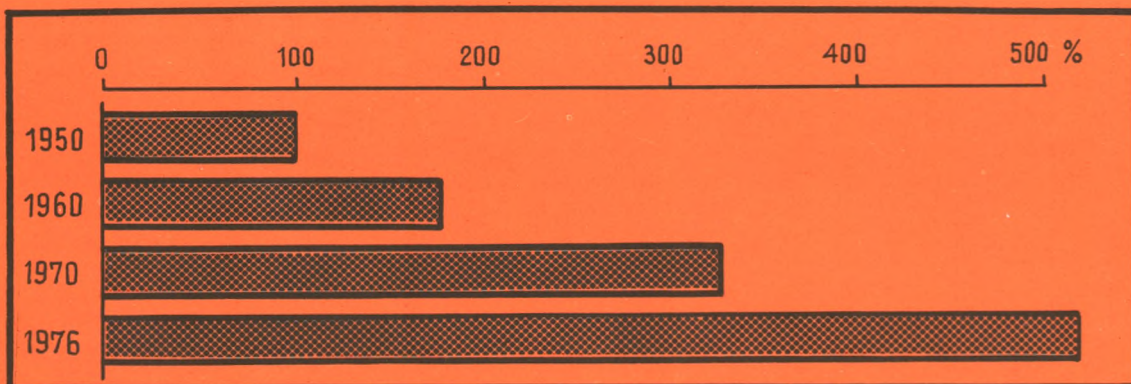
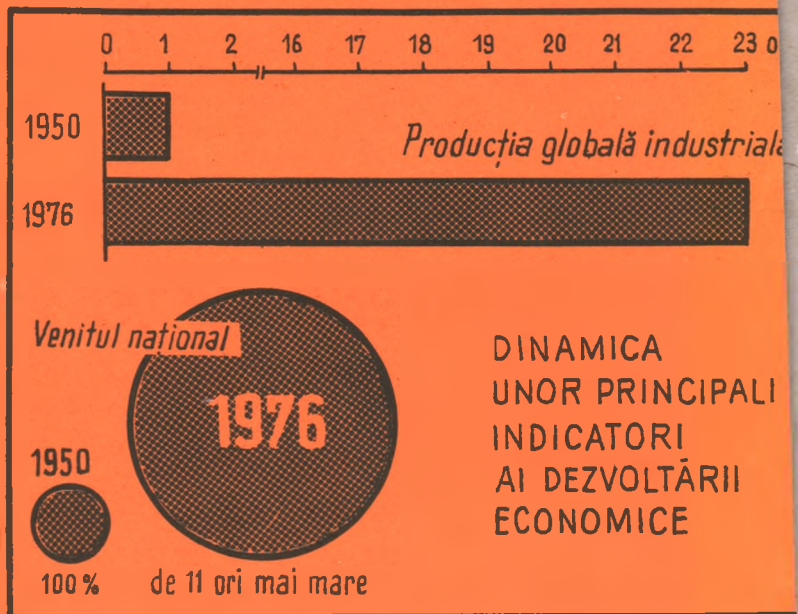
Revista ECONOMICA

LIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

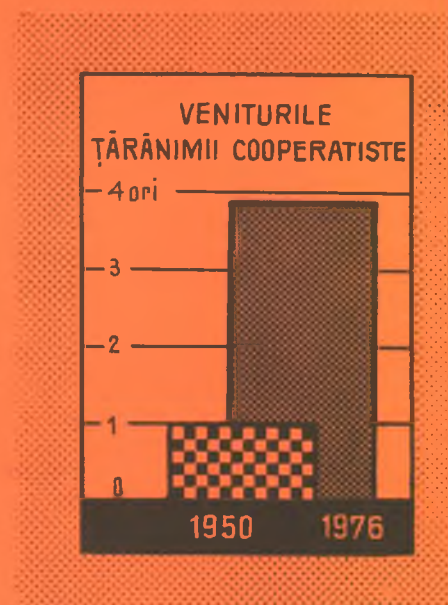
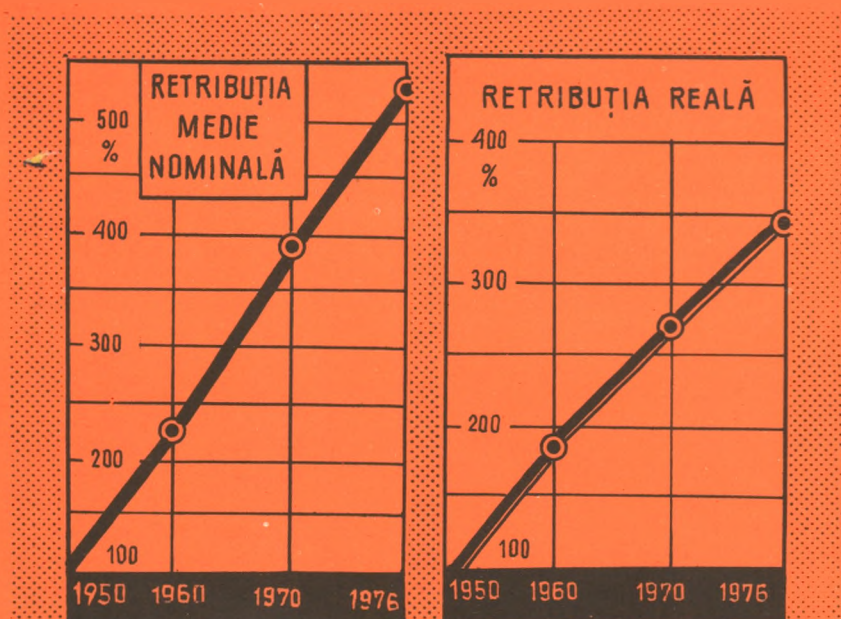

Numărul 17 ● Vineri 29 aprilie 1977

ÎMPLINIRI ÎN RIDICAREA NIVELULUI DE TRAI AL POPULAȚIEI

**EVOLUȚIA
VENITURILOR
TOTALE REALE
ALE
POPULAȚIEI**

1 MAI — SUB SEMNUL MUNCII, AL ÎMPLINIRII ȘI AL SOLIDARITĂȚII

SINT MAI BINE DE OPT DECENII ȘI JUMĂTATE de când ziua de 1 Mai, pe care o vom sărbători în curând, a intrat în conștiința popoarelor ca un simbol al uriașei energii revoluționare a proletariatului, a oamenilor muncii. Ca un simbol al forței înnoitoare a milioanele de făuritori ai bunurilor materiale, progresului și civilizației umane, a căror misiune istorică este aceea de a dezrobi popoarele de sub jugul exploatării și asuprii, de a asigura edificarea societății noi, demnitatea și fericirea omului, țeluri la care au visat de-a lungul secolelor mințile cele mai luminate ale omenirii.

Urgiți de-a lungul veacurilor în numeroase împrejurări potrivnice, poporul român, alcătuit din oameni dîrzi și înțelepți a știut întotdeauna să înfrunte și să depășească greutățile, luptînd cu bărbăție și demnitate. Iar după 1893, atunci cînd primul congres al partidului marxist al muncitorilor din România într-una din rezoluțiile sale hotărîa sărbătorirea zilei de 1 Mai ca zi a muncii, ca zi de luptă revoluționară, pentru eliberarea socială și națională, ca zi de afirmare a solidarității muncitorești internaționale, lupta pentru progres a clasei muncitoare, a întregului popor român a fost de fiecare dată revigorată cu prilejul acestei zile. În anii regimului burghez-moșieresc manifestările prilejuite de această zi de primăvară au mobilizat puternic masele în aspra dar avîntată bătălie condusă de partid pentru o lume mai bună și mai dreaptă, pentru împlinirea înaltelor idealuri și aspirații de libertate, independență și progres ale poporului nostru. În anii revoluției și construcției socialiste sărbătorirea de 1 Mai constituie un prilej de bilanț al realizărilor obținute pe drumul luminos al socialismului, un prilej de mobilizare, de hotărîre entuziastă a poporului nostru ca sub conducerea partidului său comunist să muncească cu dăruire pentru a ridica România pe noi culmi ale progresului și civilizației socialiste.

CE A ADUS în acești ani socialismul pentru țara noastră? Cîștigarea unui loc demn și a unui rol activ între celelalte state ale lumii. Victoria definitivă a socialismului în țară, instaurarea atotcuprinzătoare, a relațiilor de producție socialiste au deschis calea unor modificări profunde în structura economică și socială a țării, ce i-au schimbat înfățișarea din temelii. Prin munca avîntată, prin efortul uriaș și consecvent al poporului nostru, țara a devenit, într-un interval de timp relativ scurt, un stat industrial-agrar, cu o industrie ce cunoaște ritmuri înalte de dezvoltare în condițiile unor importante progrese calitative și care își întărește tot mai mult rolul conducător, transformator în economie; cu o agricultură în plin proces de modernizare, bazată tot mai mult pe utilizarea largă a cuceririlor tehnico-științifice; cu o dezvoltare modernă a tuturor ramurilor economiei naționale și prin toate acestea cu un venit național în continuă și substanțială creștere. De la statutul de remorcă agrară a puterilor economice, de la statutul de teren fertil pentru capitalurile acestor state, de la statutul de subordonat al acestora — staturi de care România a „beneficiat” vreme îndelungată — prin împlinirea evidențiate ne ridicăm astăzi la statutul de țară cu adevărat liberă, cu adevărat independentă, făuritoare a propriului destin.

Socialismul a adus în același timp realizarea unor împliniri sociale, materiale și spirituale de mare anvergură ale omului muncii, ce au conferit și conferă sensuri superioare, din toate unghiurile, condiției acestuia. Prin înlăturarea exploatării se dă conținut unei libertăți esențiale a omului și anume dreptului acestuia de a duce o viață lipsită de împilare, de a fi stăpîn pe roadele muncii sale, dreptului de a duce o viață liberă. Pe de altă parte,

prin dezvoltarea fără precedent a economiei noastre socialiste, cincinal de cincinal se amplifică numărul locurilor de muncă. Oamenii găsesc astfel în permanență de lucru, realizîndu-se în fapt un alt drept esențial al omului și anume dreptul de a munci.

Însăși munca, în sine, cunoaște transformări înnoitoare. Structurarea modernă a economiei naționale, a industriei, promovarea, pe scară largă, a progresului tehnic, a mecanizării și automatizării, afirmarea, în tot mai mare măsură, a științei ca forță nemijlocită de producție asigură dispariția treptată a deosebirilor esențiale dintre munca fizică și cea intelectuală, transformarea, tot mai mult, a muncii din agricultură într-o variantă a celei industriale. Un învățămînt de 10 ani, obligatoriu, un învățămînt mediu și superior de specialitate în plină dezvoltare, o continuă și organizată activitate de reciclare a cunoștințelor pentru toți oamenii muncii — toate procese desfășurate gratuit și înscrise la dimensiuni incredibile pentru cei ce trăiau în vechea Românie — susțin integrarea omului în sensul transformărilor evidențiate în conținutul muncii. Prin toate acestea munca devine mai pretențioasă dar și mai atrăgătoare, la satisfacția muncii libere adăugîndu-se noi și însemnate împliniri spirituale.

Ce mai înseamnă socialismul pentru România, pe plan uman? Întîi venituri tot mai ridicate pentru cei ce muncesc, și ca atare un consum din ce în ce mai modern, realizat în proporții de masă, evoluții asigurate de forța în continuă creștere a economiei noastre socialiste. În 27 de ani de economie planificată veniturile totale reale ale populației au crescut de peste 5 ori. Cite țări din lume se pot mîndri oare cu o asemenea performanță? Pe urmă, transformări înnoitoare în ce privește condițiile de locuit ale omului care muncește, în ce privește asistența sanitară, socială etc. Mai apoi realizarea unei egalități depline, de fapt, în drepturi a oamenilor muncii. Adică expansiunea puternică a forțelor de producție, îndeosebi a industriei, pe întregul teritoriu al țării, asigurîndu-se astfel pentru toți locuitorii patriei, fără nici un fel de deosebire, satisfacția de a crea, de a folosi din plin binefacerile civilizației.

IN SFÎRȘIT, crearea condițiilor pentru participarea tot mai intensă, tot mai activă a tuturor oamenilor, fără deosebire de naționalitate, fără nici un fel de discriminare, la conceperea și conducerea, la desfășurarea și controlul activităților economico-sociale. Prin întregul sistem de organizare și conducere al vieții noastre economico-sociale, prin numeroase forumuri, cu numeroase prilejuri, cu alte cuvinte într-o activitate oficializată, instituționalizată, desfășurată permanent, fiecare om, își poate spune — și își spune — deschis cuvîntul asupra oricăror probleme, oricît de complicate ar fi ele. În condițiile acestui larg democratism masele concep și creează nu numai în domeniul producției ci și în domeniul politic. Ideile, părțile celor ce muncesc se concentrează, se sintetizează în politica partidului nostru, dau conținut acestei politici care constituie astfel însăși politica poporului român, izvorită din gîndurile acestui popor și pentru acest popor. Personalitatea umană își află astfel o înflorire tot mai deplină. Tocmai din acest proces, prin care poporul însuși își hotărăște destinul, decurge forța orînduirii socialiste.

Asemenea înfăptuiri confirmă superioritatea incontestabilă a democrației noastre socialiste asupra celei burgheze. Aceasta din urmă, în numeroase cazuri, se mărginește să proclame formal anumite drepturi democratice, fără să asigure condițiile materiale și cadrul social necesar exercitării lor. Există într-adevăr în capitalism dreptul înscris la muncă, dar ce fel de drept real este

acesta, cum este el garantat cind o insemnată parte din forța de muncă nu are unde lucra? Există într-adevăr în capitalism egalitate scriptică în drepturi între cetățeni, dar ce fel de drept real este acesta cind cea mai mare parte a populației lucrează în beneficiul celor puțini, celor puternici, stăpîni ai mijloacelor de producție, cind există exploatarea și exploatați, inegalitate economică și socială?

Urmărind să abată atenția de la marile nedreptăți ale explorării omului de către om, unele cercuri reacționare prezintă adeveseori grave manifestări antiomane, degradări morale ale omului, grave manifestări antisociale — toate dind friu liber unor instincte primare — ca libertăți asigurate de democrația burgheză, ca libertatea individului de a face ceea ce vrea în orînduirea capitalistă. Se încearcă să se prezinte că lipsa unor asemenea „libertăți” în orînduirea socialistă, libertăți care în fapt, lezează personalitatea atît a individului cît și aceea a colectivității în care acesta trăiește, or limita drepturile și libertățile omului, într-adevăr, libertatea violenței și a imoralității nu există, și nici nu pot exista în orînduirea noastră. Dar departe de a fi un neajuns, această lipsă evidențiază tocmai superioritatea umanismului și a democrației socialiste în cadrul căreia omul are rezolvate definitiv și garantate drepturile sale esențiale, o viață liberă și fericită, egalitate între semenii săi, armonia și progresul colectivității ce permit realizarea superioară a fiecăruia dintre membrii acesteia.

TRAIM, deci, astăzi împliniri dintre cele mai remarcabile. Pe de o parte, remarcabile în raport cu trecutul țării. Să judecăm. Într-un amplu studiu „De la criză la criză” publicat în „Lupta de clasă” în 1938 se arată că goana după profit, starea precară a economiei determină un nivel mizerabil de trai pentru popor, un nivel de viață lipsit, mai ales la sate, de unele dintre cele mai elementare condiții de cultură și civilizație, toate acestea generînd un șir de fenomene sociale care, împreună luate, reprezintă degradarea fizică a maselor populare. O degradare care, cuprinzînd în primul rînd țărănia, radiază ca un focar deasupra orașului, antrenînd toate structurile muncitoare, începînd cu muncitorii industriali și terminînd cu funcționarii și intelectualii. O asemenea situație era confirmată de înșiși oameni de știință burghezi, și dintre cei mai importanți. Printre aceștia directorul de atunci al Institutului Central de Statistică, care, deși nu releva cauzele reale ale acestei stări de fapt nu a putut să nu-și exprime, cu numeroase prilejuri, profunda îngrijorare față de starea precară materială, fizică și spirituală a celei mai mari părți din populație.

Dar unde se află în prezent țărănia României ce era amenințată cu degradarea fizică? Iată-o. Analfabetul sau puțin știutorul de carte de acum 40 de ani își desfășoară astăzi munca într-o agricultură tot mai mecanizată și mai bine organizată, activitatea sa întrunind, din ce în ce mai mult, trăsăturile unei profesii, ale unei specialități ce pretinde o amplă pregătire școlară, generală și tehnică de specialitate, însușirea permanentă a cunoștințelor noi. „Opincarul” și „mămăligarul” de acum 40 de ani, ce trăia adeseori în bordeie, beneficiază astăzi de venituri tot mai ridicate, dinamica acestora devansînd dinamica veniturilor personalului. Are, în numeroase cazuri, o locuință nouă, luminoasă și spațioasă, beneficiind de gratulații ale civilizației. Are radio și televizor, de multe ori autoturism, copii la școli superioare, la facultăți. Dar unde se află muncitorul, unde se află intelectualul? Iată, în rîndurile unui personal de peste 6,5 milioane — de peste 3 ori mai mare decît în 1950 cu retribuții ridicate și sigure, a unui personal ce ilustrează dezvoltarea tot mai marcant industrială, tot mai marcant calitativă a țării. Parcă spune totul faptul că profesiunea de muncitor impune, tot mai mult, ca punct de plecare, bacalaureatul; adică laurii care acum 40 de ani încununau doar frunțile, destul de puține, ale unor oameni considerați ca favorizați de soartă. Țăranii, muncitorii și intelectualii se regăsesc, liberi și uniți, sub conducerea partidului, în efortul deloc ușor de a asigura progresul economico-social al patriei, se regăsesc hotărînd alături destinele prezente și de perspectivă ale României Socialiste.

Împlinirile sînt remarcabile și în raport cu realitatea lumii contemporane. Beneficiem de relațiile de producție dintre cele mai avansate. Am depășit cu mult pe planul înfăptuirilor social-culturale state capitaliste care în urmă cu 35—40 de ani se aflau

la același nivel de dezvoltare cu al nostru. De asemenea, comparațiile internaționale în ce privește unii indicatori cu mare putere de semnificație pentru nivelul atins în evoluția economică și socială, ne situăm tot mai aproape de state dezvoltate ale lumii. În mai puțin de 33 de ani, adică de la Eliberare încoace, am parcurs un drum pe care alte state l-au parcurs sau parcurg în perioade considerabil mai lungi. Iată de ce experiența României Socialiste, ce își trage seva din puterea fără de sfîrșit a unității populului, captează atenția și interesul, este receptată cu respect și apreciere în lumea întreagă.

Sărbătorirea întîiului de Mai a constituit și constituie un prilej de a exprima solidaritatea internațională a oamenilor muncii din țara noastră cu oamenii muncii de pretutindeni în lupta pentru libertate și dreptate socială. Partidul și statul nostru, poporul român, își îndeplinesc cu cinste această nobilă misiune. Continuînd eforturile pentru accelerarea dezvoltării economico-sociale pentru edificarea cu succes a noii orînduiri în patria noastră, oamenii muncii din România Socialistă aduc o prețioasă contribuție la cauza întăririi forțelor socialismului, progresului social și păcii internaționale.

Aflată în unitate dialectică cu politica internă — politica externă a partidului și statului nostru este bazată pe dezvoltarea și întărirea continuă a prieteniei și colaborării multilaterale cu țările socialiste, pe extinderea relațiilor cu toate partidele comuniste și muncitorești, pe dezvoltarea legăturilor de solidaritate cu forțele progresiste și democratice din lume. Totodată, România Socialistă își intensifică raporturile, pe toate planurile, cu țările în curs de dezvoltare, cu toate statele care pășesc pe calea propășirii de sine stătătoare, își lărgiște colaborarea cu țările capitaliste dezvoltate, cu toate statele lumii fără deosebire de orînduirea socială. Și se știe că la temelia întregii politici externe a partidului și statului nostru, a tuturor relațiilor sale internaționale se află principiile respectului, independenței și suveranității naționale, ale egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și ale avantajului reciproc, ale renunțării la forță și ale dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta. Iată de ce această amplificare a participării astfel a țării noastre la diviziunea internațională a muncii, la schimbul mondial de valori materiale și spirituale este nu numai în interesul propriei dezvoltări, ci și al cauzei destinderii și păcii generale. Prin scopurile urmărite, menite să înlătore inechitățile și inegalitățile în relațiile dintre state, să înlătore subdezvoltarea în lume, instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale, pentru care partidul și statul nostru militează cu fermitate, răspunde aceleiași cauze de destindere și pace generală, de asigurare a progresului umanității.

ANIVERSAM în acest an ziua de 1 Mai cu demnitatea caracteristică poporului nostru. Cu hotărîrea fermă de a ne mobiliza toate eforturile spre a transpune în viață luminoasele perspective deschise României pe drumul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate de istoricele hotărîri ale Congresului al XI-lea al partidului, spre a înfăptui exemplar sarcinile trasate de secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**.

Realizările obținute, prezentul luminos, perspectivele înfloritoare deschise patriei noastre socialiste dinamizează conștiințele, energiile creatoare ale oamenilor muncii din toate sectoarele de activitate. Sărbătoarea luptei pentru dreptate, sărbătoarea muncii, a solidarității internaționale este întîmpinată astfel cu noi și însemnate succese. Ca urmare a valoroaselor inițiative muncitorești, a amplificării spiritului de creație și a unei mobilizări superioare a eforturilor în cadrul întrecerii socialiste, unitățile din economie raportează noi și importante realizări, noi și importante depășiri ale sarcinilor de plan. Sînt succese ce exprimă nu doar simple creșteri cantitative, ci ameliorări sensibile pe planul indicatorilor calitativi, pe planul obținerii unei eficiențe economice înalte. Acționînd uniți, sub conducerea partidului, oamenii muncii din țara noastră sînt ferm hotărîți să lupte cu hotărîre pentru ca România să devină tot mai puternică, mai prosperă și înfloritoare, să asigure înaintarea țării pe drumul progresului și civilizației socialiste, pe calea edificării societății socialiste multilateral dezvoltate și a comunismului.

Dan POPESCU

ÎN ÎNTÎMPINAREA ZILEI DE 1 MAI
amplă mobilizare de resurse și creativitate

UTILIZAREA LA PARAMETRI RIDICAȚI A CAPACITĂȚILOR DE PRODUCȚIE

AN DE AN, unitățile industriale își poresc patrimoniul cu mașini și utilaje noi, de înalt randament și tehnicitate. Folosirea lor deplină, la capacitatea proiectată, permite colectivelor de muncă nu numai îndeplinirea sarcinilor de plan, ci și depășirea substanțială a acestora. Afirmația este valabilă și pentru întreprinderile Centralei industriale de utilaj tehnologic și material rulant. **Deși sarcinile de plan ale centralei sînt sensibil mai mari față de 1976, în primul trimestru din acest an, datorită folosirii intensive a mașinilor și utilajelor din dotare, prevederile au fost îndeplinite și depășite, atât la producția globală și marfă, cât și la producția fizică a principalelor sortimente** (tabelul nr. 1). S-au obținut peste plan, în primul trimestru, 258 vagoane de marfă, 76 tone utilaj chimic, 143 tone utilaj refractar, peste 100 motoare cu ardere internă și alte produse importante. De asemenea, productivitatea muncii a înregistrat niveluri peste cele planificate în toate întreprinderile centralei. Rezultate bune au fost obținute în luna aprilie, mareind hotărîrea colectivului de oameni ai muncii de a întîmpina cu succese cît mai mari ziua de „1 Mai”.

Toate aceste rezultate sînt rodul activității susținute desfășurate de fiecare colectiv de muncă din unitățile centralei, al eforturilor deosebite depuse pentru înlăturarea grabnică a avariilor cauzate de cutremurul din 4 martie și pentru recuperarea pierderilor de producție ca urmare a stagnărilor impuse de nefuncționarea vremelnică a unor capacități de producție. Din cele 10 întreprinderi ale centralei, patru au fost mai puternic afectate de cutremur, înregistrînd avarii la construcții și utilaje și întreruperi de producție pe diferite perioade: este vorba de întreprinderile „23 August” și „Timpuri noi” din București, „Progresul”-Brăila și „Nicolina”-Iași. Și în prezent, de pildă, la „23 August” continuă lupta pentru refacerea unora din cele peste 30 de obiective grav avariate, pentru aducerea la normal a activității de la turnătoriile de oțel și fontă, de la secția de ansamble sudate și cea de montaj a locomotivelor etc. Cu toate acestea, unitățile respective au reușit să-și îndeplinească și depășească planul pe

primul trimestru al anului. Ce factori au condus în principal la obținerea rezultatelor prezentate?

3 mai deplină folosire a mijloacelor tehnice din dotare

al sporirii producției și creșterii eficienței acesteia. Prin aplicarea unor metode raționale de organizare și programare a producției și a muncii, s-a ajuns ca, trimestru de trimestru și an de an, gradul de folosire a capacităților de producție să sporească substanțial, rezultatele primului trimestru din acest an fiind — de această linie — dintre cele mai bune (tabelul nr. 2).

Așa cum rezultă din cifrele cuprinse în tabel, gradul de utilizare a capacităților de producție, pe total centrală, a crescut cu 3% în trimestrul întîi 1977 față de perioada corespunzătoare a anului precedent, iar la întreprinderea de vagoane Arad și la „Nicolina”-Iași creșterea a fost și mai mare. Aceste realizări sînt o urmare directă a faptului că s-a îmbunătățit coeficientul de schimburi, că locurile de muncă au fost mai ritmic aprovizionate cu materialele necesare, că perioadele de întreruperi pentru reparații și întrețineri s-au redus substanțial. Faptul că la întreprinderile „23 August”-București și „Progresul”-Brăila gradul de utilizare a capacităților a suferit o ușoară scădere în primul trimestru din acest an, se datorează situațiilor dificile create de seismul din 4 martie, care au impus unele întreruperi în procesul de producție.

O analiză mai adîncită a problemei utilizării capacităților de producție, și anume pe cîteva din principalele mașini și utilaje, scoate în evidență realizări și mai semnificative. Astfel, pentru strungurile paralele, indicele de utilizare în primul trimestru, realizat la nivelul centralei, a fost depășit la „Progresul”-Brăila și „Hidromecanica”-Brașov, iar la strungurile Carusel

aceiași indice a atins valori mai ridicate la „Nicolina”-Iași și „Progresul”-Brăila. Mașinile de alezat și frezat orizontale au un grad de folosire ridicat la întreprinderea „23 August”-București, întreprinderea de vagoane Arad și „Progresul”-Brăila. Frezele portale, mașinile de danturat, după indicii lor de utilizare realizați, apar ca mașinile cele mai complet folosite aproape în toate unitățile centralei.

Un rol deosebit de important în obținerea acestor rezultate privitoare la folosirea capacităților de producție l-a avut **încărcarea mai mare a schimburilor existente cu comenzi de producție și forța de muncă necesară, ca și introducerea schimburilor II și III în unele sectoare unde se impunea acest lucru**. Ca expresie sintetică a acestui factor de organizare a producției și a muncii, **coeficientul de schimburi al secțiilor direct productive din întreprinderile analizate a avut o permanentă tendință de creștere într-o serie de întreprinderi: „Hidromecanica”-Brașov, „Nicolina”-Iași, întreprinderea de vagoane Arad, tendință ce va continua și în viitor. Cel mai bine în această direcție, se situează întreprinderea „23 August”-București, unde coeficientul de schimburi actual este 2,19 și întreprinderea de vagoane Caracal — 2,61. Atingerea unor asemenea coeficienți și în celelalte întreprinderi din centrală va conduce la o utilizare sporită a mașinilor și utilajelor și, implicit, la producții mai mari cu costuri mai reduse. În toate întreprinderile aparținînd centralei, încă din toamna 1976 s-a făcut o analiză de fond a gradului de încărcare a mașinilor și utilajelor, din care a rezultat că o serie de mașini au devenit disponibile, iar pentru o mai deplină și eficientă folosire a lor s-a acționat în sensul transferării lor la alte întreprinderi din cadrul ramurii, din industria locală sau la grupurile școlare proprii.**

În prezent, la nivelul centralei este în plină desfășurare o acțiune de depistare a mașinilor sau grupelor de mașini cu indici scăzuți de utilizare, la care se analizează cauzele și se instituie măsurile practice care să conducă la îmbunătățirea acestora.

Asigurarea

Un alt factor cheie în utilizarea

și pregătirea

completă și calitativ superioara a

forței de muncă

mașinilor și utilajelor îl constituie

pregătirea forței de muncă, calificarea și policalificarea acestora. Ca și anul trecut, în toate unitățile centralei, în primul trimestru din acest an, forța de muncă calificată a fost asigurată conform necesarului planificat, existînd certitudinea asigurării sale și pentru viitor.

Tabelul nr. 1

Îndeplinirea planului în unele întreprinderi din cadrul Centralei industriale de utilaj tehnologic și material rulant

Întreprinderea	Producția globală	Producția marfă	Productivitatea muncii
Total Centrală	102,3	102,8	103,1
— „23 August” — București	101,7	101,8	105,1
— „Progresul” — Brăila	102,3	100,1	102,6
— „Hidromecanica” — Brașov	101,6	100,1	100,5
— Întreprinderea de vagoane Arad	102,8	104,6	104,9
— Întreprinderea mecanică „Nicolina” — Iași	103,1	105,0	103,2

Tabelul nr. 2

Gradul de utilizare a fondului de timp disponibil al mașinilor și utilajelor	%	
	Trim. I 1976	Trim. I 1977
Total Centrală	100	103
— Intreprinderea de vagoane Arad	100	105
— Intreprinderea mecanică „Nicolina” — Iași	100	106
— „Hidromecanica” — Brașov	100	100
— „Progresul” — Brăila	100	98
— „23 August” — București	100	96

Din școlile profesionale proprii, prin cursuri de calificare de scurtă durată și prin calificare la locul de muncă vor intra, anul acesta, în întreprinderile centrale, ca muncitori cu înaltă calificare, 1500 de strungari, 1000 de lăcătuși, 900 de modelieri și turnători-formatori, 650 frezori și rectificatori, peste 1500 de sudori, sculeri, forjori și electricieni.

Grupurile școlare proprii fiind pe-pinierea de bază pentru pregătirea muncitorilor de înaltă specializare, dezvoltarea și individualizarea acestora reprezintă primul obiectiv pe această linie. În cadrul tuturor formelor de pregătire a muncitorilor calificați se pune un accent deosebit pe policalificare și perfecționarea continuă a pregătirii profesionale practice, în lumina cerinței ca fiecare muncitor calificat să poată minui cum se cuvine mașini și utilaje ce devin tot mai complexe. Anual, sînt cuprinși în activitatea de perfecționare (reciclare) a pregătirii profesionale 14—15 mii de angajați, peste 80% fiind muncitori direct productivi.

Și nu numai atât. Deoarece cunoașterea, în egală măsură a unor meserii „perechi” sau complementare, cu specific înrudit, ca: strungar-frezor, turnător-matrițer, rabotor-alezor ș.a. reprezintă o necesitate de prim ordin pentru sporirea randamentului muncii, în întreprinderile analizate, s-a ajuns ca, în unele cazuri, aceiași lucrători să servească mai multe locuri de muncă. Cu toate rezultatele bune obținute, preocupările de această natură se cer amplificate, în așa fel încît, în cel mai scurt timp marea majoritate a lucrătorilor să aibă o calificare complexă, să efectueze operațiuni de calitate corespunzătoare la două sau mai multe mașini.

Rezerve ce se pot mai bine pune în valoare

Folosirea tot mai completă a capacităților de producție, dincolo de rezultate mereu mai bune de la o perioadă la alta, nu este o problemă pe deplin rezolvată, existînd, în această direcție, destule rezerve ce trebuie și pot fi fructificate. Problema centrală este aceea că, la unele întreprinderi există încă anumite grupe de mașini și utilaje, unele dintre cele mai importante și direct productive, la care nu sînt atinși indicii de utilizare planificați, ceea ce face ca însuși indicii global realizat pe întreprindere să fie sub valoarea sa planificată. Cu toate că asemenea rezerve se mențin la toate întreprinderile analizate, cele mai mari pot fi semnalate la „Hidromecanica”-Brașov și la „Nicolina”-Iași. Dintre cauzele ce determină aceste rezerve, indicînd și direcțiile de acțiune pentru valorificarea lor, vom puncta pe cele mai importante:

● Există o incompletă încărcare a

schimburilor de producție, mai ales schimburilor II și III ceea ce, face ca la majoritatea întreprinderilor, cu excepția întreprinderii „23 August”-București și a întreprinderii de vagoane Caracal, coeficientul de schimburi să fie sub 2, media pe centrală fiind de 1,9.

● Pentru ca forța de muncă să aducă o contribuție pe măsura pregătirii sale la o mai deplină utilizare a mașinilor și utilajelor, este necesar să se acționeze cu mai multă pricepere și hotărîre în direcția eliminării sau diminuirii acțiunii negative a unor fenomene (fluctuația angajaților, absențele de la lucru, insuficienta grijă pentru mașinile din dotare și pentru bună pregătire inițială a locului de muncă).

● O altă rezervă importantă în folosirea completă a mașinilor și utilajelor o constituie reducerea la minimum a reparațiilor accidentale, dat fiind că se constată o anumită creștere a acestui tip de reparații în întreprinderile analizate. Se resimte necesitatea introducerii în practică a sistemului reparațiilor preventive planificate, ca măsură sigură de mai bună întreținere a mașinilor și utilajelor și de evitare a defec-tării neprevăzute a acestora.

ALĂTURI de aceste măsuri, este nevoie să se acționeze mai intens pe linia unei aprovizionări mai ritmice a locurilor de muncă și pentru creșterea gradului de deservire simultană a mai multor mașini, astfel ca, valorificînd toate rezervele de utilizare a capacităților de producție, oamenii muncii din industria producătoare de utilaj tehnologic și material rulant să poată obține în viitor producții și mai mari, la costuri cît mai reduse și de calitate superioară.

I. SOARE

COMENTARIU LA UN GRAFIC

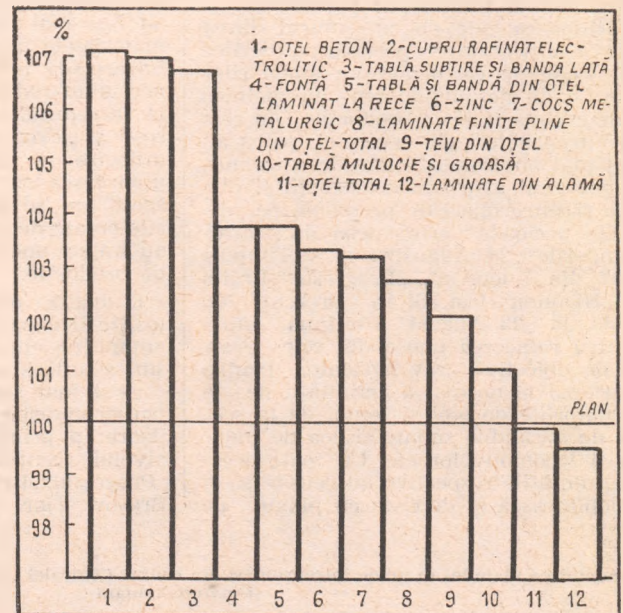
Realizarea planului în industria metalurgică

ÎN PRIMUL pătrar din 1977 întreprinderile Ministerului Industriei Metalurgice au realizat și depășit planul valoric și producția fizică la principalele sortimente planificate. În expresie valorică, planul a fost îndeplinit în proporție de 102,5%, toate centralele industriale și unitățile subordonate ministerului înregistrînd însemnate depășiri (Centrala industrială de prelucrări metalurgice București, 179 mil. lei; Centrala industrială siderurgică Hunedoara 49 mil. lei; Centrala industrială de metale neferoase Slatina peste 66 mil. lei; Centrala industrială siderurgică Galați 67 mil. lei; Centrala industrială siderurgică Reșița — circa 28 mil. lei ș.a.). Odată cu depășirile valorice, au fost obținute importante cantități suplimentare de fontă, oțel, laminate mijlocii și ușoare, tablă subțire și bandă lată, oțel beton, țevi, tablă și bandă din oțel laminat la rece, laminate finite pline, cupru nerafinat de convertizor, laminate de cupru, alumină etc. (graficul).

Și în luna aprilie metalurgiștii au înscris în bilanțul realizărilor însemnate depășiri de plan

la cocs, oțel, fontă, laminate de oțel, cupru etc.

Alături de aceste rezultate bune, sînt de semnalat însă și unele deficiențe, care au contribuit la nerealizarea producției fizice la o serie de sortimente — oțel aliat, prăjini de foraj, țevi din oțel pentru extracție, laminate de aluminiu și aliaje de aluminiu, tablă și bandă din oțel pentru industria electro-tehnică, plumb. O analiză a cauzelor care au determinat această situație arată că la unele întreprinderi, între care Combinatul de oțeluri speciale Tîrgoviște, Combinatul siderurgic Galați, Intreprinderea de prelucrare a aluminiului Slatina, s-au produs intreruperi în procesul de producție. Aceste intreruperi vădese faptul că nu peste tot se acordă atenția cuvenită reparațiilor și întreținerii în bune condițiuni a utilajelor din dotare, ceea ce duce la stagnarea temporară sau chiar la „căderea” lor înainte de termenul prevăzut. Eliminarea pe viitor a unor atari situații necesită efectuarea la timp a reparațiilor, întreținerea în bune condițiuni a

Realizarea planului la unele produse metalurgice în trim. I/1977

mașinilor și exploatarea lor rațională, evitarea lucrului în asalt la sfîrșit de perioadă etc., ceea ce va contribui la realizarea în-

tregală a planului fizic la toate sortimentele, cu implicații favorabile asupra sporirii eficienței economice.

ÎN ÎNTÎMPINAREA ZILEI DE 1 MAI
amplă mobilizare de resurse și creativitate

PERFECTIONAREA PROCESELOR DE CONCEPȚIE ȘI EXECUȚIE A PRODUSELOR

— Ce efecte economice prezintă soluțiile constructive unificate
și tipizate în execuția turbinelor de abur —

TURBINELE de abur constituie mijloace de bază în dotarea centralelor termice; de nivelul lor constructiv, tehnic și funcțional depinde și economicitatea consumului de combustibil, puterea lor de a produce căldură. Industria noastră constructoare de mașini a căpătat o bogată experiență în execuția acestor instalații — pe care le livrează atât pentru nevoile interne, cât și la export. De-a lungul anilor au fost asimilate și perfecționate o serie de tehnologii atât în ce privește concepția de ansamblu a mașinilor, cât și a diferitelor subansamble și piese. S-au creat astfel 24 tipuri de turbine cu abur pentru puteri pînă la 12 MW, în care 17 au rămas în programul de execuție și în momentul de față.

Cu un număr redus de piese și subansamble — o largă gamă de produse

ÎN LUMINA indicațiilor date de parid privind perfecționarea activității economice și înscrierea fiecărui produs pe linia unei eficiențe cât mai ridicate, s-a trecut, pe baza unui amplu studiu întocmit încă în urmă cu 3 ani de specialiștii Institutului de cercetări și proiectări de echipamente termoenergetice (I.C.P.E.T.), la reanalizarea constructivă și funcțională a turbinelor în fabricație, la tipizarea în cea mai mare parte a elementelor ce le compun. Astfel s-a ajuns la o serie de îmbunătățiri și modernizări, parte din turbine fiind total

Tabelul nr. 1

Gradul de tipizare a componentelor
turbinelor cu abur de 3—12 MW

Elemente principale	Situația existentă	Situația după tipizare
Tipuri de rotoare (eboșate)	18	6
Carcase turnate (modele)	61	18
Tipuri de distribuție a aburului la admisie	4	1
Construcția pentru cutia din spate (tipodimensiuni)	2	1
Lagăre axiale	2	1
Lagăre radiale	3	1
Tipuri constructive reglare prize	3	1
Tipuri constructive de labirint	3	1
Profile palete rotorice pentru paletele scurte	6	2
Tipodimensiuni de ventile de admisie	18	3
Cuplaje (tipodimensiuni)	10	0*)
Viroare (tipodimensiuni)	2	1
Construcția pentru cutia din față (tipodimensiuni)	4	1

*) Cupla face corp comun cu rotorul.

înlocuite cu altele mult mai perfecționate, în fabricația curentă menținându-se în prezent un număr restrîns de tipuri de turbine.

În general, proiectele turbinelor modernizate au păstrat liniile constructive inițiale; modernizarea a urmărit extinderea tipizării pieselor și subansamblelor, unificarea tehnologiilor și S.D.V.-urilor (tabelul nr. 1). Concomitent cu îmbunătățirile tehnico-funcționale, în procesul de tipizare a principalelor componente ale turbinelor de abur s-a avut în vedere și diminuarea costului lor. În acest scop s-a urmărit analiza în profunzime a doi indicatori principali, în așa fel încît opțiunea să prezinte maximum de eficiență atât la producător, cât și la beneficiar — și anume: **cheltuielile de fabricație** (costuri cât mai reduse pe unitatea de produs) și **cheltuieli de exploatare**.

Obiectivele centrale ale tipizării

ÎNTRUCÎT procesul de modernizare și tipizare a turboagregatelor se desfășoară eșalonat (oricînd fiind posibilă și proiectarea unui nou tip de turbină, care să satisfacă alte cereri ale beneficiarilor), studiul privind reproiectarea acestora și-a propus să stabilească sisteme apriorice de prescripții valabile pe tipuri funcționale de turboagregate, pe familii de parametri, pe subansamble și chiar repere, menite să conducă la o încadrare într-o concepție unitară a fiecărui agregat reproiectat sau ce va fi proiectat de acum înainte. Această concepție a condus la realizarea unei turbine din piese și subansamble tipizate într-un număr de repere specifice, care să se încadreze într-una din următoarele categorii:

— piese și subansamble tipizate, fa-

Tabelul nr. 2

Eficiența tehnico-economică a tipizării
turbinelor cu abur de 3—12 MW
(situația înainte de tipizare = 100)

	Situația după tipizare
Numărul mediu de piese	79
Numărul mediu de repere diferite	32
Greutatea medie	80
Costul mediu al modelelor	32,3
Costul mediu al S.D.V.-urilor	75,5
Ciclul de proiectare	71
Ciclul de fabricație	67 —75
Costul proiectării	79
Manopera medie	69
Costul mediu al fabricației	73
Reducerea costurilor de asamblare a întregului set de 17 tipuri	12 400 000 lei

bricate în serie, putînd fi utilizate fără a suferi modificări pentru mai multe tipuri funcționale sau constructive de turbine;

— piese obținute din semifabricate forjate executate în serie sau din semifabricate turnate pentru realizarea cărora se utilizează modele tipizate;

— piese specifice fiecărui tip de turbină reclamate de particularitățile procesului termodinamic respectiv, dar pentru realizarea cărora se utilizează tehnologii și S.D.V.-uri comune mai multor tipuri și familii de turbine.

Pentru cazul special al turbogeneratoarelor antrenate cu turbine cu gaz, s-au urmărit câteva obiective importante: încadrarea în termene de livrare foarte scurte (6—8 luni); diversitate mare a puterilor și parametrilor; aprovizionarea pe stoc a pieselor cu ciclul lung de fabricație (carcasă, rotor); încadrarea în aceste piese a unei game largi de puteri.

Realizarea turbinelor de mică putere (3—12 MW), în concepția adoptată, a condus la rezultate deosebit de eficiente. Iată câteva dintre acestea:

● pentru toate cele 17 tipuri de turbine poate fi folosită o singură cameră de abur la admisie (sudată direct pe carcasă); de asemenea, pentru toate carcasașele turnate ale mașinilor cu contra-presiune poate fi folosit un singur model;

V. BOESCU
L. ȚINTEA

(Continuare în pag. 32)

ÎN ÎNTÎMPINAREA ZILEI DE 1 MAI

amplă mobilizare de resurse și creativitate

ÎN AGRICULTURĂ — PRODUCȚII RECORD

Constituit ca cel mai larg și mai reprezentativ forum al țărănimii, primul Congres al consiliilor de conducere ale unităților agricole socialiste, al întregii țărănime a stabilit un vast și mobilizator program pentru activitatea imediată și de perspectivă a mecanizatorilor, specialiștilor, a tuturor lucrătorilor din agricultură. Depășind cu mult sarcinile imediate, programul conturează strategia dezvoltării intensive, a modernizării continue a agriculturii noastre, a

ridicării ei la nivelul realizărilor obținute de țările avansate în acest domeniu.

Congresul a exprimat hotărârea unanimă a țărănimii de a înfăptui orientările și sarcinile cuprinse în expunerea torărilor șului NICOLAE CEAUȘESCU, de a face totul pentru a asigura folosirea deplină, cu maximum de randament a întregului potențial material și uman din agricultură, pentru a obține recolte tot mai bogate.

POTRIVIT prevederilor de plan, producția totală de cereale trebuie să ajungă în acest an la peste 21 milioane de tone. Alături de cereale, culturilor tehnice li se acordă o atenție deosebită, ținând seama de rolul pe care îl au în aprovizionarea industriei cu materii prime și în obținerea, pe această cale, a unor bunuri de consum absolut necesare bunei aprovizionări a populației.

Fiecare an agricol începe, în fapt, încă din toamna anului precedent. Pentru 1977, la culturile de toamnă au fost luate măsuri de amplasare a grului după bune premergătoare, iar semănațul a fost executat în condiții agrotehnice superioare față de ceilalți ani; până în prezent, atât grulul cât și orzul de toamnă se prezintă bine pe toate suprafețele cultivate. Conform programului stabilit, s-a încheiat fertilizarea grului, orzului, aplicându-se doze diferențiate de îngrășăminte chimice, după stadiul de dezvoltare a culturilor, iar acum se desfășoară cu toate forțele acțiunea de combatere a buruienilor și de aplicare a tratamentelor împotriva dăunătorilor.

Un element de mare însemnătate pentru producția agricolă a acestui an, cu o pondere deosebită în tehnologia culturilor, este asigurarea unei densități optime de plante la unitatea de suprafață. Ministerul Agriculturii împreună cu Academia de Științe Agricole și Silvicultură, cu consultarea largă a specialiștilor din producție, au stabilit norme de densități pe zone și culturi, obligatorii pentru toate unitățile agricole și de a căror respectare depinde într-o mare măsură folosirea potențialului biologic al soiurilor și hibrizilor în cultură.

Pentru sporirea producției agricole vegetale un rol important îl are folosirea semințelor cu valoare biologică ridicată, din soiuri și hibrizi de mare randament, adaptați condițiilor de climă și sol din țara noastră, în măsură să valorifice deplin condițiile de sol.

În vederea asigurării semințelor necesare întregii agriculturii, ministerul,

împreună cu academia, au elaborat un amplu program de producere a acestora pentru perioada până în 1980. Programul prevede cantitățile de semințe ce trebuie produse din fiecare soi și categorii biologice, ținând seama de realizarea unei structuri optime între soiuri și hibrizi, pentru fiecare zonă de producție. O atenție deosebită s-a acordat producerii unor cantități sporite de semințe din categoriile biologice superioare, care să asigure reînnoirea periodică a semințelor, în funcție de particularitățile fiecărei specii și fiecărui soi în parte. Totodată, s-a trecut la o mai bună organizare a producției de semințe în ferme și unități specializate, cărora li s-au asigurat încadrarea cu specialiști competenți și condiții corespunzătoare producerii unor semințe de calitate superioară.

Anul acesta au fost extinse în producție mai multe soiuri noi, valoroase de grâu, orz, soia, în de ulei, sfeclă de zahăr etc., precum și o serie de hibrizi de porumb și floarea-soarelui, care pe lângă capacitatea ridicată de producție posedă și alte însușiri fiziologice și calitative deosebit de importante.

Astfel, la grulul de toamnă s-au extins în cultură soiurile timpurii Dacia, Iulia, Heana, Diana, Ceres, Lovrin 10, Silvana, Libclula, Sava, Zlatna, Dolina ș.a.; luate împreună, în acest an aceste soiuri ocupă aproape 55 la sută din suprafața cultivată cu grâu — cu circa 20 la sută mai mult decât în anul precedent.

La orzul de toamnă soiul Miraj, precoc și cu un potențial productiv de 8 000—9 000 kg/ha, la numai 2 ani de la omologare s-a răspândit pe aproape jumătate din suprafața cultivată (în 1976 el a fost cultivat pe numai circa 15 la sută din suprafața ocupată cu orz).

La porumb au fost introduși în cultură 7 hibrizi noi: HD-95, HD-96, HD-211, HD-215, HS-230, HS-335 și HS-415, care ocupă în acest an 8 la sută din suprafața cultivată cu porumb, față de 1,5 la sută în 1976. De subliniat creșterea de aproape 8 ori față de 1976 a suprafeței cultivate cu hibridul simplu 335, bogat în lizină și triptofan, care se utilizează cu rezultate deosebite în furajarea porcilor.

La floarea-soarelui, pe lângă hibridii

Romsun 52, Romsun 53, Romsun 301, care se cultivă cu rezultate bune de 3—4 ani, în acest an au fost introduși pe circa 5 000 ha alți doi hibrizi noi: Romsun 90 și Sorrem 80, ultimul fiind rezistent la mană — însușire deosebit de importantă pentru această cultură.

La sfeclă de zahăr, în ultimii doi ani au fost introduse în producție primele soiuri monogerme genetice, create la noi în țară: Monorom și RPM 550, care pe lângă potențialul productiv și continutul ridicat de zahăr, au și avantajul că reduc substanțial munca manuală la lucrările de rărit. Asemenea soiuri se cultivă, în acest an, pe circa 16 la sută din suprafața ocupată cu sfeclă de zahăr.

Noile soiuri vor fi extinse în producție mai rapid decât s-a prevăzută inițial: în 1979 — la nivelul preconizat pentru anul 1980, ceea ce va contribui substanțial la sporirea producției agricole și la îmbunătățirea calității acestora.

PENTRU REALIZAREA nivelurilor de producție planificate, alături de volumul mare de lucrări agrotehnice ce se vor executa, agricultura va beneficia de importante cantități de îngrășăminte. Se prevede ca în 1980, agricultura să dispună de peste 3 milioane tone de îngrășăminte substanță activă (față de 1.14 milioane tone în 1976), revenind o cantitate de 280 kg la hectarul arabil plus vii și pomi — cantitate care evidențiază prin ea însăși ritmul tot mai rapid de satisfacere a cerințelor de îngrășăminte, țara noastră situându-se astfel, din punct de vedere al chimizării, în rîndul țărilor cu agricultură avansată. În prezent, și cu atât mai mult în anii următori, se impune ca toți specialiștii din domeniul producției vegetale să urmărească nu numai aplicarea unor doze mari de îngrășăminte la unitatea de suprafață, ci și folosirea cu eficiență maximă a acestora.

Din acest punct de vedere, în ultimii ani agricultura a reușit să-și creeze un sistem organizatoric și un fond de informații care să-i permită fundamentarea științifică, până la nivelul unită-

or de producție agricolă, a folosirii raionale a îngrășămintelor chimice. Trebuie menționat că întreaga suprafață arabilă a țării, cît și o bună parte a celorlalte categorii de folosință agricolă au fost evaluate în cadrul lucrării primului ciclu de cartare agrochimică. Prin aceasta, ca și prin aportul creșterii și prin rezultatele experimentale obținute, cunoaștem mai bine potențialul de fertilitate a solurilor țării, cerințele plantelor față de elementele fertilizante, carențele în macro și microelemente ale unor soluri, precum și unele priorități în modul de folosire cu eficiență cît mai ridicată a îngrășămintelor chimice. Pentru anul agricol 1976—1977, toate unitățile de stat și majoritatea cooperativei agricole de producție au înocmit planuri de fertilizare pe culturi pînă la nivelul de parcele.

Cantitățile tot mai mari de îngrășăminte chimice ce se vor folosi impun găsirea unor modalități noi de păstrare, manipulare, transport și administrare, pentru evitarea pierderilor încă ridicate pe se produc pe circuitul fabrică-unitate de producție agricolă-tarla.

Pentru a veni în sprijinul tuturor specialiștilor din agricultură, care răspund direct de realizarea programelor de fertilizare, în cel mai scurt timp se va pune la dispoziția tuturor unităților agricole metoda prin care să se determine cea mai judicioasă folosire a îngrășămintelor chimice, sintetizată în lucrarea „Norme pentru executarea lucrărilor de fertilizare și amendare a terenurilor”.

Paralel cu folosirea cît mai judicioasă a îngrășămintelor chimice, se va acorda o atenție deosebită folosirii tuturor resurselor de îngrășăminte organice. Este necesar să menționăm că și în cazul cînd agricultura va dispune de cantități suficiente de îngrășăminte chimice, acestea nu vor putea înlocui în totalitate și sub toate aspectele îngrășămintele naturale care constituie — și

vor constitui și în viitor — o rezervă substanțială de elemente nutritive de natură organică. Potrivit programelor elaborate de către ministere, organele agricole județene și unitățile agricole de producție vor trebui să folosească anual 24—26 milioane tone de îngrășăminte organice, cu care să fie fertilizate peste un milion de hectare, prioritatea acordîndu-se și în acest caz tuturor suprafețelor irigate, ca și culturilor tehnice (sfeclă de zahăr, cartofi, floarea-soarelui, cîneș etc.).

Pentru reducerea pierderilor de elemente fertilizante, s-a trecut în acest an la **organizarea eșalonată** — pe lângă stațiunile de mecanizare — a **centrelor de chimizare**, ca unități specializate, prestatoare de servicii.

UN AJUTOR PREȚIOS în înlăturarea pierderilor de îngrășăminte poate fi acordat agriculturii de către industria chimică (aceasta devine o obligație în condițiile livrării îngrășămintelor în vrac), prin exploatarea la întreaga capacitate a instalațiilor de granulare și luarea de măsuri pentru dezvoltarea acestor capacități, pentru ca **în cel mai scurt timp să se renunțe cu desăvîrșire la livrarea superfosfatului sub formă de pulbere**. Pe linia îmbunătățirii caracteristicilor fizico-chimice ale îngrășămintelor va trebui să se acorde o atenție mai mare proceselor de fabricație, pentru a preîntîmpina cazurile frecvente de aglomerare a acestora, uneori încă din uzină. Această solicitare are în vedere faptul că, pentru a putea fi folosite, îngrășămintele aglomerate necesită operațiuni suplimentare de pregătire, destul de costisitoare (60 lei/tonă) — fără a mai lua în considerare influențele negative asupra uniformității administrării acestora și asupra producțiilor ce se obțin.

Un deziderat major al agriculturii îl prezintă nu numai livrarea îngrășămintelor chimice în cantitățile repartizate prin planul de stat, ci și în conformitate cu cerințele agriculturii, în perioa-

dele și în sortimentele stabilite. Trebuie să se înțeleagă că aprovizionarea agriculturii cu cantități mari de îngrășăminte nu poate compensa nerespectarea **perioadei optime de livrare**, de care este legată administrarea acestora în funcție de cerințele plantelor și de care depinde, de fapt, efectul acestora, materializat prin producțiile sporite ce trebuie să se obțină în acest an.

Experiențele efectuate pînă în prezent, precum și rezultatele obținute în producție au evidențiat efectul favorabil al aplicării îngrășămintelor în cursul vegetației, îndeosebi pe terenurile irigate sau în anii cu precipitații bogate. În acest an, cu rezerve corespunzătoare de apă în sol, îngrășămintele cu azot pot avea o eficiență ridicată, mai ales la culturile de porumb boabe și siloz, la sfeclă de zahăr, cartofi și floarea-soarelui.

O altă latură a chimizării agriculturii o constituie aplicarea erbicidelor, prin folosirea cărora se vor reduce lucrările de întreținere a culturilor prășitoare, iar pentru cele de cereale păioase vor putea fi asigurate culturi libere de buruieni și, prin aceasta, o producție cantitativ și calitativ superioară.

Dacă în 1976 agricultura a dispus de o cantitate de erbicide mai mică, anul acesta, cu erbicidele de care dispunem, vom aplica tratamente pe o suprafață de peste 3,5 mil. ha de grâu, porumb, sfeclă de zahăr, soia și legume.

Acum, cînd toți cei ce muncesc în agricultură știu precis ce au de făcut, important este să se treacă fără întârziere la aplicarea în practică a programelor și hotărîrilor adoptate de Congres, răspunzînd vibrantei chemări adresate de secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, la încheierea lucrărilor Congresului, pentru ca încă în acest an să se obțină o producție agricolă record.

Teodor CHEȚAN

director în Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

ÎN URMA cu o săptămîină, în prezenta tovarășului **Nicolae Ceaușescu**, a tovarășei **Elena Ceaușescu**, a altor conducători de partid și de stat a fost inaugurat complexul comercial **Bucur-Obor**, cel mai mare magazin universal din țară.

Încadrîndu-se armonios în noua viziune de dezvoltare urbanistică a Capitalei, elaborată sub îndrumarea secretarului general al partidului, ansamblul de locuințe și magazine **Obor (Almo)** constituie nucleul unui al doilea centru comercial principal al Bucureștiului, variantă modernă a străvechiului vîd comercial dezvoltat la intersecția celor două mari artere: șoseaua **Mihai Bravu** și **bulevardul Colentina**.

Dotările din această zonă trebuie să asigure aprovizionarea unui număr de circa 200 000 de locuitori. Specialiștii au calculat un necesar de circa 52 000 mp suprafață comercială utilă — pentru a căruia acoperire, alături de reorganizarea și modernizarea spațiilor destinate desfacerii mărfurilor din halele **Obor**, într-o primă etapă s-a realizat magazinul **Bucur-Obor**. Este vorba, de fapt, de un complex de spații pentru activități comerciale și prestări de servicii (circa 110 unități de desfacere care oferă peste 160 000 de sortimente de mărfuri alimentare și nealimentare, pe o suprafață desfășurată de circa 42 000 mp), amplasate la subsolul, parterul și mezaninul unui patralater de blocuri de locuințe, precum și în incintă (pe 2 nivele — parter și subsol) dintre blocuri.

Trebuie remarcat la acest edificiu soluțiile arhitecturale noi, cum sînt: realizarea

„BUCUR-OBOR”

Insemnul unui comerț modern, civilizată

unor curți interioare care asigură ventilația și iluminatul natural al raioanelor, ambianța plăcută pe care o creează intrările largi de acces pentru public (10 pătrunderi care traversează întregul ansamblu, plafoane decorative din tablă de aluminiu, iluminatul general imbinat armonios cu cel local la unele raioane) etc.

Organizarea interioară a magazinului este astfel concepută, încît să asigure o selecție progresivă a categoriilor de cumpărături, în funcție de structura cererii. Astfel, o primă selecție se efectuează între mărfuri alimentare și nealimentare, cumpărătorii primelor avînd la dispoziție oală de acces separate spre subsolul unde funcționează o mare unitate alimentară cu autoservire (înzestrată cu o linie de frig continuă) și cîteva unități complementare (produse de panificație, dulciuri ș.a.) O a doua selecție are loc între parter (articole de cerere curentă: îmbrăcăminte, marcerie, artizanat, chimicale, parfumerie etc. sau cu frecvență mare a cererii — unele grupe de bunuri de folosință îndelungată) și mezanin (articole de sport, camping, articole de plajă etc.).

Fluxurile de mărfuri sînt complet separate de cele ale cumpărătorilor. Mărfurile sînt aduse de autovehicule, pe o alee subterană, direct la rampele depozitelor amplasate în subsol, descărcate pe cărucioare

și depozitate sau preluate direct în magazin, cu ajutorul celor 15 lifuri de mărfuri.

Fluxurile de vizitatori în interiorul magazinului sînt dirijate pe adevărate străzi comerciale, la care participă raioane cu aparență de unități distincte; pentru orientarea publicului în interiorul magazinului se folosește un sistem de indicatoare colorate.

În ceea ce privește aprovizionarea, trebuie remarcat în special — pentru articolele de îmbrăcăminte — contactul direct al magazinului cu producătorii, care și-au deschis în incintă raioane proprii de prezentare a produselor, asigurînd un grad ridicat de nouitate al sortimentelor prezentate.

Preocupările pentru buna servire a cumpărătorilor se reflectă — pe lângă formele moderne de vânzare (autoservire, acces liber la raft) practicate la numeroase raioane — și etalarea cu mult gust a mărfurilor, în asigurarea unei game largi de servicii complementare, cum sînt: casă de comenzi (pentru mărfuri alimentare, nealimentare și de alimentație publică), casă colectoare (care, la cererea clienților, colectează cumpărăturile efectuate la mai multe raioane și apoi le expediază la domiciliu), demonstrații la produse electrotehnice, parade ale modei, supravăgherea copiilor în locuri special amenajate, informații.

Complexul cuprinde și o varietate de unități de alimentație publică — de la standuri de băuturi răcoritoare pînă la restaurant cu autoservire.

OPTIMIZAREA SPECIALIZĂRII ȘI COOPERĂRII INTERUZINALE (II)

NIVELUL OPTIM al specializării se desăvârșește printr-o continuă perfecționare a cooperării. Cu cât gradul de dezintegrare a producției este mai ridicat, cu atât se adâncește specializarea întreprinderilor și se mărește participarea lor în cadrul cooperării la realizarea diferitelor produse finale. Și în cazul întreprinderilor aparținând Centralei I.A.T. din Brașov, adâncirea specializării producției a condus la lărgirea cooperării între unitățile care finalizează produsele și cele care realizează diferite repere și subansamble. Din datele prezentate în tabelul nr. 3 se poate observa numărul mare al întreprinderilor care cooperează la fabricarea diferitelor produse cu un grad ridicat de complexitate (autobuze, autocamioane, autoturisme etc.), cât și al celor din cadrul centralei respective.

Pentru a avea o imagine mai completă a gradului de cooperare, prezentăm în tabelul nr. 4 participarea diferiților colaboratori la realizarea a două produse. După cum se desprinde din tabel, la finalizarea celor două produse participă un număr mare de unități specializate. Evident, lărgirea cooperării a permis și permite sporirea considerabilă a producției, realizarea unei înalte productivități a muncii, concomitent cu diminuarea accentuată a costurilor de producție.

Dar, în cadrul cooperării, întreprinderile participă atât ca beneficiari, cât și ca furnizori de piese, subansamble și ansamble. Iată în tabelul nr. 5 gradul de participare a întreprinderilor centralei în cadrul cooperării în calitate de beneficiari sau furnizori. În determinarea nivelului cooperărilor și a efortului propriu al întreprinderilor s-a avut în vedere și ponderea pieselor, reperelor și subansamblelor turnate și forjate primite în cadrul cooperării din totalul costurilor producției-marfă.

Analizând datele din tabelul nr. 5 se poate observa că unitățile specializate în produse finale au un grad foarte ri-

dicat de cooperare în calitate de beneficiari. Așa, de exemplu, I. A. Brașov a primit în 1965, prin cooperare, piese și subansamble însumând 44,6% din totalul costurilor de producție, în 1975 — 54,8%, preconizând ca, în 1980, să-și asigure de la întreprinderile specializate repere care să reprezinte 64%. Aceasta înseamnă că își va mări fie numărul întreprinderilor colaboratoare, fie ponderea produselor obținute prin cooperare, îngustându-și astfel actualul profil prin reducerea numărului secțiilor de fabricație și, deci, aportul ei va fi, în 1980, de numai 36% din costul de producție al unui autocamion. Aceeași tendință se poate observa și la I. A. Pitești, „Autobuzul”-București, I. M. Muscel și altele, precum și la nivelul centralei industriale, unde volumul reperelor din cooperare va ajunge de la 42,3% în 1965 la 61,4% din totalul costurilor de producție în 1980. Tot din tabelul nr. 5 rezultă că o serie de întreprinderi primesc foarte puține repere sau deloc în cadrul cooperării (I. T. Cluj, I. R. C. Brașov, I. A. M. T. Oradea etc.). Ele sînt întreprinderi specializate organologic și întreaga lor producție-marfă de profil este destinată livrării în cooperare unităților beneficiare care fabrică produse finale.

fiecărui subansamblu și, deci, a intrării produs, **reducerea costului fabricației** (avînd în vedere că fiecare subansamblu se realizează în condiții optime, printr-o tehnologie adecvată și cu un consum minim de materiale și manoperă), cât și **seurtarea perioadei de așezare a produselor noi**.

Cu toate aceste avantaje tehnice și economice incontestabile, în practică există întreprinderi care manifestă încă prudență și chiar rețineri atunci cînd este vorba să extindă cooperarea cu alte unități specializate, preferînd să execute cu forțe proprii orice subansamblu sau operații pe care le pot realiza. Explicația unei astfel de situații trebuie căutată, mai ales, în faptul că **unitățile subfurnizoare creează adesea greutăți întreprinderilor beneficiare fie prin nerespectarea termenelor de livrare sau neasigurarea unei calități corespunzătoare, fie prin costurile la care sînt livrate piesele prin cooperare**, care nu de puține ori, depășesc pe cele care rezultă în cazul fabricației lor în întreprinderea proprie. O astfel de explicație, deși reală, nu exprimă, după părerea noastră, neajunsuri specifice ale activității de cooperare, ci numai lipsuri ale felului în care această acțiune este concepută sau organizată în unele cazuri.

Pentru evitarea unor asemenea situații care, în ultimă instanță, influențează negativ economicitatea producției pe ansamblul economiei naționale, trebuie să ținem seama în permanență că organizarea producției în cooperare necesită luarea unor măsuri prealabile — tehnice și economice. Dealtfel, secretarul general al partidului atrăgea din nou atenția la plenara C.C. al P.C.R. din 2—3 noiembrie 1976 asupra acestei chestiuni: „**trebuie să stabilim precis cum trebuie să se realizeze cooperarea în producție în cadrul ministerelor, între centrale și întreprinderi, pentru a nu mai lăsa lucrurile la voia întîmplării, asigurînd ca raporturile dintre acestea să se bazeze pe contract**”.

În scopul înlăturării în viitor a unor fenomene negative, considerăm că este necesar să se acționeze pentru:

— **adîncirea tipizării, normalizării și standardizării dimensionale a pieselor și subansamblelor**;

— **precizarea exactă a caracteristicilor subansamblelor ce se livrează și introducerea unor norme de calitate bine precizate, precum și a unor metode unanime recunoscute pentru verificarea calității și a toleranțelor dimensionale, care să stea la baza recepției operațiilor, pieselor și subansamblelor ce se livrează în cadrul cooperării**;

— **fundamentarea relațiilor de cooperare pe analize economice, care să per-**

Noi trepte în organizarea cooperării

ÎN ULTIMII ANI au fost făcute eforturi însemnate atât la nivelul M.I.C.M., cât și al C.I.A.T. pentru descongestionarea unor întreprinderi cu profil complex, organizîndu-se întreprinderi și unități specializate, care realizează unul sau mai multe produse din aceeași familie, într-o gamă sortimentală diversificată. Acțiunea a fost determinată de necesitatea sporirii rapide a producției și reducerii costurilor de producție, precum și pentru a se crea condiții optime de receptivitate în vederea menținerii permanente a produselor la nivelul tehnicii moderne.

Desigur, existența unui număr tot mai mare de unități specializate obligă la o largă cooperare interuzinală. De aceea, în practică se confirmă faptul că, **cu cît este mai complex produsul fabricat și cu cît unitățile care cooperează la realizarea lui au un profil de specializare mai precis, deci, mai îngust, cu atât sporesc avantajele tehnice și economice potențiale ale acțiunii de cooperare**. Dealtfel, pe această cale se poate obține atât ridicarea nivelului tehnic al performanțelor și siguranței în funcționare a

Tabelul nr. 3

Gradul de cooperare

Denumirea produselor	Numărul total al întreprinderilor care cooperează la fabricarea produselor	Numărul întreprinderilor din C.I.A.T. care cooperează la fabricarea produselor
Autoturisme	60	15
Autoturisme Dacia	57	6
Autoturisme ARO	50	11
Autobuze	87	11
Autospeciale Mediaș	27	7

...ă alegerea, dintre mai multe soluții
...ibile, a aceleia care asigură costuri
...nime de fabricație și transport, pre-
...n și un ciclu de fabricație mai redus,
...resitînd, deci, un volum de mijloace
...culante minim pentru producția în
...s de fabricație ;

— **coordonarea cooperării prin plan,**
...baza calculelor de încărcare a capa-
...ăților de producție și precizarea prin
...tracte a obligațiilor reciproce ale
...rtenierilor, care să cointerezeze între-
...inderile în respectarea termenelor și
...celorlalte clauze contractuale ;

— **existența în întreprinderile care**
beneficiază de cooperare a unor stocuri
piese și semifabricate judicios calcu-
te, spre a asigura continuitatea pro-
...cției între două livrări ;

— **stabilirea în cadrul cooperării a u-**
or prețuri de livrare care să co-
...tereseze atât întreprinderea subfurni-
...are, cât și cea coordonatoare, urmă-
...nd tendința de uniformizare a ratei
...beneficiului ;

— **menținerea îndelungată a unor re-**
țiii de cooperare, astfel încît efectul
...pecializării să influențeze favorabil re-
...ultatele economice.

Cadru propice unei colaborări eficiente

DE MULTE ORI unele din măsurile
...rezentate nu pot fi aplicate întocmai,
...ntrucît diferitele neajunsuri apar și da-
...orită altor cauze. Bunăoară, uneori **mo-**
dul de soluționare a divergențelor nu
este suficient de operativ și eficient, în-
...prenderile furnizorilor ridicînd tot fe-
...ul de obiecțiuni și, în ultimă instanță,
...produc numai ceea ce consideră că este
...mai ușor și mai avantajos de executat
...pentru ele. De aici, respingeri de con-
...tracte, limitări în privința cantităților
...și sortimentelor ce le sînt solicitate. De
... asemenea, **unii furnizori de subsansamble**
sau semifabricate consideră și în pre-
zent, în analiza obligațiilor de livrări
de cooperare, drept efectuate livrările
acelor semifabricate care au fost respin-
se în mod justificat de client pentru re-
manierii. În asemenea situații, furnizo-
...rul ar trebui nu numai să plătească
...daune convenționale pentru întîrzieri în
...livrare, dar să și suporte cheltuielile
...provocate clientului pentru operațiunile
...de prelucrare inutile cu care și-a în-
...cărcat atât costurile, cât și capacitățile
...de producție.

Sînt însă cazuri în care **relațiile de**
cooperare se planifică, de exemplu, fără
să se examineze, în primul rînd, dacă
ele se justifică din punct de vedere e-

conomic, prin înzestrarea tehnologică
corespunzătoare a întreprinderii furni-
zoare care să-i permită să obțină cos-
turi de fabricație mai reduse decît cele
de la unitatea coordonatoare. Unele
...cooperări au fost stabilite pornindu-se
...doar de la considerentul capacității dis-
...ponibile la subfurnizor, respectiv de la
...deficitul de capacitate la întreprinderea
...beneficiară. Dar ele s-au bazat în mă-
...sură insuficientă pe calcule reale ale
...încărcării capacităților de producție.
...Totodată, în unele întreprinderi există
...tendința, dintr-un motiv sau altul, să
...se treacă la mărirea gradului de inte-
...grare a producției în dauna folosirii a-
...vantajelor unităților specializate, chiar
...cu riscul unor consecințe economice ne-
...favorabile. Se mai întîlnesc încă păreri
...care susțin ideea că... „ce e făcut de
...mîna ta e bun făcut“. Cu alte cuvinte,
...nimic nu e sigur, nimic nu poate fi stă-
...pinit dacă intervine cooperarea și,
...mai ales, cea cu industria locală.
...Așa, de pildă, deoarece I. A. Pi-
...tești nu a onorat decît parțial comanda
...privind reperatele turnate sub presiune
... (unitate specializată pe aceste repere),
...I. A. Brașov, pentru a-și realiza planul,
...a fost pusă în situația să ia măsuri și
...să toarne în secția proprie astfel de re-
...pere. Ce consecințe economice a avut
...acest lucru ? În afară de faptul că exe-
...cutarea acestor piese a îngreunat în-
...făptuirea ritmică a planului, a necesitat
...însemnate sume de bani și forță cali-
...ficată de lucru suplimentare etc. De a-
...semenea, I. A. Brașov a sistat produce-
...rea unor subsansamble necesare pentru
...I. P. A. Sibiu, îngreunîndu-i astfel în-
...deplinirea ritmică a planului.

Odată cu aprobarea reasezării prețu-
...rilor în toate ramurile economiei, con-
...siderăm că se vor înlătura anomaliiile
...care frînează adîncirea specializării și
...extinderea cooperării în întreprinderile
...industriale. Dealtfel, prin decretul nr.
...200/11 septembrie 1975, s-au aprobat
...prețurile de producție și de livrare re-
...așezate ale produselor în ramura con-
...strucțiilor de mașini și a prelucrării me-
...talelor, măsuri ce stimulează efectiv u-
...nitățile producătoare de acțiunea în
...direcția reducerii cheltuielilor de muncă
...vie și materializată, creșterea, pe aceas-
...tă bază, a rentabilității, reglementîndu-
...se totodată trei lucruri foarte impor-
...tante :

● aprobarea acestor prețuri de către
...organele competente la reperate, ansam-
...blele și subsansamblele ce se execută în
...cooperare, numai cu acordul beneficia-
...rului ;

● costurile de producție și de livrare
...al reperelor, ansamblelor și subsansam-
...blelor ce se execută în cooperare, se
...vor determina fără a se calcula cota de
...beneficii ;

Tabelul nr. 5

Ponderea pieselor, reperelor
și subsansamblelor turnate și forjate în cadrul
cooperării din totalul costurilor
de producție

		1965	1970	1975	1980
I.A. Brașov	1.	44,6	54,9	54,8	64,0
	2.	55,4	45,1	45,2	36,0
I. „Autobuzul“- București	1.	59,0	54,6	68,1	66,9
	2.	41,0	45,4	31,9	33,1
I.A. Pitești	1.	11,6	51,5	53,5	50,5
	2.	88,4	48,5	46,5	49,5
I.M. Muscel	1.	58,2	62,7	63,9	72,4
	2.	41,8	37,3	36,1	27,6
I.M. Mirșa	1.	68,3	75,1	85,7	80,5
	2.	36,7	24,9	14,3	19,5
I.A. Mediaș	1.	61,6	62,8	84,1	80,7
	2.	38,4	37,2	15,9	19,3
I.R.C. Brașov	1.	1,6	1,9	3,5	3,9
	2.	98,4	98,1	96,5	96,1
I.P.A. Sibiu	1.	11,4	11,6	33,7	29,7
	2.	88,6	88,4	66,3	70,3
I.T. Cluj	1.	—	—	—	—
	2.	100	100	100	100
I.A.M.T. Oradea	1.	—	13,4	8,5	11,8
	2.	100	86,6	91,5	88,2

1) Ponderea produselor primite în calitate
...de beneficiar.
2) Ponderea produselor livrate la terți în
...calitate de furnizor.

● programele de specializare și coo-
...perare în producție vor asigura execu-
...tarea produselor în condiții tehnologice
...și de costuri mai avantajoase decît în
...cazul fabricării acestora în unități ne-
...specializate. Cu toate acestea, după pă-
...rerea noastră, ca urmare a reducerii, an
...de an, a costului produselor, se va ma-
...nifesta, în continuare, fenomenul dife-
...rențierii ratelor de rentabilitate. De a-
...ceea, considerăm că, atunci cînd ratele
...de rentabilitate depășesc pe cele apro-
...bate, să se reexamineze periodic prețu-
...rile de producție, în funcție de cerin-
...țele politicii economice și să se meargă
...chiar pînă la reducerea lor. Acest lucru
...este foarte important în economie, pen-
...tru că altfel nu se va putea menține în
...permanență concordanța deplină ce tre-
...buie să existe între prețurile de pro-
...ducție și cheltuielile sociale de muncă
...încorporate în diferite produse. Aplica-
...rea acestui mecanism prezintă o deo-
...sebită importanță pentru produsele care
...fac obiectul livrărilor în cadrul speciali-
...zării și cooperării sub multiple aspecte,
...și anume :

— se asigură posibilitatea ca prețurile
...pieselor, subsansamblelor și ansamblelor
...livrate în cadrul cooperării să fie sta-
...bilite pe baza costurilor reale de pro-
...ducție ale unităților producătoare, con-
...cret ale unităților specializate pentru
...producția lor ;

— reducerea, an de an, a costurilor
...crează necesitatea și, totodată, premisa
...mieșorării corespunderii a prețurilor
...de producție ale produselor unităților
...specializate, fără a afecta venitul net
...cvenit acestor unități ;

— în fine, reducerea periodică a pre-
...țurilor pieselor, ansamblelor și suban-
...samblelor livrate prin cooperare asigură
...posibilitatea reflectării nemijlocite în
...prețurile produselor finale a scăderii
...costului produselor fabricate de unită-
...țile specializate.

Prin reasezarea generală în economie
...a prețurilor de producție și de livrare,
...se creează premise mai reale pentru sta-
...bilirea acestora în funcție de cheltuielile
...sociale de muncă în toate ramurile,
...perfectîndu-se în acest fel și instru-
...mentul de judecare a oportunității și
...eficienței acțiunii de largire a speciali-
...zării și cooperării producției.

Tabelul nr. 4

Situația cooperării întreprinderilor la fabricarea autocamioanelor 3-135 F Standard
pe motorină și SR-113 Standard pe benzină

Denumirea indicatorilor	Autocamioane 3-135 F	Autocamioane SR-113
Numărul întreprinderilor care cooperează la fabricarea ...acestor produse din care :	60	600
— Numărul întreprinderilor din județul Brașov	15	19
— Numărul întreprinderilor din alte județe	45	41
Numărul județelor care concură la fabricarea acestor produse	21	17
Numărul reperelor din care este compus produsul	12 000	7 800
— cit se execută prin cooperare din total (%)	15	17
Gradul de cooperare pe fiecare din aceste produse (%), ...din care *)	100	100
— ponderea cooperărilor din afară	40,96	60,14
— ponderea efortului propriu	59,04	39,86

*) Ponderea cooperării primite calculate din costuri

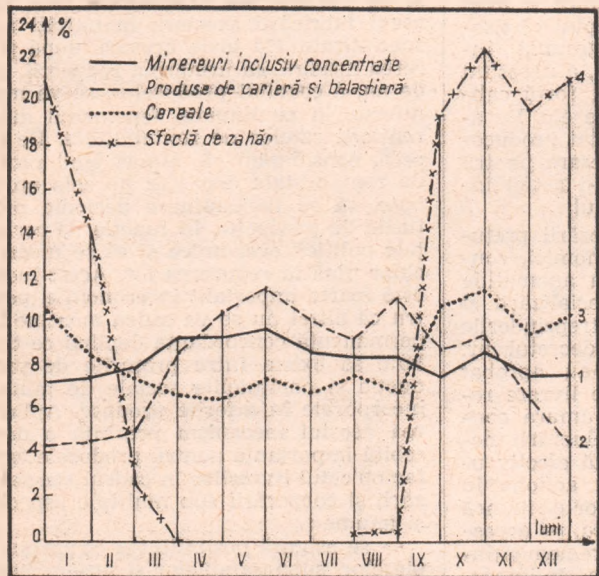
Marin STOIANOVICI

DESFĂȘURAREA RITMICĂ A TRANSPORTULUI DE MĂRFURI

ÎN CADRUL problematicii generale a transportului de mărfuri ne vom opri asupra unei chestiuni a cărei rezolvare este de cea mai mare importanță pentru desfășurarea ritmică a acestei activități, și anume suprasolicitările în transporturi, cunoscute frecvent sub denumirea de **virfuri de trafic**. Care sînt **cauzele** acestui fenomen, **ce trebuie întreprins** pentru aplatizarea lui? Iată două întrebări la care vom căuta să răspundem în cele ce urmează.

Este virful de trafic o fatalitate?

ÎN fig. de mai jos se indică variația lunară procentuală a volumului de trafic pentru unele categorii de mărfuri la care apar neritmicități mai mari în procesele de transport (cereale, sfeclă, minereu, produse de carieră și balastieră etc.). După cum se vede neuniformitatea în timp a activității de transport este ridicată. Din ce motive?

Variația lunară procentuală a volumului de trafic pentru unele categorii de mărfuri (în 1975)

Este cunoscut că neritmicități apar în procesele de producție datorită faptului că în majoritatea unităților aceste procese nu au un caracter uniform atât pe durata săptămânii de lucru, cât și pe parcursul celor 24 de ore ale zilei. Desigur, marile întreprinderi productive lucrează în trei schimburi în tot timpul anului, dar la întreprinderile mici și unele întreprinderi mijlocii nu s-a ajuns încă la o asemenea organizare încît să se asigure în schimbul trei aceeași activitate ca și în celelalte schimburi. Rețeaua de aprovizionare și desfacere a mărfurilor lucrează și ea, de regulă, cu un singur schimb și numai în zilele de lucru. Apariția virfului de trafic este determinată în bună măsură însă de ponderea relativ importantă (circa 9% din totalul mărfurilor transportate) a produselor agroalimentare (cereale, sfeclă, cartofi, rădăcinoase etc.), care au caracter sezonier și trebuie transportate și insilozate într-un timp scurt și utilizînd mijloace de transport adecvate pentru a nu se produce degradarea acestora. Pe de altă parte, dificultățile generate în transporturi deopotrivă de îngheț și apele mari, respectiv iarna, primăvara și la începutul verii, suprapuse peste transporturile sezoniere agroalimentare, sporesc dificultățile de la virful de trafic.

La această situație se adaugă și faptul că beneficiarii solicitați de regulă, ca produsele de carieră și balastieră — să fie transportate cu deosebire în trimestrele II și III ale anului, întrucît în trimestrul I activitatea de construcții-montaj se afla de regulă sub media trimestrială etc.

Evidențierea în detaliu a măsurilor ce trebuie luate pentru asigurarea unei bune desfășurări a transporturilor face necesară evidențierea și a altor aspecte care au generat și necesită necesară amplificarea virfului de trafic. Astfel, trebuie subliniat că întreprinderile beneficiare de linii industriale pe care se încarcă și se descarcă circa 75% din mărfurile ce se transportă pe calea ferată, **nu au dezvoltat metodele de manipulare a mărfurilor în ritmul creșterii producției**, nu sînt dotate cu mijloace de încărcare-descărcare și cu depozite dimensionate pentru sarcinile la virful de trafic. Preocuparea de realizare a unui proces de încărcare-descărcare în care să se respecte cu strictețe termenele tarifare de manipulare a mărfurilor este redusă, deseori manifestîndu-se tendința de includere a mijloacelor de transport în procesul de producție uzinal, în care scop la elaborarea proceselor tehnologice se solicită sporirea duratelor de staționare a vehiculelor.

Din acest motiv, în bună măsură, pe liniile industriale se produc depășiri mari ale normelor de staționare a vagoanelor care — la nivelul anului 1976 — au determinat imobilizarea a circa 4 milioane vagoane-oră. Calculele arată că diminuează capacitatea de transport datorită imobilizărilor de vagoane făcute în incinta întreprinderilor și pe liniile stațiilor de calea ferată în vederea primirii lor în principalele combinate și întreprinderi în cursul anului 1976 a reprezentat echivalentul unui parc de vagoane de marfă cu care s-ar fi putut transporta pe calea ferată un volum de circa 6 milioane tone.

Uneori au apărut necorelări și între numărul vehiculelor puse la dispoziția beneficiarilor pentru a fi încărcate-descărcate și organizarea întreprinderii pentru efectuarea operațiilor de manipulare a mărfurilor, situație în care fie că termenele de încărcare-descărcare ale vehiculelor depășesc timpul tarifar, vehiculele rămînd imobilizate, fie că o parte din cererile sînt satisfăcute la timp. Au apărut, de asemenea, situații în care au fost puse la dispoziția beneficiarului vehicule necorespunzătoare felului de marfă ce urmează a fi transportat; bunăoară, transportul de cereale în vagoane descoperite, supuse intemperii și pierderilor în timpul transportului, în loc ca acestea să fie încărcate în vagoane acoperite.

Particularitățile diferitelor mijloace de transport diminuează adeseori posibilitățile de a prelua sarcinile sporite de la virful de trafic. Astfel, în timp ce transporturile feroviare și maritime își desfășoară activitatea în tot cursul celor 24 de ore ale zilei, celelalte categorii de transport lucrează numai în anumite perioade ale anului sau ale zilei: transporturile fluviale își întrerup activitatea pe perioada de îngheț, circa 100 zile, transporturile auto lucrează de regulă într-un schimb prelungit și mai rar în două schimburi.

Există importante diferențe între capacitatea vehiculelor diferitelor moduri de transport: navele maritime au capacitate de încărcare de zeci de mii de tone, trenurile feroviare rețeaua noastră circa 3 000 tone, iar trenurile auto — cîteva zeci de tone. Ca urmare, a acestor necorelări inerente, în punctele de transfer și bordare (poduri și stații de cale ferată) apare necesitatea de a realiza într-un timp scurt a unei mari cantități de vehicule feroviare și auto, care trebuie retrase de la transportul altor mărfuri. Pe această linie, dificultăți deosebite se produc în portul Constanța.

Factori de aplatizare la nivelul transporturilor.

PENTRU DERULAREA transporturilor în condiții economice este necesar să se asigure utilizarea optimă a parcului de vehicule, a capacității de circulație și a instalațiilor fixe. Aceasta presupune, firește, ca transporturile să se desfășoare continuu la același nivel maxim, **adică virfurile de trafic să fie practic aplatizate.**

Ca o primă cerință în vederea asigurării acestui imperativ apare necesitatea intensificării **atragerii mai raționale la transport a unor mărfuri de masă** (produse de carieră și balastieră, ciment, minereuri etc.), prin măsuri luate pe linie de planificare, financiară și tarifară, astfel încît transportul acestor p...

să se efectueze în primul semestru, **înaintea vîrfului de**. Deși o asemenea preocupare există de cîțiva ani, obținînd unele rezultate, promițătoare, considerăm că acestea în- mai ales rezervele existente, fiind necesară întărirea unor enea acțiuni. Pe de altă parte, întrucît vîrfurile de trafic iferitelor categorii de transport nu coincid, rezultă posibi- a de **preluare parțială** a transporturilor de la categoriile e în vîrf de trafic de către celelalte categorii. Astfel, calea a și mijloacele auto pot prelua în mai mare măsură trans- urile fluviale în perioadele de îngheț și ape mari, iar trans- ul fluvial poate prelua, în volum sporit, transporturile fe- re sezoniere la vîrf de trafic din zonele din vecinătatea irii. Desigur că dezvoltarea navigației pe apele interioare duce o contribuție importantă în preluarea sarcinilor de de trafic.

upă cum s-a arătat, o dificultate în realizarea transpor- or o constituie structura parcului de vehicule feroviare și care nu totdeauna este cea cerută de felul mărfurilor. el, în parcul vagoanelor autodescărătoare, procentul celor manipulație mecanizată a mărfurilor este încă redus (circa din parcul total al vagoanelor autodescărătoare) compa- cu cererea. În același timp, circa 95% din parcul vagoa- autodescărătoare sînt dirijate la marile combinate side- ice, lipsind restul beneficiarilor de avantajele pe care le i aceste vagoane la procesele de încărcare-descărcare. De enea, la transportul auto se prezintă, deseori, mărfuri nega- tice lichide și semiflichide, pentru care sectorul nu dispune ehicule corespunzătoare. În aceste condiții **modificarea cturilor respective** trebuie să stea nu numai în atenția Mi- erului Transporturilor și Telecomunicațiilor, ci și în aceea omitetului de Stat al Planificării.

Alte dificultăți sînt produse de lipsa rampelor de încărcare- descărcare, de faptul că, chiar și atunci cînd există, meca- nica lor nu este totdeauna cea adecvată mărfurilor care se nesc. Se impune, deci, urgentarea măsurilor de sporire a turilor de lucru respective și de dotare cu instalații de anizare a manipulării mărfurilor. Trebuie precizat însă că cipala cauză care a împiedicat mecanizarea operațiilor de rcare-descărcare a mărfurilor la liniile publice din cele e 1 000 stații de cale ferată deschise pentru traficul de mar- o constituie faptul că volumele de mărfuri manipulate sînt tiv mici și foarte diferite ca structură, ceea ce face puțin omică introducerea unor instalații de mecanizare prea ializate. Pentru rezolvarea acestui impediment se are în ere elaborarea unor **instalații de încărcare-descărcare de universal**, care să asigure, cu adaptări neesențiale, manipu- ea unei mari diversități de mărfuri. Totodată, se acționează tru creșterea condițiilor de atingere a vitezelor maxime ructive ale vehiculelor, ceea ce va permite reducerea du- bi de transport a mărfii.

Un loc important revine **extinderii transporturilor combi- e**, în primul rînd a rețelei de transport containerizat, asigu- du-se realizarea pînă în 1980 a programului de circulație ică de cite două perechi de trenuri la transcontainere pe are magistrală, cu trasee secundare spre stațiile laterale cu um mare de trafic, inclusiv dotarea terminalelor. În ve- ea coordonării operative a transporturilor combinate, se onizează efectuarea acestor transporturi de către un „**ex- litor unic**”, care să asigure utilizarea eficientă a mijloacelor ransport feroviar și auto, în condiții de mare eficiență eco- nică, în special la vîrf de trafic.

Repartizarea sarcinilor de transport pe categorii se face pe za criteriului de folosire a fiecărui mijloc de transport în meniul său de eficiență maximă. În scopul respectării ace- stui criteriu, se află în curs de rezolvare stabilirea soluției eco- mice de transbordare a mărfurilor în punctele de disconti- itate ale transporturilor combinate (navă-tren, respectiv va- ane de ecartament diferit). Soluția va indica criteriile după ce urmează a se stabili dacă în cazul nesosirii mijlocului de nspord de preluare este economic să fie reținut vehiculul e a adus marfa sau este de preferat o descărcare interme- ară (tampon), care să elibereze vehiculul sosit.

...și al beneficiarilor

APLATIZAREA vîrfului de trafic în transporturile de marfă se poate efectua însă unilateral, prin măsuri luate numai

Anastasiu MĂNESCU

director în Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor

(Continuare în pag. 21)

DRUPA77

TIPAR ȘI HÎRTIE PENTRU PIAȚA MONDIALĂ

DRUPA'77 arată calea pentru anii următori.

Metode noi și sisteme îmbunătățite conduc la o sporită eco- nomicitate și o calitate superioară.

Folosiți consistenta ofertă internațională - DRUPA prezentată de peste 1 000 de firme producătoare

INFORMAȚIE ȘI PROGRES

ample și fără egal

DRUPA'77 este tirgul căilor scurte, deoarece acum există sistemul de informații DRUPA (DIS), iar fiecare expozant are cu- prinsă oferta sa DRUPA într-un calculator. Acesta tipărește planul curent conform propriilor dv. interese.

În sistemul de informații DRUPA sînt cuprinse 54 de profile atractive pentru dv., cu orientări aplicative.

- Realizarea zăburilor ● realizarea bazelor pentru tipar ● realiza- rea formelor de tipar ● tipar ● prelucrarea hirtiei ● materiale ● instalații

Cel de-al 7-lea
Tirg Internațional
Tipar și Hirtie
Düsseldorf
3 — 16 iunie 1977

Information: Düsseldorf Messegesellschaft mbH -NOWEA-
Postfach 320203, D-4000 Düsseldorf 30, Telex 8584853 mes d

PUBLICOM

O sarcină de actualitate în construcții-montaj GENERALIZAREA ACORDULUI GLOBAL (II)

De la formații de muncitori, la nivele superioare de cuprindere

PRINTRE îmbunătățirile aduse metodologiei de aplicare a acordului global, o esențială importanță de principiu a avut crearea posibilității de extindere a acestuia în forme complexe, la nivele superioare: lot, șantier, grup de șantier, cuprinzând — alături de muncitori — și personal TESA. O asemenea formă oferă condiții pentru funcționarea șantierului ca un tot unitar, pe baza unei singure concepții de organizare și execuție și, corespunzător acesteia, cu un sistem unic de retribuire, în care se regăsesc la toate nivelele indicatorii de bază în construcții — producția de c+m, productivitatea muncii, cheltuielile de producție, punerea în funcțiune a obiectivelor.

Continteresarea generală, de la ultimul muncitor până la șeful de șantier, în obținerea unor rezultate bune în muncă (de pildă, pentru personalul TESA, la același procent de depășire a indicatorilor sporurile de remunerare sînt mai mari decît cînd nu se aplică acordul global), are efecte importante asupra disciplinei și așezării pe baze de strînsă colaborare a relațiilor dintre masa de muncitori și cadrele tehnice de conducere și execuție.

Înceind contracte-angajament cu toate subunitățile sale, Trustul de construcții industriale și agrozootehnice București a reușit, anul trecut, să cuprindă în acord global toți maistrii și o parte însemnată din inginerii și tehnicienii de la șantiere. Rezultate bune au înregistrat, din acest punct de vedere, și unități cum sînt Centrala de construcții căi ferate, întreprinderile de construcții și instalații petroli-

Prima parte a articolului, publicată în nr. 16 (din 22 aprilie a.c.) al revistei, a abordat unele fenomene negative care frînează încă generalizarea acordului global, ca principală formă de remunerare a muncii în construcții-montaj.

re ș.a. Marea majoritate a trusturilor și întreprinderilor se află însă (cu numai cîteva procente din personalul TESA retribuit în această formă) abia într-un stadiu inițial. La Ministerul Construcțiilor Industriale, hotărîrea consiliului de conducere și ordinul ministrului — care prevedeau cuprinderea, cu începere de la 1 iulie 1976, a tuturor maistrilor conducători de formații de lucru și a întregului personal TESA, pînă la nivel de grup de șantier — sînt departe de a fi îndeplinite: realizările au fost, la maistri, de 20% în iulie și 31% în noiembrie, iar la personal TESA — de 10%, respectiv 21%.

De la începutul acestui an s-a adus metodologiei o completare, pe care practica a arătat-o necesară, în problema maistrilor care conduc mai multe formații de lucru (caz frecvent, de pildă, în construcția de locuințe); aceștia sînt remunerați potrivit rezultatelor medii ale formațiilor respective, cu condiția realizării stadiilor fizice intermediare care asigură respectarea termenelor finale (plus, bineînțeles, condițiile de calitate și de nedepășire a consumurilor specifice de materiale). Există, deci, premisele cu caracter normativ pentru o rapidă generalizare a acordului global la nivele superioare; ceea ce mai trebuie este o intensă activitate organizatorică.

Pentru funcționarea corectă a mecanismului de stimulare

SUCCESUL acordului global este în mare măsură condiționat de exploatarea deplină a valentelor sale de stimulent material. Principiul social-st al remunerării după cantitatea și calitatea muncii se cere aplicat consecvent și corect în dublul său sens, alit pentru a recompensa corespunzător rezultatele deosebite, cit și pentru a înlătura posibilitatea unei retribuiri supradimensionate în raport cu efortul depus, care ar încălea cerințele echității și ar încuraja o atitudine înapoiată față de muncă.

În practica unor unități și șantiere, coînteresarea materială este însă blocată de birocratism, de atitudinea refractară a u-

nor angajați care nu vor să-și complice existența întocmind reglementar formele de remunerare. Astfel, nu se rețin garanțiile sau se rețin formal, restituindu-se automat, fără implicații asupra răspunderii executantului pentru respectarea termenelor și a calității — ceea ce diminuează interesul formațiilor de lucru pentru îndeplinirea obligațiilor asumate prin contractul-angajament. Nu se folosește întotdeauna posibilitatea de diferențiere $\pm 20\%$ a sumelor plătite membrilor aceluiași formații, pentru a-i departaja după contribuția efectivă a fiecăruia la rezultatele colective (este semnificativ faptul că adesea, formațiile care lucrează în acord global corectează ele însele, în sinul lor, această nivelare a veniturilor, prin reimpărțirea sumei globale).

Încă nu a fost eradicată tendința unor conducători ai procesului de producție, de a substitui sumelor ferme stipulate în contract pentru plata manoperei, tocmai la la sfîrșit de lună. Acest reziduu al relațiilor de muncă nesocialiste, folosit pentru a masca și compensa defectiunile organizatorice (care duc la diminuarea cîștigului muncitorilor datorită neasigurării fronturilor de lucru, materialelor și utilajelor necesare), este periculos pentru imaginea falsă ce o poate da unor lucrători cu nivel politic scăzut, asupra fermității sistemului de remunerare; încurajează indisciplinarea și fluctuația; duc la o repartizare neechitabilă a fondului de retribuire acordat șantierului potrivit volumului producției executate, la depășirea lui.

Situația uneori nesatisfăcătoare a folosirii mașinilor și utilajelor de construcție, care determină pierderi de producție și de productivitate și majorează cheltuielile, poate fi remediată și prin masiva cuprindere a mecanicilor de utilaje în acordul global al formațiilor pe care le deservește asigurîndu-se astfel aceleași condiții de coînteresare pentru toți participanții la realizarea procesului tehnologic.

Pentru o funcționare deplină a mecanismului de stimulare specific acordului global este necesar ca angajamentul asumat în colectiv să fie cunoscut, înțeles și însușit de către fiecare membru al formației. Aceasta implică mari responsabilități și pentru organele sindicale, pînă la nivelul locului de muncă, în ce privește popularizarea și explicarea contractelor-angajament, folosirea lor la fundamentarea întrecerii socialiste, dezvoltarea emulației, opiniei colective și intrajutorării în sinul formațiilor de lucru, accentuarea stimulărilor morale a celor merituoși.

Nelagate direct de acordul global, dar contribuind alături de acesta la coînteresarea constructorilor în creșterea eficienței economice a activității lor, reglementările cu privire la premierea excepțională pentru punerea în funcțiune a obiectivelor înainte de termen și pentru reducerea consumurilor de materiale față de cele normate nu sînt aplicate, în practică, decît în puține cazuri, datorită unor inadvertențe. Astfel, recompensele pentru scurtarea termenelor se plătesc dintr-un fond care se constituie la beneficiarul de investiții și are două surse posibile: eco-

Dorin CONSTANTINESCU

(Continuare în pag. 23)

DIFERENȚE NEJUSTIFICATE

Nivelul atins la jumătatea anului trecut în extinderea acordului global marchează, la diferite ministere și organe centrale și la consiliile populare tutelare de organizații de construcții-montaj, variații sesizabile, nejustificate decît în mică măsură de deosebirile în ce privește specificul lucrărilor executate. Sarcina planificată de cuprindere a muncitorilor în acord global n-a fost îndeplinită la un număr de ministere ce totalizau 16% din efectivele pe ansamblul ramurii care, la acea dată, lucrau în acord.

Extinderea acordului global, în % din volumul total al muncii prestate (acord + regie) în trim. II 1976

Medie pe unitățile de c+m din subordinea :	Plan	Real.
	Min. Construcțiilor Industriale	65,0
Min. Ec. Forest. și Mat. de Constr.	67,5	71,3
Min. Energiei Electrice	67,0	70,3
Min. Transp. și Telecomunicațiilor	60,0	70,3
Consiliile populare	—	—
Min. Industriei Metalurgice	53,4	56,4
Min. Ind. Construcțiilor de Mașini	60,0	—
Min. Minelor, Petrolului și Geol.	60,0	53,1
Consiliul Național al Apelor	60,0	42,2
Min. Industriei Chimice	60,0	40,7
Min. Agriculturii și Ind. Aliment.	60,0	40,5
Total ramura de construcții-montaj	—	59,0

În ajutorul candidaților la examenul de admitere în învățământul economic superior

NOUA ORDINE ECONOMICĂ INTERNAȚIONALĂ — IMPERATIV AL CONTEMPORANEITĂȚII

Pentru a veni în ajutorul candidaților la examenul de admitere de la facultățile economice, „Revista economică” în colaborare cu Catedra de economie politică de la Academia de Studii Economice, publică în mod regulat consultații pe anumite teme selecționate din „Programa de economie politică pentru admiterea în învățământul superior în anul 1977”.

POCA CONTEMPORANĂ este epoca revoluției socialiste, trecerii omenirii de la capitalism la socialism. Realizările obținute de țările socialiste în dezvoltarea lor economico-socială, relațiile lor externă de colaborare și pace au determinat tranziția socialismului într-o uriașă forță mondială care exercită influență tot mai puternică asupra întregului curs al relațiilor internaționale și care se pronunță pentru o lume nouă de libertăți și înțelegerii, a păcii și colaborării, o lume a dreptății sociale și naționale.

Atâta timp cât a constituit unicul sistem social și chiar după apariția sistemului mondial socialist, capitalismul a promovat relații internaționale întemeiate pe exploatarea omului de către un grup pe asuprirea unor națiuni de către altele, pe exploatarea de clasă și nerațională a avuției majorității popoarelor, pe inegalitatea dintre țări și popoare. Ordinea economică mondială actuală care a generat-o sistemul capitalist a devenit anacronică. Problemele relațiilor internaționale generate de capitalism și imperialism au devenit incompatibile cu marile prefaceri intervenite în lume, cu noile tendințe ale vieții internaționale.

În locul acestora, în mod obiectiv și imperativ, se impune schimbarea unor relații bazate pe respectarea strictă a independenței naționale, a suveranității statelor, pe deplina egalitate în relații care să asigure dezvoltarea armonioasă a tuturor popoarelor, lichidarea împărțirii lumii în țări bogate și țări sărace, în țări dezvoltate industrializate și țări nedezvoltate, țări exploatare și țări exploitate, într-un cuvânt, să fie instaurată o nouă ordine economică și politică internațională. Prin ordine economică internațională înțelegem acea structură a economiei mondiale compusă din economiile naționale, părți componente ale sale, bazată pe un tip istoricește determinat al diviziunii internaționale a muncii, pe un sistem specific de legături economice internaționale și pe anumite mecanisme economice internaționale, existente într-o etapă sau alta cum sînt: mecanismele comerciale, mecanismul prețurilor, mecanismul monetar, mecanismul financiar internațional etc. Ordinea economică internațională reflectă — deci — structurile de bază ale economiei mondiale existente la un moment dat. Amploarea și natura legăturilor economice internaționale trebuie să se stabilească între state depinde — alături de alți factori — de gradul de dezvoltare al diferitelor economii naționale și de participarea lor la diviziunea internațională a muncii; modificările intervenite în cadrul acestora impun schimbarea ordinii economice internaționale date. Iar, în prezent, aceasta este o necesitate obiectivă care decurge din faptul că:

a) Actuala ordine economică internațională nu ține pasul cu mutațiile revoluționare produse în ultimele decenii, nu reflectă nici actualul raport de forțe internaționale.

b) Actuala ordine economică internațională instituită pe baza diviziunii internaționale capitaliste a muncii menține încă în parte însemnată a țărilor lumii într-o gravă stare de subdezvoltare, perpetuează inegalitatea și decalajele economice. În

condițiile creșterii interdependenței economice dintre țări, disproporțiile apărute în economia mondială — ca urmare a existenței acestor decalaje — determină, în cele din urmă, însăși limitarea posibilităților de dezvoltare ale țărilor înaintate economic.

c) Actuala ordine economică internațională menține unele practici colonialiste și neocolonialiste, pune restricții de tot felul în calea relațiilor internaționale, favorizează amestecul în treburile interne ale altor țări; toate aceste stări de lucruri nu mai pot fi tolerate, ele trebuie înlăturate.

d) Consolidarea unei păci trainice și a securității în întreaga lume, eliminarea stărilor de încordare, tensiune și animozitate internațională impun, în mod obiectiv, instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale. În legătură cu aceasta, tovarășul Nicolae Ceaușescu arată că: „...pe plan internațional inegalitatea și asuprirea duc pînă la urmă la ascuțirea contradicțiilor dintre state și la apariția unor grave conflicte între ele. Pentru evitarea unor ciocniri, care pot deveni violente, este necesar ca vechile relații interstatale să fie schimbate și înlocuite cu o politică nouă, de deplină egalitate în drepturi între toate statele lumii. Aceasta este o legitate a dezvoltării sociale — atît pe plan național, cît și internațional — un proces determinat de însăși dialectica dezvoltării social-istorice”¹⁾.

Instaurarea unei noi ordini economice internaționale este nu numai obiectiv necesară ci și practic posibilă. Aceasta deoarece pe plan mondial raportul de forțe este favorabil popoarelor care luptă pentru progres și pace în lume, au apărut raporturi politice noi între țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare, iar participarea la diviziunea internațională a muncii a devenit o latură inseparabilă a procesului de dezvoltare a fiecărei națiuni.

CONGRESUL AL XI-LEA AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN DESPRE CAILE INSTAURĂRII UNEI NOI ORDINI ECONOMICE INTERNAȚIONALE

O contribuție substanțială la definirea conținutului și căilor de instaurare a unei noi ordini economice internaționale au adus documentele adoptate de Congresul al XI-lea

al P.C.R. și — mai ales — raportul prezentat la Congres de tovarășul Nicolae Ceaușescu. În acest raport sînt prezentate, în 10 puncte, direcțiile majore în care trebuie să se acționeze pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale:

1) Înlăturarea vechilor relații de inechitate, a asupririi unor popoare de către altele, lichidarea politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste;

2) Realizarea unor relații bazate pe deplina egalitate în drepturi între toate națiunile lumii;

3) Respectarea dreptului fiecărui popor de a-și alege orînduirea socială, fără nici un amestec din afară și de a fi stăpîn pe bogățiile naționale. Aceasta presupune obligația tuturor sta-

telor de a nu utiliza forța sau amenințarea cu forța împotriva altui stat, precum și de a nu impune anumite opțiuni cu caracter politic sau economic ;

4) Lichidarea rapidă a decalajelor între țările dezvoltate și cele slab dezvoltate și apropierea nivelului de dezvoltare economico-socială a tuturor țărilor. În prezent, decalajele economice și tehnologice între țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare sînt foarte mari și prezintă chiar tendința de a se adînci. Hotărîtor în remedierea acestei situații este efortul propriu al țărilor slab dezvoltate, folosirea la maximum a resurselor interne materiale și umane, alocarea unei părți însemnate din venitul național pentru dezvoltare. Dar, în același timp, eliminarea decalajelor economice presupune ca țările rămase în urmă să beneficieze și de un ajutor mai substanțial din partea țărilor dezvoltate din punct de vedere economic și, în primul rînd, din partea acelor care secole de-a rîndul le-au menținut în stare de dependență colonială.

5) Asigurarea unor raporturi echitabile între prețurile materiilor prime și cele ale produselor industriale. În decursul perioadei postbelice, evoluția prețurilor la materiile prime exportate de țările în curs de dezvoltare a cunoscut creșteri mai lente decît prețurile la export ale țărilor capitaliste dezvoltate, „foarfecele prețurilor“ defavorizînd substanțial țările în curs de dezvoltare, ceea ce a frînat progresul lor economic.

6) Stabilirea prețurilor materiilor prime și produselor industrializate pornindu-se de la necesitatea stimulării activității productive a tuturor popoarelor și pentru a asigura — în primul rînd — progresul mai rapid al țărilor în curs de dezvoltare ;

7) Asigurarea accesului tuturor țărilor la materiile prime, la sursele de energie și la cuceririle științei și tehnicii moderne. Pentru aceasta este necesară realizarea unei ample cooperări internaționale în vederea punerii în valoare a resurselor de materii prime și energetice, a utilizării lor raționale, a eliminării risipei, precum și elaborarea unor programe menite să reunească eforturile statelor în descoperirea și folosirea a noi surse de materii prime și de energie : de asemenea, se cer a fi adoptate măsuri concrete în direcția transferului fără restricții al tehnicilor moderne către țările în curs de dezvoltare, a promovării și stimulării cercetării științifice în aceste țări ;

8) Elaborarea unor programe speciale, sub egida Organizației Națiunilor Unite și a altor organisme internaționale, în scopul realizării unor obiective de importanță vitală pentru dezvoltarea civilizației umane ;

9) Soluționarea urgentă a problemei alimentației pe plan mondial. Se impune, astfel, adoptarea unor măsuri hotărîte pentru a asigura o dezvoltare rapidă a producției agricole, îndeosebi în țările în curs de dezvoltare. De asemenea, se impune — în același scop — elaborarea unui program complex de către Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură.

10) Adoptarea unor măsuri energice în vederea accelerării progresului economico-social și intensificarea — în acest scop — a ajutorului dat țărilor în curs de dezvoltare de către țările mai dezvoltate.

Instaurarea unei noi ordini economice internaționale va însemna negarea ordinii internaționale actuale, dar nu va însemna încă lichidarea orînduirii capitaliste. Noua ordine este menită să asigure dezvoltarea rodnică a colaborării economice internaționale între state cu orînduiri sociale similare, precum și între state cu orînduiri sociale diferite. „Noua ordine economică — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — trebuie privită în contextul existenței în lume a unor grupări de țări cu orînduiri sociale diferite, realitate istorică ce va dăinui încă o lungă perioadă de timp. În această lumină, instaurarea unor raporturi noi, echitabile constituie expresia însăși a realizării în viață a principiilor coexistenței pașnice“³⁾.

Viitoarea ordine economică mondială trebuie să răspundă unor condiții politice, economice, sociale etc. variate, să reflecte noul raport de forțe în lume și tendințele sale istorice, să asigure colaborarea între state cu orînduiri sociale diferite.

¹⁾ Nicolae Ceaușescu, Expunere la Marea Adunare Națională cu privire la mărețele realizări ale poporului român în cincinalul 1971—1975 și la politica externă a României pusă în slujba păcii și colaborării internaționale — 18 dec. 1975, Buc., Ed. pol., 1975, p. 34.

²⁾ Nicolae Ceaușescu — Congresul educației politice și al culturii socialiste, 2—4 iunie 1976, București, Editura politică, 1976, p. 74.

³⁾ Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Editura politică, București, 1975, p. 184.

ACTIVITATEA ROMÂNIEI PENTRU INSTAURAREA UNEI NOI ORDINI ECONOMICE INTERNAȚIONALE

Adoptarea la O.N.U. clarăției și Programu acțiune privind insta unei noi ordini economice internaționale demonstrează

necesitatea obiectivă a schimbării actualei ordini economice internaționale se impune tot mai mult ca o problemă centrală a vieții internaționale actuale, ca o problemă fundamentală a existenței și dezvoltării statelor. România, ca membră a O.N.U. și a altor organizații și organisme internaționale a sesizat și pus în discuție acestora, în ultimii douăzeci de ani, multe din elementele componente ale problematicei instaurării unei noi ordini economice internaționale. O contribuție substanțială la precizarea și găzduirea conceptului noii ordini economice internaționale a fost definirea căilor de traducere în viață a acestui concept. Astfel, adus-o documentele adoptate de Congresul al XI-lea al Partidului nostru. Programul în 10 puncte, formulat în raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al XI-lea al P.C.R., răspunde în mod obiectiv intereselor majore ale popoarelor și reprezintă totodată o alternativă progresistă, pe baza soluționării problemelor majore ale contemporaneității.

Conducerea partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu personal desfășoară o bogată și multilaterală activitate pe plan internațional în scopul transpunerii în viață a noii ordini economice internaționale. Această activitate se manifestă în întîlnirile la nivel înalt cu conducătorii diferitelor țări, indiferent de mărimea lor și de orînduirea lor socială. Documentele adoptate cu prilejul acestor întîlniri, în care se precizează activă la colaborarea și cooperarea economică și tehnologică internațională și îndeosebi în lărgirea conținutului și aprofundarea colaborării economice a României cu țările în curs de dezvoltare, precum și prin activitatea pe care țara noastră o desfășoară în cadrul organizațiilor și organismelor internaționale pentru edificarea unei noi ordini mondiale.

Astfel, țara noastră a sprijinit în mod hotărît adoptarea, în octombrie 1970, a strategiei internaționale a dezvoltării pe termen lung, cel de-al doilea Deceniu al Națiunilor Unite (1971—1980), care cuprinde măsuri concertate ale țărilor dezvoltate și ale țărilor în curs de dezvoltare pentru reducerea și eliminarea decalajelor economice care le desparte, pentru edificarea între popoare a unei noi ordini economice și sociale mai drepte și mai raționale. De asemenea, țara noastră a sprijinit activ adoptarea Declarației Programului de acțiune privind instaurarea noii ordini economice internaționale (la sesiunea extraordinară din aprilie—mai 1974 a Adunării Generale a O.N.U.). Tot în aceeași arie de preocupări se cuvine menționat aportul României la redactarea Cartei drepturilor și îndatoririlor economice ale statelor, adoptată de către Adunarea Generală a O.N.U. în decembrie 1971, precum și inițiativa țării noastre privind convocarea sub egida O.N.U., în anul 1978 sau 1979, a unei conferințe mondiale pentru știință și tehnologie. În septembrie 1975, la a VII-a sesiune extraordinară a Adunării Generale a O.N.U. țara noastră a prezentat declarația „Poziția României cu privire la instaurarea unei noi ordini economice internaționale“, iar la 12 noiembrie 1975, la sesiunea Adunării Generale a O.N.U., a difuzat documentul intitulat „Poziția României cu privire la îmbunătățirea și democratizarea activității Organizației Națiunilor Unite, întărirea rolului său în realizarea colaborării între toate statele, fără deosebire de orînduire socială, a unei lumi mai bune și mai drepte, a unei păci trainice“, documente în care s-a reafirmat pozițiile principale adoptate de partidul și statul nostru în problemele internaționale.

În perspectiva conturată și subliniată de Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, „România va participa activ la schimburile și cooperarea economică internațională, la activitatea diferitelor organisme economice mondiale, aducîndu-și contribuția la soluționarea tuturor problemelor internaționale, la realizarea unei noi ordini economice mondiale, la progresul general al popoarelor, la făurirea unei lumi mai bune și mai drepte, a echității în viața internațională contemporană“³⁾.

În acest mod țara noastră va continua să-și aducă și în viitor întregul său aport la opera istorică de edificare a unei noi ordini economice internaționale, care să permită dezvoltarea nestînjinită a raporturilor economice între state, pe baze echitabile și deplin democratice, și să asigure dezvoltarea independentă a fiecărei națiuni pe calea progresului.

lector dr. Dan NIȚESCU

Centenarul independenței

CUCERIREA INDEPENDENȚEI
NAȚIONALE A ROMÂNIEI
REFLECTATĂ ÎN OPINIA
PUBLICĂ EUROPEANĂ

AZBOIUL DE INDEPENDENȚĂ din 1877, făcând parte — un important conflict militaro-diplomatic european — de o festare tardivă a contradicțiilor suscitade de așa-numita Lemă orientală — a prilejuit în opinia publică și în a internațională cele mai numeroase și variate știri și cotării apărute pînă la acea dată cu privire la țara și poporul ru.

După începerea ostilităților, în perioada ciocnirilor din lun-Dunării, în România au sosit numeroși corespondenți ai cipalelor ziare din Europa. În reportajele lor, aceștia au nat descrierea evenimentelor militare sau politice, cu rieri ale peisajului țării noastre, observații asupra poporu-asupra înfățișării multor orașe, a vieții sociale; acest din a aspect redus, însă, cel mai adesea, la manifestări pur rioare.

Se încetățenesc, astfel, în coloanele ziarelor europene, deo-dată mai ales ale celor din Franța și din Italia, alături de ele Bucureștilor și Iașilor, sau de al porturilor dunărene și și Brăila, și numele multor orașe care înainte nu avuse-decît rar asemenea prilej de notorietate: Calafat, Alexan-, Slatina, Zimnicea, Giurgiu, Focșani, Ploiești etc.

Foarte activ este corespondentul revistei „Illustrazione ita-a“, Niccolò Lazzaro, care încă de la intrarea în țară, pe la ova, notează, în cuvinte entuziaste, frumusețea peisajului. ul „La France“ consemnează observații de ordin etnografic urprinde unitatea deplină a limbii române, din Oltenia pînă Moldova. Ziarele „Le Temps“ și „Le Bien Public“, după prieri fugitive ale unor orașe mai mici, insistă asu-Craiovei, cu date despre arhitectura orașului, despre apetența corpului său administrativ și despre viața ală, sesizînd, totodată, și contrastele dureroase între diul moșieresc și burghez, de o parte și cel țără-e, de altă parte. Aceleași puncte de reper stau la a descrierilor, mult mai numeroase și mai ample, pre București, Ploiești sau Iași. E dramatic zugrăvită în pale-ziarelor „Republique française“ și „La France“ atmosfera

Giurgiu, după începerea bombardamentelor turcești: dis-gerile pricinuite, viața grea a populației, evacuarea unei și a ei.

Dar după acest prim contact cu atmosfera din România, nția corespondenților și observatorilor străini începe a fi otată de alte două elemente dominante, care sînt înregistrate surpriză, transformată treptat, în respect și admirație: sta-a de spirit a populației și gradul de pregătire a armatei, sub portul instruirii, echipamentului, moralului și al valorii ca-elor. „Nu vă faceți idee de indignarea care domnește la Bucu-ști contra turcilor — scrie corespondentul ziarului „Le Con-tutionnel“, îndată după începerea ostilităților. Lumea e ho-tită la cele mai mari sacrificii pentru a cuceri independența“.

„România a luptat întotdeauna pentru civilizație“

PROCLAMAREA independenței este apreciată de un alt ziar urizian drept „marele eveniment al zilei“. În Franța și Italia accentuează sentimentele de simpatie și solidaritate pentru uza libertății politice românești, susținută de revelația comu-tății de origine latină. Se descoperă și faptul că actul inde-pendenței și al intrării României în război nu este efectul unei

conjuncturi momentane, ci încununarea unei lungi tradiții în istoria poporului român. „România — scriu unele ziare fran-ceze — participînd la război n-a făcut decît să continue o tra-diție istorică. Ea totdeauna a luptat pentru civilizație, pentru cauza europeană“.

La 29 mai 1877 corespondentul ziarului „Le Bien Public“ nota cu plăcută surprindere primele sale impresii despre arma-ta română: „Trebuie să recunosc că armata română, din care am văzut defilînd o brigadă, e perfect echipată și bine înarmată cu puști Chassepot. Oamenii arată bine, robuști. Ofițerii își cu-nosc meseria. Coloanelor de aprovizionare nu le lipsește nimic. Bateriile de artilerie sînt în perfectă stare și au atelaje uimitor de frumoase. Cit despre artileria care a defilat ieri la Mogo-șoia, nu mai pridideam cu admirația. Se spune că România are 40 000 de asemenea ostași“. Aprecieri similare privind ținu-ta armatei române se întîlnesc și în ziarele engleze: „Times“ și „Daily News“, sau italiene, „Il Dover“, „Illustrazione ita-liana“. Se remarcă și fenomenul înscrierii masive de voluntari.

Modul elogios în care observatorii străini vorbesc despre armata română, chiar înainte ca aceasta să-și fi dovedit va-loarea în luptă, reflectă întărirea unui sentiment de simpatie pentru cauza dreaptă a unui popor pe care presa italiană avea să-l definească în scurt timp „o națiune politică, dibace, înțe-leaptă și totodată entuziastă și vitează“.

Că aceste prime impresii aveau o fundamentare obiectivă se confirmă din relatările despre cele dintîi angajamente ale ar-matei române în operațiunile din lungul Dunării. Astfel ziarul „L'Indépendance Belge“ laudă precizia tirului artileriei române care trăgea asupra orașelor Vidin și Nicopol, de care, de altfel, s-au declarat deplin satisfăcuți și comandanții unor mari uni-tăți ruse. Ziarul german „Augsburger Allgemeine Zeitung“ se referă, în această privință, la buna pregătire a ofițerilor arti-leriști români, mulți din ei avînd studii militare superioare în Germania sau Franța. Valoarea artileriei românești e semnalată și într-o corespondență a ziarului „Epoca“ din Madrid.

Atenția presei și a opiniei publice internaționale crește însă și mai mult după trecerea armatei române peste Dunăre și după participarea ei la marile lupte din jurul Plevnei. Presa subliniază însemnătatea istorică a trecerii armatei române la ofensivă pe teritoriul de la sud de Dunăre. „Pentru cine ar vrea să studieze filozofic ce se petrece pe țărmurile Dunării — scrie un ziar de limbă spaniolă — ceea ce ar trebui să-i atragă mai mult atenția este steagul tricolor care se ridică lîngă cel rusesc“.

Asaltul redutei Grivița I, din 30 august/11 septembrie 1877, a fost evenimentul care a consacrat unanim și definitiv res-pectul opiniei internaționale față de poporul român și armata sa. Au relatat despre acest măref fapt de arme ziare rusești, engleze, germane, austriece, franceze, italiene, spaniole, belgie-ne, americane, suedeze și finlandeze. Și-au exprimat admirația, în memorii sau în declarații făcute presei românești, numeroși observatori străini, pînă și din îndepărtata Norvegie.

Nota dominantă a reportajelor despre asaltul Griviței este dată de admirația pentru curajul și eroismul ostașului român. Corespondentul ziarului elvețian „Bund“, care apărea la Ber-na, făcînd totodată și oficiul de corespondent pentru „Chicago Gazette“ din Statele Unite, scria: „Niciodată n-aș fi crezut să văd atîta bravură la o trupă care pînă atunci n-a cunoscut foc-ul... Armata română merită a fi pusă lîngă orice altă armată a Europei și oricine poate fi mîndru de soldații și ofițerii ei, care au dat probe atît de strălucite de vitejie“.

Ziarul vienez „Die Presse“ scria despre asaltul de la Grivița că „armata română se putea bucura de toată onoarea zilei“ și că „luptele de la Plevna au fost pentru întreaga lume un șir de surprinderi, dar cea mai mare surprindere este atitudinea românilor, organizați europenește și conduși după principiile tactice moderne“.

Presa belgiană vorbește de „acte de eroism care nu se pot povesti“, iar cea engleză, de obicei extrem de sobră în expresii, nu precupește nici ea elogiile. „The Morning Post“ declară că în fața Plevnei trupele românești au reținut singurul succes al zilei. „Daily News“ subliniază că „reduta Grivița a căzut... în fața vitejiei hotărâte a românului“, iar „Times“ afirmă că dacă Plevna va cădea, rușii vor datora izbînda, nu în mică măsură, cooperării aliaților lor, românii. „Daily Telegraph“, revenind asupra luptelor, scrie că „trupele românești s-au purtat cu un curaj lăudabil și au pornit de repetate ori la asalt, deși respinse de focul zdrobitor al infanteriei turcești... În rezumat, s-au purtat minunat de bine, mai ales avînd în vedere că era prima lor încercare și că era îndreptată în contra unor poziții puternic fortificate și apărată de o armată de temut“.

Deosebit de calde sînt rîndurile consacrate luptei pentru Grivița de ziarul „La France“. „Înainte de a încheia — scrie corespondentul acestuia — să-mi fie îngăduit a aduce elogiile meritate armatei române. Ea nu este o armată în sensul permanent al cuvîntului; e o armată națională, compusă din toate elementele sociale... În ziua de 11 septembrie ea și-a făcut datoria în fața dușmanului cu noblete și simplitate“.

Ecourile faptelor de arme de la Grivița răzbat în cele mai îndepărtate colțuri ale Europei. La capătul de sud al continentului, ziarul grecesc „Stoa“ vede în armata română un „model de urmat de către toate popoarele Orientului“. El exprima astfel un îndemn către celelalte popoare de sub dominația otomană de a se pregăti pentru cucerirea independenței prin luptă armată urmînd exemplul poporului român.

Din îndepărtatul nord, ziarul finlandez „Helsingfors Dageblatt“ remarcă ajutorul important dat de români trupelor ruse. „Se poate — comentează ziarul — că la început rușii să nu fi avut încredere în noul lor aliat, acum însă ei își dau seama că au cîștigat un ajutor de valoare“.

Ziarul belgian „Le Siècle“ publica următoarea corespondență despre asaltul Griviței, de la trimisul său: „În acest moment mi-am putut da seama de curajul de care e capabil soldatul român. S-au aruncat înainte cu o furie irezistibilă... Cu o îndîrjire de necrezut s-au avîntat în această vale a morții; respinși, striviți, decimați de focul ucigător al unui dușman adăpostit, dar fără să dea înapoi nici un pas, fără să șovăie o clipă, înaintînd mereu, revenind fără încetare la atac, pentru a lăsa, vai, în urmă un șir de morți și muribunzi“.

Din partea rusă, „Le Journal de St. Petersburg“ scria că „tinerii soldați români se luptă foarte bine“.

Și din partea adversă, a taberei otomane, s-au înregistrat aprecieri elogioase la adresa rolului armatei române în luptele de la Plevna. Un ofițer englez, Valentin Baker, care lupta în rîndurile armatei turcești, exprima convingerea că fără ajutorul forțelor românești întreaga armată rusă care lupta la nordul Balcanilor ar fi fost inevitabil împinsă spre Dunăre. Iar generalul turc Izzet Fuad Pașa, rememorînd evenimentele zilei de 30 august 1877, scria: „la aripa dreaptă românii și-au arătat de asemenea valoarea, iar atacul lor a reușit; ei au luat faimoasa redută Grivița, pe care au păstrat-o cu ajutorul rușilor“.

Aproape în aceleași zile, presa italiană, care a urmărit cu deosebită simpatie dezvoltarea evenimentelor ce au dus la independența României și la afirmarea strălucită a valorii ostașului român pe cîmpul de luptă, scria că românii au dat dovadă de o vitejie singulară și de o valoare tactică puțin comună. „Noi, italienii, — spune unul din aceste ziare — trebuie să salutăm cu sinceră bucurie redeşptarea unui popor de care sîntem legați prin legături de rudenie atît de strînse“.

Independența — expresie a voinței unanime a poporului român

CONCLUZIA împărtășită pe drept cuvînt de majoritatea presei europene era aceea că actul politic al proclamării independenței, ca expresie a voinței naționale unanime, a fost consfințit și definitivat prin eroismul ostașilor români și că acest act nu va mai putea fi anulat de nici o combinație politică ulterioară, din orice parte ar veni ea și oricîte interese ar coaliza. „România — scria un alt ziar italian la începutul lunii octombrie 1877 — a încetat de astăzi de a mai fi vasală și independența ei, proclamată de votul național și susținută cu armele, nu va mai putea fi răpită“.

Ziarul italian „Il Diritto“ afirma de asemenea că „ar fi strușos a mai lega un popor tînăr, laborios, pașnic și iubitor de economie... și care a făcut pași mari pe calea progresului un imperiu în descompunere...“.

De un deosebit răsunset s-a bucurat telegrama de salutată din Caprera de eroul italian Giuseppe Garibaldi, trimisă cu vîdit entuziasm de întreaga presă din România. La 8 octombrie 1877: „Descendenții vechilor noastre legiuni mîinii se luptă azi cu eroism pe țarmurile Dunării pentru independența lor. Îmi pare că e bine a face să se audă o adevărată dădă din partea capitalei vechii lumi și a Italiei întregi, în numele valoroaselor noastre rude“.

În faza finală a luptelor de la Plevna, presa străină a dat din nou și pe larg în evidență contribuția trupelor române la capitularea fortăreței. Cu acest prilej ziarele franceze și mai mult asupra cuceririi Rahovei și importanței faptului că prin căderea Plevnei. În „Memorial diplomatique“, un adevărat manual lung se ocupă de ultimele lupte, în special de încercările abilă și disperată a lui Osman-Pașa de a rupe încercuiri a-și croi drum înspre Sofia. Ziarul consideră că în cursul acestor tentative a survenit un moment critic pentru așediu, situația fiind salvată de dîrzenia cu care unitățile române au contribuit la respingerea atacului turcesc, eveniment cărui rezultat nemijlocit oferta de capitulare a lui Osman-Pașa întregii sale armate. „România — continuă ziarul — au dat dovadă de eminente calități militare și s-au purtat astfel încît justifică buna opinie ce lumea avea deja despre dînșii“.

Luptele de la Dunăre și de pe cîmpiile Bulgariei au arătat atunci bazele unor sentimente de prietenie și respect reciproc între popoarele român și rus, ale căror armate au luptat de la urmă, în alianță și în condiții de egalitate, pentru o victorie justă. Acestor sentimente le-au dat glas cu sinceritate factorii responsabili de atunci ai conducerii politice și militare a țării. Tarul Alexandru al II-lea a declarat că trupele române au dat dovadă de un curaj eroic, luptînd sub unul dintr-un număr mai mic de focuri ale inamicului. Marele duce Nicolae fratele țarului și comandant suprem al armatelor operațiune ruse din Balcani, spunea la 9 noiembrie 1877, într-o scrisoare adresată comandamentului român: „Întotdeauna am fost impresionat de a recunoaște bravura și solidele calități militare ale armatei române... Amintirea frăției noastre de arme îmi va rămîne pururea scumpă. Izbînda de la Rahova aparține pe deplin trupelor române“.

În cuvinte asemănătoare s-au exprimat generalii ruși, mandanții de mari unități, care au cooperat cu trupele române. Bătrînul strateg Todeben, chemat la Plevna pentru a conduce minuoasele lucrări de asediu, aprecia comportarea armatelor române, de la general pînă la soldat, ca mai presus de orice laudă. Iar generalul Krilov, la încetarea misiunii sale de comandă cu armata română, spunea: „Luptele trecute mi-au oferit o excelentă idee de bravura, ținuta și exactitatea serviciului regimentelor de roșiori, călărași și artileriei călare. Această datorită mare parte distinsului corp al ofițerilor. Plecăm cu o sinceră mulțumire dobîndită prin onoarea ce am avut de a comanda aceste trupe de elită“.

Războiul de independență n-a consfințit, așadar, numai realizarea unui ideal secular al poporului român, adînc înrădăcinat în conștiința sa, atît înainte cît și după acest eveniment. El a marcat, totodată, afirmarea puternică a virtuților sale politice și militare, a forței sale de mobilizare, în respectul opiniei publice internaționale. Mai înainte ca marile puteri să fie obligate, în Congresul de la Berlin, să recunoască voința și jertfele națiunii noastre, independența ei era un fapt recunoscut de forumul mai larg și mai drept al judecării popoarelor. România apărea ca un fapt politic bine definit în sud-estul Europei și în genere pe plan internațional. Intuiția și experiența presei britanice, bine cunoscută în materie politică prin aceste calități, sesizau corect noua stare de lucruri, de pildă în coloanele ziarului „Daily News“: „România a cîștigat în ochii Europei o poziție diferită de aceea pe care o avusese pînă acum. Nimeni nu dădea atenție României și armatei ei și se dispunea de viitorul acest țări, ca și de gurile Dunării, cu așa de puțină grijă, ca și cu românii n-ar fi avut nimic de zis în această problemă. Actul se vede că armata română contează și că trebuie să se ține seamă de dînsa cînd se vor face schimbări pe harta Europei relative la România...“.

În 1877 s-a făcut un mare pas înainte în afirmarea rolului istoric pozitiv al țării noastre în această parte de lume, cunoașterea și recunoașterea lui de către opinia publică mondială, de întreaga lume civilizată. S-au așezat temeliiile presigiului internațional fără precedent de care România independență și suverană, militînd pentru respectul păcii și dreptății în lume, se bucură în zilele noastre pe toate meridianele globului.

Camil MUREȘA

ÎNCHEIEREA DE CONVENȚII COMERCIALE — FORMĂ DE AFIRMARE PE PLAN EXTERN A INDEPENDENȚEI ȘI SUVERANITĂȚII

UCERIREA INDEPENDENȚEI DE STAT A ROMÂNIEI este rezultatul unei lupte îndelungate nu numai pe plan politic și diplomatic ci și economic. Scopul luptei pe plan economic a fost înlăturarea rămășițelor dominației otomane, deși uneori în treburile interne ale țării, promovarea pe plan extern a unor relații economice și de schimb care să asigure independența și suveranitatea țării. Între obiectivele principale economice a fost afirmarea dreptului României de încheierea convențiilor comerciale directe cu alte țări, bazate pe egalitate și respectarea suveranității țării.

Tratatul de pace de la Adrianopol încheiat în anul 1829, pe lângă alte stipulații importante, a prevăzut că locuitorii Principatelor se vor bucura de deplina libertate a comerțului pentru toate produsele lor, fără nici un fel de restricții, precum și dreptul de a naviga nestingherit cu propriile lor bastimente. Acest drept a fost desființat monopolul turcesc asupra comerțului Principatelor. Poarta a recunoscut ulterior pentru Principatele Române dreptul de navigație pe Dunăre sub pavilion național și dreptul de navigație pe mare a vaselor moldovene și muntene. Evoluția de la 1848 și unirea din 1859, au creat condiții favorabile desfășurării luptei pentru progres social și cucerirea independenței. Se realizează piața economică unică, ceea ce a contribuit la dezvoltarea industriei și agriculturii. Între anii 1857—1876 comerțul exterior al României s-a dezvoltat considerabil: creșterea exportului de unsprezece ori, iar a importului de nouă ori, în această perioadă însemna un progres considerabil în domeniul schimburilor economice ¹⁾. Țara noastră a lărgit aria legăturilor sale economice externe, o importanță deosebită a primit Dunărea, iar porturile Brăila și Galați devenit importante centre ale comerțului european.

Extinderea relațiilor economice externe era favorizată și de situația a Principatelor după anul 1856. Tratatul de la Paris, menținând suzeranitatea Turciei asupra Principatelor Române, înlocuiește protectoratul rus cu garanția celor șapte puteri semnatare ale tratatului. Imperiul otoman era obligat să respecte administrația independentă și națională a Principatelor, precum și deplina libertate a cultului, a legislației, comerțului și navigației. Revendicarea independenței era tot mai mult legată de afirmarea suveranității Principatelor.

În acest spirit se pronunță și adunarea ad-hoc a Muntelui, care, având în vedere suzeranitatea Principatelor, declară că toate relațiile internaționale ale românilor „nu pot fi reglementate decât prin convenții direct încheiate între Principatele alte state”, iar adunarea ad-hoc a Moldovei cere Puterilor să recunoască „vechiul și neprescriptibilul drept al Principatelor Unite de a regula ele singure relațiile lor comerciale cu alte state” ²⁾.

Promovarea unei politici economice independente continua să fie frânată de forțe externe. Aceleași puteri care au înfăptuit mai înainte „bunavoință” față de Principatele Unite produc din interese proprii, egoiste, în Convenția de la Paris din 1858 cu privire la organizarea Principatelor, măsuri restrictive care favorizau Imperiul otoman în menținerea și întărirea porturilor de suzeranitate. Convenția prevedea că tratatele internaționale încheiate de curtea suzerană cu puterile străine vor aplica și Principatelor în tot ceea ce nu aduce atingere suveranității lor ³⁾. Obligativitatea convențiilor încheiate de Poarta Otomană cu alte țări constituia pentru Principate o interdicție importantă în ce privește realizarea de raporturi directe economice cu alte țări, o frână în dezvoltarea relațiilor comerciale externe.

IMPORTANȚI PAȘI pe linia dobândirii independenței sub aspect economic și a înlăturării amestecului otoman în treburile interne ale țării s-au făcut în timpul domniei luminoase a lui Alexandru Ioan Cuza. Secularizarea averilor mănăstirești — act de mare curaj politic — înfăptuită împotriva voinței Imperiului otoman și a Puterilor garante, a dat o puternică lovitură rămășițelor relațiilor de suzeranitate. O imensă avere reintrată în patrimoniul statului a putut fi utilizată în interes național și, în același timp, s-a închis un important canal de scurgere a unor imense bogății în afară. Secularizarea averilor mănăstirești, a fost apreciată de Musurus bei, ambasadorul Turciei la Londra ca „un exemplu funest pentru Serbia și celelalte vecine ale imperiului”, o cale care poate să ducă la proclamarea independenței ⁴⁾. Acțiunea dîră a lui Cuza de a desființa jurisdicțiunea consulară, această brutală imixtiune a Imperiului otoman în treburile interne ale României, a reprezentat, după afirmațiile agentului diplomatic britanic John Green, „un instrument folosit de guvernul moldovo-valah în vederea realizării mult doritei lor independențe complete” ⁵⁾.

În deceniul premergător proclamării independenței, se întreprind noi pași pentru întărirea economiei statului român. În anul 1867 apare prima lege monetară a României și se creează sistemul monetar național ⁶⁾. Aceasta a constituit un moment semnificativ de afirmare, atît pe plan intern cît și în afară a entității statale, independente a României. În anul 1870 se inaugurează Monetăria Statului și se bat monede de aur și argint cu menținerea efigiei șefului statului, dar fără semnul suzeranității Porții, ceea ce a provocat proteste vii din partea Porții.

Marile puteri au primit fără simpatie această măsură, considerînd-o ca o încălcare de către guvernul român a tratatelor internaționale. Consulul Austro-Ungariei la București a fost autorizat să transmită guvernului român că în cazul în care nu se va îndrepta această neregulă „nu se va evita necesitatea ca monarhia să se alătore cabinetelor care se gîndesc să refuze recunoașterea noii denumiri a Principatelor” ⁷⁾. Franța, face cunoscut, printr-o notă, guvernului român că, datorită poziției în problema monetară, nu putea continua să sprijine guvernul principelui Carol în problema schimbării titulaturii țării ⁸⁾. Aceeași poziție a avut-o și Germania. Rezultă deci că numele țării înscris pe monedă și în actele oficiale trezează suspiciuni și opoziții atît la Constantinopol cît și în unele capitale ale puterilor garante. Poarta și Austro-Ungaria îndeosebi, vedeau în tendința de impunere a numelui de România o încercare deghizată de extindere a suveranității statale.

PRIN ACȚIUNILE FERME ale României a fost înfrîntă o puternică opoziție externă, deoarece tocmai puterile semnatare ale Tratatului de la Paris s-au unit cu Poarta și au contestat dreptul țării noastre de a bate monedă, fără aprobarea Imperiului otoman. Ca urmare a acestor eforturi susținute, voința națională a învins, iar după cum spunea M. Kogălniceanu în anul 1870, „acum avem dreptul să batem monedă cum vom voi, cu sau fără efigie” ⁹⁾. Este de remarcă faptul că, în pofida tuturor presiunilor externe, moneda națională nu a purtat niciodată semnul distinctiv al suzeranității otomane.

În anii următori, se dezvoltă o largă mișcare pentru dobîndirea treptată a deplinei suveranități statale pe calea diplomatică. Este cunoscut faptul că pentru anul 1873 se plănuișe chiar proclamarea independenței pe calea negocierilor cu Turcia în vederea recunoașterii României ca stat suveran prin capitalizarea tributului. În condițiile internaționale de atunci, da-

orită poziției nefavorabile a Puterilor garante, îndeosebi a Angliei și Franței, independența nu putea fi însă dobândită pe ale diplomatice. De aceea, se pune pe prim-plan lupta pentru independență economică totală.

În lupta pentru încheierea de convenții cu alte state, diplomația românească dispunea de o importantă experiență. Înfriind opoziția otomană, România a realizat o serie de convenții ce constituiau momente ale stabilirii de raporturi directe cu alte state și de recunoaștere a entității statale a țării noastre. În anul 1860 s-a încheiat Convenția telegrafică cu Rusia, prima convenție internațională a Principatelor Unite. În anul 1865, România aderă, împotriva voinței Imperiului otoman, la convenția telegrafică internațională, afirmându-se ca subiect de drept internațional alături de statele suverane. Țara noastră a încheiat convenții poștale cu Austria (1869), apoi cu Austro-Ungaria (1871), cu Confederația Germaniei de Nord (1869), Rusia (1873) și Serbia (1871 și 1874), iar în anul 1874 ea aderă la Convenția poștală universală.

România a încheiat convenții cu Austro-Ungaria pentru construirea liniei ferate București — Virciorova (1871), și Ploiești — Predeal — Brașov (1874) și pentru joncțiunea liniilor ferate dintre cele două țări (1873). Acestea aveau o mare importanță pentru dezvoltarea relațiilor economice dintre teritoriile românești de pe ambele versante ale Carpaților. În anul 1874 apare legea generală a vâmlor care prevedea că mărfurile provenite din țările care nu au încheiat convenții comerciale să fie supuse tarifului vamal. În ajunul proclamării independenței treisprezece țări aveau agenți diplomatici acreditați la București, iar România avea agenți la Viena, Paris, Londra, Roma, Petersburg, Berlin, Constantinopol și Belgrad.

În aceste condiții România începe o vastă acțiune diplomatică și negocieri cu marile puteri, în vederea încheierii de convenții comerciale. Acțiunile diplomatice hotărâte ale României duceau la slăbirea treptată a suzeranității otomane, deschideau calea unor negocieri directe cu marile puteri; ele tindeau să asigure recunoașterea indirectă de către marile puteri a neafirmării României. Atenția guvernului român a fost îndreptată în primul rând spre Austro-Ungaria care era și ea interesată în stabilirea de relații contractuale cu România. În a doua jumătate a secolului al XIX-lea legăturile economice tradiționale dintre Transilvania și România se amplifică. Economia Transilvaniei era condiționată în dezvoltarea ei de relațiile economice cu România. În aceste condiții, cercurile economice din Transilvania, îndeosebi camerele de comerț și industrie solicitau încheierea unei convenții comerciale și vamale cu România care să faciliteze schimbul larg și neîngrădit de bunuri materiale.

În anul 1871 agentul diplomatic român la Viena P. P. Carp a pus chestiunea necesității de a se încheia între cele două țări un tratat de comerț, el a declarat „că ar fi în interesul Austriei de a considera România ca o țară cu totul distinctă de Turcia în tot ce ține de interesele materiale și de a se înțelege, ca urmare, direct cu noi”¹⁰). Încheierea convenției cu Austro-Ungaria este abordată din nou de ministrul afacerilor străine al României în vara anului 1873 cu prilejul vizitei sale la Viena și Pesta. În nota din 2/14 noiembrie 1873 către reprezentanții puterilor garante de la București se reafirmă dreptul României de a angaja negocieri cu caracter economic. Se sublinia că în ciuda suzeranității otomane, dreptul Principatelor române de a încheia tratate fusese exercitat în mod permanent. Agenții statelor străine erau informați că interesele economice ale României nu puteau fi reglementate nici în viitor decât de guvernul de la București.

Austro-Ungaria și-a manifestat hotărârea să înceapă tratative cu România pentru încheierea unei convenții comerciale. Atitudinea ei este oglindită în instrucțiunile contelui Zichy către ambasada Austro-Ungariei la Constantinopol în care se arată: „Poziția geografică a acestor Principate și instituțiile proprii care le conduc nu permit să fie asimilate altor provincii supuse Imperiului otoman. Ele se bucură de privilegii speciale și de o autonomie internă care atrag după sine relații comerciale și vamale cu alte țări. Sînteți însărcinat în consecință să-l preveniți pe marele vizir și pe ministrul de externe că noi ne considerăm în drept a încheia cu principatele vasale Turciei aranjamente vamale, tarifare și comerciale directe și speciale”, dar se asigura guvernul turc că aceste „angajamente” vor fi lipsite de orice caracter politic”¹¹).

În anul 1874 pe lângă Austro-Ungaria, s-au arătat dispuse să încheie înțelegeri cu România, Germania și Rusia, avînd însă și ele grijă să nu aducă vreo atingere legăturilor de suzeranitate. În instrucțiunile date de adjunctul cancelariei Rusiei, Westmann, ambasadorului Rusiei la Constantinopol, Nikolai P. Ignatiev, se spune: „Noi nu dorim nici să slăbim, nici să restrîngem legăturile stabilite prin tratate și protocoale între puterea suzerană și provinciile vasale. Dar, plasîndu-ne pe un te-

ren practic, trebuie să constatăm că poziția geografică și politică a Principatelor și instituțiile care le administrează, le zăresc fața de puterile străine, și mai ales fața de cele vecine terese speciale care nu ar putea permite a le asimila cu pricina supuse Imperiului otoman. Ele se bucură de privilegii speciale și de o autonomie internă garantată care implică în necesar, relații vamale, tarifare și comerciale. Cabinetul la Berlin și Viena fiind de acord cu acest principiu, sînt invitat să vă înțelegeți cu colegii dumneavoastră din Germania și Austro-Ungaria asupra celei mai bune căi de urmat pentru a determina Poarta la o tranzație care să satisfacă respect drepturi și interesele care se află în joc în această chestiune. Sînteți autorizat să declarați marelui vizir că dacă Poarta este dispusă pentru o astfel de tranzație, Cabinetul se va obliga să încheie cu Principatele înțelegeri directe vamale, tarifare și comerciale, negociate și semnate de ministerele și administrațiile competente și fără să fie investite cu confirmarea puterii suzerane”¹²). Era de fapt o recunoaștere a dreptului României de a stabili direct relații vamale și comerciale cu marile puteri. Era însă o recunoaștere condiționată deoarece guvernul român a fost avertizat. „să nu-și închipuie că dreptul de a încheia angajamente comerciale cu puterile străine pe care l-a susținut ca o concesie de necesitate practică pentru contactul dintre România cu vecinii săi va schimba sau afecta vreun fel legăturile politice existente între Poartă și Principate”¹³).

Anglia și Franța nu erau de acord ca România să obțină dreptul de a încheia convenții comerciale directe, deoarece interesele lor cu Imperiul otoman asigurau tarife vamale scăzute pentru mărfurile exportate în Principate. „Dintre prezentanții puterilor străine la București, nu este decât acela al Angliei care promovează deschis aceeași linie de conduită ca și noi”¹⁴), raporta în 1874, des Michelles, consulul general al Franței la București.

Franța a fost însă nevoită să-și schimbe în curînd această poziție. În anul 1875 ea admite în principiu poziția guvernului român de a-și face propriile aranjamente comerciale cu puterile străine, iar această admitere era preliminară tratatelor. În vara anului 1876 Franța începe tratative pentru încheierea convențiilor comerciale și vamale cu România.

ACTIUNILE României în vederea încheierii de tratate comerciale cu alte țări constituie, așa cum s-a vădit din apreciația ambasadorului britanic la Constantinopol, H. Elliot, o respingere a însăși poziției Principatelor ca state vasale ale Imperiului, România își revendica toate drepturile exercitate de statele independente. Aceste aspirații de independență totală — aprecia ambasadorul — sînt desigur firești și pe deplin justificabile, iar existența lor nu poate fi ignorată. De aceea, chiar prințul Ghica i-a declarat ambasadorului britanic: „ne vom face propriile noastre tratate, Poarta va protesta și asta se va pune capăt chestiunii”¹⁶). „Am observat sentimentele unei forțe sporite și a unei încrederi în sine generate ca atunci care-și găsesc expresia în convingerea asupra realei necesități a unor mai extinse drepturi de autogovernare, incluzînd tot dreptul de emancipare comercială, într-un vis de independență inevitabilă”¹⁷), scria agentul diplomatic și consul general britanic la București H.C. Vivian. Referitor la poziția României des Michelles raporta: „Teoria care prevalează actualmente în consiliul principelui Carol, care a devenit baza programului lor politic, constă în a susține că Principatele se află în posesia tuturor imunităților statale otomane. În acest sistem prerogativele suzeranității țării sînt reduse la perceperea tributului anual, guvernul român înțelege să trateze cu puterile străine și chiar Poarta pe picior de egalitate și independență, se comportă și cum nu s-ar crede angajat de nici unul din tratatele încheiate cu Poarta, nu recunoaște agenții comerciale otomane decât dacă au obținut aprobarea lui și refuză să admită pe nici unul din reprezentanții săi pe acei care nu i-au solicitat acest lucru”¹⁸).

Guvernul român a folosit cu înțelepciune lipsa de unitate a puterilor garante în ce privește atitudinea lor față de intențiile României de a încheia tratate cu state terțe direct și pe picior de egalitate. El a mizat mai mult pe dezbinarea dintre puterile garante decât pe sprijinul uneia sau alteia dintre ele. Ei, adică conducătorii români, „sînt convinși că nu există nici o putere care să poată, pentru un interes particular să recurgă la măsuri coercitive împotriva României” spunea des Michelles. „Guvernul român profită de scindările și resentimentele dintre puteri pentru a elibera, puțin cîte puțin, de toate obligațiile lor, pentru a l-

Iosif I. ADA

(Continuare în pag. 21)

RESPECTUL INDEPENDENȚEI TUTUROR STATELOR — ELEMENT DEFINITORIU AL ETICII INTERNAȚIONALE

UM, la aniversarea centenarului independenței, poporul nostru, noi toți ne putem permite o privire retrospectivă în acest secol, ne putem permite o judecată de valoare care să evidențiază împlinirile, realizările, perspectivele dar nu să ignore inerentele dificultăți, obstacole, pe care națiunile cetățenii patriei le-au avut de înfruntat. Dar, ca totdeauna în istoria sa prea zbuciumată, prea încercată, poporul nostru, fiii națiunii au găsit rezervele necesare și au ieșit victoriosi.

Unica acestor o sută de ani de eforturi exprimă măsura a ceea ce a voinței și puterii națiunii noastre, a tuturor celor care au trăit și o slujesc: români, maghiari, germani, sârbi și altele naționalități, ea exprimă capacitățile inepuizabile ale acestui popor de a munci, de a lupta pentru progres, pentru independență și neatințare, pentru ființarea și consolidarea de stăruitoare a națiunii române între toate națiunile lumii.

Consolidarea națiunii române a fost însă mult frinată, întârziată de politica promovată de regimurile exploatare care au succedat în istoria țării noastre până la actul de la 23 iunie 1944. Interesele vechilor regimuri și partide de guvernare au împins pe planuri secundare lupta națiunii pentru independență și impunerea ei suverană, ca și a unor personalități care au rezistat, a întâmpinat rezistență atât din partea unor conducători de atunci ai țării cât și din străinătate.

Un nou început pentru națiunea română s-a inaugurat în anii populare. Socialismul a ridicat pe noi trepte de dezvoltare națiunea română în general, i-a asigurat un conținut nou și un caracter revoluționar, națiunea socialistă impunându-se legitim în primele trei decenii ca formă superioară a națiunii române.

Națiunea socialistă a oferit noi și istorice orizonturi materiale și spirituale, a deschis noi câmpuri de dezvoltare, noi metode de realizare, noi criterii de consolidare. Tocmai de aceea măsura contribuției națiunii socialiste române la bilanțul națiunii în genere pe pământul țării noastre nu trebuie privită în mod direct proporționalitate cu timpul însumat. Ea, respectiva contribuție, este mult mai densă, mai încărcată de semnificații, are un conținut de coordonate noi economico-sociale, politico-juridice, culturale-științifice pe care le implică și se bazează noua națiune.

Partidul Comunist Român încă de la înființarea sa și-a asumat ca o sarcină de capătii apărarea și consolidarea națiunii române, a independenței și suveranității sale. După cucerirea puterii politice de către clasa muncitoare în alianță cu țărănimii, sub conducerea partidului comunist, în practica și doctrina politică românească, în strategia partidului nostru, afirmarea și consolidarea națiunii socialiste a constituit întotdeauna un capitol major. Cerința clasicilor marxism-leninismului ca fiecare națiune să fie liberă la ea acasă, să fie suverană în a-și gândi și să desfășoare politica internă și externă a căpătat în experiența națiunii socialiste, ca de altfel și în experiența altor popoare, caracterul unei postulate.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu — a cărui contribuție la politica de dezvoltare a națiunii și la teoria asupra acesteia este cunoscută și recunoscută nu numai pe plan național dar și internațional — preciza în raportul prezentat la cel de-al XI-lea Congres al partidului nostru: „Viitorul aparține societății în care fiecare națiune va fi stăpână pe destinele sale, în care popoarele vor conlucra în mod pașnic în scopul progresului economic-social al fiecăruia, al dezvoltării civilizației universale“).

Este limpede că astăzi statele, națiunile de pe toate meridianele geografice intră tot mai mult în contacte multiple, variate, diversificate. Lărgirea „constelației“ subiecților între care se pot stabili raporturi de cooperare a atras după sine lărgirea acestor raporturi. Partidul Comunist Român, se subliniază în Programul său adoptat de cel de al XI-lea Congres, „pornește de la faptul că lărgirea schimburilor economice și cooperarea în producție cu alte state, participarea activă la diviziunea internațională a muncii reprezintă o latură inseparabilă a procesului de dezvoltare a fiecărei națiuni. Aceasta constituie o necesitate obiectivă și pentru progresul economic și social al țării noastre. De aceea, partidul va acționa pentru amplificarea relațiilor economice și a cooperării în domeniul producției, al științei și tehnicii cu toate celelalte popoare“. În acest spirit, partidul și statul nostru dezvoltă relațiile economice și cooperarea în producție cu țările socialiste care dețin ponderea principală în raporturile economice externe ale României. În continuare, țara noastră va amplifica și diversifica relațiile economice cu țările în curs de dezvoltare, cu toate țările care acționează pentru dezvoltarea economico-socială independentă. De asemenea, pornind de la necesitatea participării active la diviziunea internațională a muncii și de la principiile coexistenței pașnice între statele cu orânduri sociale diferite, România va promova consecvent o politică de extindere a relațiilor economice cu toate țările, inclusiv cu cele capitaliste dezvoltate.

Consecventă politicii sale România militează pentru dezvoltarea neîngrădită a colaborării și cooperării internaționale, pentru schimbul liber și echitabil de valori, care să nu ducă la nici o formă de subordonare a economiei unui stat de către altul, la crearea de grupări închise, la ridicarea de bariere artificiale în calea comerțului și cooperării.

Partidul nostru a adoptat în politica sa soluții adecvate unei mari diversități de situații. Nu trebuie uitat că dialectica însăși a relațiilor internaționale este o consecință a dialecticii ce guvernează procesele obiective ale dezvoltării interne și internaționale, a dialecticii profundelor prefaceri intervenite pe plan mondial. Relațiile și interrelațiile se stabilesc azi, cum preciza tovarășul Nicolae Ceaușescu, între statele socialiste, între națiunile care au pășit pe o cale independentă de dezvoltare între statele capitaliste dezvoltate. În același timp, se stabilesc și se amplifică relațiile între statele socialiste și țările în curs de dezvoltare, între țările socialiste și statele capitaliste.

Or, toată această țesătură de relații între entități diferite are la bază interese diferite, ele pornesc de la structuri interne diferite, de la stadii diferite de dezvoltare.

O notă aparte caracterizează, între altele, relațiile internaționale astăzi, când unul dintre cele trei tipuri de state, menționate mai sus, adică statele capitaliste, se află într-o criză, de sistem. Desigur, criza respectivă, are consecințe directe asupra statelor în cauză, dar, ea nu poate să nu afecteze, în proporții diferite, însăși cooperarea acestora cu alte state și națiuni, inclusiv cu țările socialiste. Toate acestea dau naștere sau amplifică mult anumite decalaje economice și contradicții în plan internațional, ele pot conduce chiar la ascuțirea unor conflicte deja existente în diverse regiuni ale globului.

Partidul și statul nostru au propus cu consecvență soluții propice, eficace de depășire a dificultăților, de găsire a unor puncte de convergență a intereselor, scopurilor, modalităților diverselor state și națiuni în cooperare, de evitare a unor conflicte. „Ieșirea din aceste contradicții nu poate fi realizată decât fiindu-se seama de noile realități, promovindu-se relații internaționale noi. Fără îndoială că dezvoltarea științei și tehnicii mondiale impune ca o necesitate colaborarea și cooperarea economică dintre state. Nu se poate concepe o politică de izolare a vreunui stat oricare ar fi el, această concluzie și cooperare în producție trebuie să pornească însă de la principiile noi, de la avantajul reciproc, trebuie să se bazeze pe echitatea economică și politică, pe munca și priceperea fiecărui popor. Numai pe această bază se vor putea înlătura o serie de contradicții ce se ascut în momentul de față și care pot genera fenomene foarte grave“.

Analiza lucidă, obiectivă a interferării factorilor de natură economică, politică, militară, a dialecticii evoluției acestora, permite o judecare conclusivă optimistă, în ciuda existenței unor obstacole deloc neglijabile. Ca urmare a profundelor schimbări revoluționare „în lume se afirmă un curs nou, pozitiv... întreaga dezvoltare contemporană creează condiții favorabile pentru realizarea unor relații internaționale noi, a unei politici de deplină egalitate, respect și colaborare între națiuni“¹⁾

Partidul nostru, președintele României socialiste au subliniat și subliniază necesitatea înlăturării cu consecvență din relațiile internaționale a practicilor și doctrinelor care promovează forța, sfidarea națiunilor, care, într-un fel sau altul, încearcă să ignore sau să diminueze rolul egal, independent, suveran al tuturor statelor, al tuturor națiunilor în elaborarea și desfășurarea raporturilor internaționale. România socialistă se pronunță pentru înlăturarea oricăror pretenții de mare putere, de forță hegemonă, tutelară, în planul activității internaționale, pentru condamnarea oricăror practici și teorii tributare unor optici colonialiste, neocolonialiste, rasiste, împotriva oricăror ignorări sau eludări ale dreptului internațional, ale cerințelor înscrise în Carta drepturilor omului, împotriva oricăror practici inumane, neofasciste. Statul nostru, întreaga națiune română, au condamnat cu hotărâre — prin glasul tovarășului Nicolae Ceaușescu la recenta Plenară a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a Marii Adunări Naționale, Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale și activului central de partid și de stat recrudescența practicilor și concepțiilor neofasciste, politica de învrăjbită între popoare, reactivarea forțelor reacționare.

Poziția românească privitoare la noua ordine internațională, la soluționarea complexelor probleme ale subdezvoltării și în genere a decalajului existent între lumea săracă și cea

bogată, la securitate și dezarmare și în special dezarmarea nucleară sînt tot atîtea contribuții de seamă în lupta instaurarea eticii în raporturile internaționale.

Consecvent poziției noastre elaborată pe larg în documentul celui de-al XI-lea Congres al partidului privitoare la noile direcții economice și politice mondiale, tovarășul Nicolae Ceaușescu a insistat recent asupra faptului că „de cea mai mare importanță este instaurarea unei noi ordini economice care să promoveze echitabil și corect dreptul fiecărui popor de a fi stăpîn pe bogățiile și destinul său, să asigure condiții pentru progresul economic și social mai rapid al popoarelor rămase în urmă. Aceasta este cea mai mare importanță în acest sens, stabilirea relațiilor economice de tip nou, bazate pe un raport just între valorile materiilor prime și ale produselor agricole și industriale. Noua ordine presupune totodată ca țările în curs de dezvoltare să poată avea acces larg și neîngrădit la cuceririle avansate ale științei și civilizației moderne“⁴⁾. Este în orice caz, oricărui dubiu, considerăm partidul nostru, că „Lichidarea dezvoltării și instaurarea noii ordini economice internaționale constituie o continuare logică a luptei pentru lichidarea politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, pentru solidarea independenței politice și economice a noilor state și pentru afirmarea lor neîngrădită pe plan mondial“⁵⁾.

Propunerile concrete pentru democratizarea relațiilor internaționale, pentru sporirea rolului Organizației Națiunilor Unite și a organismelor sale, concepția românească privitoare la întronarea unui Cod de conduită cu caracter universal, pătruns de spiritul dreptății și echității, respectului și încrederii între națiuni, cod care ar constitui o completare fericită a Cartei O.N.U., care trebuie să se identifice cu Carta libertății și independenței, să întregască conținutul de etică internațională.

Înseși principiile pe care statul român le pune la baza cooperării, concluzării și colaborării cu toate statele și națiunile lumii, adică principiile deplinei egalități în drepturi, respectării suveranității și independenței naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, ale renunțării la forță și amenințarea cu forța constituie temeiul profund uman, etic și politic pe care România Socialistă o practică și o promovează pe plan internațional. Aceste principii „sînt tot mai larg cunoscute în viața internațională, dovedindu-se singurele în măsură să asigure colaborarea trainică și fructuoasă între națiuni și să garanteze securității internaționale, consolidarea destinului păcii“⁶⁾.

Poziția României socialiste, a președintelui ei privind promovarea unei politici deschise, democratice și de afirmare a rolului egal, suveran al tuturor statelor, inclusiv al statelor în curs de dezvoltare și mijlocii în elaborarea și aplicarea politicii mondiale, necesitatea de a se instaura noi norme de justiție internațională care să statornicească principii superioare, cum sînt respectul drepturilor națiunilor, al popoarelor, de a fi stăpîne pe destinele lor, de a organiza viața corespunzător propriilor năzuințe etc., sînt, asemenea, coordonate indispensabile ale unei politici internaționale determinate nu numai de cerințe exclusiv economice și juridice, dar, deopotrivă, de cele etice, morale.

Este, am zice, o idee postulat aceea de la care pleacă conduita partidului nostru că numai odată cu cucerirea deplină a independenței de către toate popoarele, cu făurirea unei lumi mai drepte și mai bune, cînd oamenii vor deveni cu adevărat liberi, ei vor putea să-și făurească viața în deplină cunoștință de cauză.

În orice caz, documentele partidului nostru, oferă și de această dată o concepție întemeiată și optimistă asupra eticii internaționale și însoțesc această concepție de o politică practică de cooperare și colaborare în consens cu exigențele eticii internaționale.

prof. dr. Marin VOICULES

¹⁾ Nicolae Ceaușescu, Raportul C.C. cu privire la activitatea P.C.R. în perioada dintre Congresul al X-lea și Congresul al XI-lea și sarcinile de viitor ale partidului, Editura politică, București, 1975, pag. 33.

²⁾ Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la consfătuirea cadrelor în domeniul științelor sociale și învățămîntului politic — 5 octombrie 1976, București, Editura politică, 1976, pag. 24.

³⁾ Nicolae Ceaușescu: Expunere cu privire la activitatea partidului și întregului popor pentru înlăturarea urmărilor cutremurului catastrofal din 4 martie 1977, dezvoltarea economico-socială a țării, activitatea internațională a partidului și statului și întreaga politică mondială, Știința, Anul XLVI, nr. 10 763 din 29 martie 1977.

⁴⁾ Nicolae Ceaușescu, Op. cit.,

⁵⁾ Ibidem.

⁶⁾ Nicolae Ceaușescu, Op. cit.,

ÎNCHEIEREA DE CONVENȚII COMERCIALE

(Urmare din pag. 18)

drepturile pe care și le-au propus ca obiectiv și care nu este independență declarată, seamănă cel puțin foarte mult cu aceasta¹⁹⁾.

Printre rezultatele efective ale acestor acțiuni diplomatice Convenția comercială cu Austro-Ungaria încheiată la 22 iulie 1875 și intrată în vigoare în vara anului 1876.

Convenția a avut o serie de urmări negative asupra economiei românești, ea a deschis cale liberă intrării mărfurilor asupra pieței românești fiind după cum aprecia Nicolae Ceaușescu, un fel de încheiere anexasă economică²⁰⁾. Sub raport economic ea reprezenta însă încununarea efortului României de a realiza un acord direct cu marile puteri, de a redobândi un drept suveran care nu mai fusese exercitat de foarte mult timp. Se conștientiză astfel drepturile statului român, deoarece prin acordul încheiat cu monarhia dualistă, România se apropia de egalitate cu celelalte state suverane, anume dreptul de a negocia și încheia acorduri. În octombrie 1876, se încheie Convenția de comerț și navigație cu Rusia, întemeiată pe principiul egalității celei mai favorizate și al egalității de tratament între părți.

Încheierea astfel o perioadă de activitate fructuoasă care a creat premisele economice interne și internaționale pentru doborârea independenței de stat.

Proclamarea independenței de stat la 9 mai 1877, a fost rezultatul necesar și legitim, actul de voință al întregii țări, rodul luptelor maselor largi populare, a muncitorimii, țărănimii, intelectualității, a cercurilor înaintate ale burgheziei. Independența a fost dobândită și apărată pe cimpul de luptă de la Grivița,

Smîrdan, Vidin și Plevna, prin eroismul și spiritul plin de sacrificiu al oștrilor române. Dobândirea independenței de stat a exercitat o puternică înfrînare asupra întregii evoluții istorice a României pe calea progresului social, a permis afirmarea de mai viitoare a poporului nostru ca națiune de sine stătătoare a deschis o întreagă perioadă de transformări economico-sociale care au dus la încheierea procesului de făurire a statului național unitar România.

¹⁾ Victor Axenciuc, Premise economico-sociale ale independenței de stat cucerite în 1877, Era socialistă, nr. 2/1977.

²⁾ Vasile Maciu, De la Tudor Vladimirescu la răscoala din 1907, Edit. Scrisul Românesc, Craiova, 1973, p. 293-294.

³⁾ Ibidem.

⁴⁾ Arh. St. Buc., Colecția microfilme Turcia, rola 47, c. 75-78 (Dişleri Bakanligi Arşivi İstanbul).

⁵⁾ Arh. St. Buc., Colecția microfilme Anglia, rola 70 (Public Record Office London, Foreign Office, FO 78 - Turkey vol. 1507, f. 82-85).

⁶⁾ Vezi și prof. C. Niculciou, Crearea sistemului monetar național în Revista Economică nr. 9 din 4 mart. 1977.

⁷⁾ Arh. St. Buc., Colecția microfilme Franța, rola 15 (Ministère des Affaires Étrangères, Archives Diplomatiques, C.P.C. Turquie, Bucharest, vol. 34, f. 121-122).

⁸⁾ Ibidem (Ibidem, f. 162-164, 171).

⁹⁾ C.I. Băicoianu, Istoria politicii noastre monetare și a Băncii Naționale, vol. I, partea I, Cartea Românească, Buc, 1932, p. 70.

¹⁰⁾ Arh. Ministerului de Externe, Convenții, dos. nr. 2, litera A. nr. 1, f. 6, 7; Vezi și V. Maciu, De la Tudor Vladimirescu la răscoala din 1907, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1973, p. 296.

¹¹⁾ Arh. St. Buc., Colecția microfilme din R. P. Ungară, rola 64 c. 465-469 (Magyar Országos Levéltár, Miniszterelnökség, K. 26, 1065/1875).

¹²⁾ Ibidem.

¹³⁾ Arh. St. Buc., Colecția microfilme Anglia, rola 112 (f. c. vol. 2 761, f. 42-43).

¹⁴⁾ Arh. St. Buc., Colecția microfilme Franța, rola 18 (f. c., vol. 39, f. 4-13).

¹⁵⁾ Arh. St. Buc., Colecția microfilme Anglia, rola 100 (f. c., vol. 2 398, f. 208-271).

¹⁶⁾ Ibidem, (f. c. vol. 2761, f. 148-153).

¹⁷⁾ Ibidem (Ibidem, f. 274-279).

¹⁸⁾ Idem, Colecția microfilme Franța, rola 18 (f. c. vol. 39, f. 4-13).

¹⁹⁾ Ibidem (Ibidem).

²⁰⁾ N. Iorga, Istoria comerțului românesc, Epoca mai nouă, București 1929, p. 179.

TRANSPORTUL DE MĂRFURI

(Urmare din pag. 11)

transportori. Trebuie să recunoaștem că întreprinderile trebuie nu s-au preocupat în suficientă măsură de îmbunătățirea sectorului de transporturi și adoptarea de măsuri organizatorice care să conducă la reducerea staționării vehiculelor în transport, ca de exemplu organizarea transporturilor și a mijloacelor de manipulare a mărfurilor în incinta întreprinderilor, asigurarea forței de muncă pentru încărcarea-descărcarea vehiculelor fără întrerupere, instruirea personalului asupra modului de folosire a vehiculelor de construcție specială pentru transportul cimentului, produselor petroliere etc. Din aceste motive se impune ca și beneficiarii transporturilor să ia măsuri de sporire a capacității de manipulare a mărfurilor în incinta proprie.

Pentru a analiza această problemă sînt necesare însă unele date zări. Mai întîi că, în cadrul reglementărilor în vigoare, întreprinderile beneficiare de transporturi sînt obligate să încarce zilnic numai numărul de vagoane corespunzător capacității liniilor lor industriale. Pe de altă parte, că dificultăți suplimentare apar de obicei la descărcarea pe timp de noapte a vagoanelor încărcate cu mărfuri viscoase sau supuse șocului, întrucît întreprinderile sînt insuficient dotate cu instalații de fluidificare sau de dezgheț, precum și din lipsa de echipaje speciale în acest scop.

Pe lângă ce este necesar, ca fronturile de lucru ale întreprinderilor să fie dezvoltate, dotate și organizate astfel încît să poată face față sarcinilor maxime apărute la virfurile de trafic din anii anteriori și, în continuare, corelat cu prevederile de ordine de fabricație, ținîndu-se seama de coeficienții de neuniformitate de 1,2 la încărcare, 1,3 la descărcare în trafic intern, respectiv 1,3 la descărcarea mărfurilor din import.

În cazul cînd capacitatea de încărcare-descărcare a liniei industriale depășește numărul de vagoane rezultat din aplicarea coeficienților de neuniformitate de mai sus, se impune ca beneficiarii transporturilor să aibă obligația de a manipula numărul de vagoane corespunzător capacității. Este, de asemenea, necesar ca întreprinderile să fie dotate cu mijloace proprii de încălzire a vehiculelor în incinta întreprinderii. O deosebită atenție trebuie acordată urmării utilizării vehiculelor pentru

ca acestea să nu fie transformate — așa cum se întîmplă nu de puține ori — în „depozite pe roți“.

Transporturile de masă efectuate pentru întreprinderi trebuie să fie realizate de regulă cu vehicule specializate (autodescărătoare, cisterne, refrigerente etc.), a căror încărcare se efectuează în scurt timp din silozuri sau depozite prin cădere liberă, scurgere sau pompare, iar descărcarea lor se face, de asemenea, rapid în buncăre subterane, de unde mărfurile respective pot fi deplasate cu ușurință prin transportul intern, realizat prin benzi transportoare, absorbție sau pompare etc. Numai astfel se poate reduce durata de acționare a vehiculelor în procesele de manipulare, astfel ca acestea să fie restituite pentru efectuarea de noi transporturi.

Posibilitățile de restituire în circulație a vagoanelor pot fi amplificate pe platformele industriale în curs de organizare, care, datorită traficului important al întreprinderilor de pe platforme, sînt înzestrate cu stații tehnice dimensionate pentru a efectua manevra pe beneficiari și fronturi. Cum sarcina de aducere și repartiție a vagoanelor între stația de cale ferată și fronturile de lucru ale întreprinderilor revine de regulă întreprinderii cu volumul cel mai mare de trafic, este necesar ca acestea să fie dotate cu mijloace de remorcare.

Pentru coordonarea activității de transport pe platformele industriale cu trafic intens este indicată, totodată, instituirea de comisii operative formate din delegați ai întreprinderilor instalate pe platformă și ai modurilor de transport interesate. Aceste comisii ar urma să se întrunească zilnic și să rezolve operativ toate dificultățile apărute în procesele de manipulare a mărfurilor și în circulația mijloacelor de transport, contribuind astfel la asigurarea ritmicității transporturilor la virf de trafic.

În fine, este imperios necesar ca ministerele și celelalte organe centrale să prevadă în planurile de investiții ale beneficiarilor de transport, ca acțiuni distincte, lucrări de dezvoltare a dispozitivelor de linii industriale, a fronturilor de lucru și de depozitare, precum și a mecanizării operațiilor de încărcare-descărcare.

APLATIZAREA virfului de trafic constituie o preocupare importantă, care se încadrează ca o verigă prealabilă realizării sistemului unitar al transporturilor de mărfuri și persoane. Realizarea aplatizării menționate reprezintă o primă acțiune în cadrul unor largi preocupări privind integrarea, într-un lanț unitar, a proceselor de producție, transport și consum, cu implicații pozitive deosebite asupra dezvoltării și creșterii economiei naționale.

RIDICAREA CONTINUĂ A EFICIENȚEI ECONOMICE — IMPERATIV AL DINAMISMULUI DEZVOLTĂRII [I]

INFĂPTUIREA cu deplin succes a vastului program de dezvoltare economică și socială a țării adoptat de Congresul al XI-lea al P.C.R. pentru actualul cincinal și în perspectivă pînă în 1990 impune ca un imperativ major multiplicarea eforturilor pentru gospodărirea rațională, cu înaltă eficiență a avuției naționale, a averii obștești, întrucît, așa după cum dovedește experiența practică, în prezent — și într-o proporție sporită în viitor — ritmul creșterii economice, al dezvoltării și modernizării forțelor de producție depinde din ce în ce mai mult nu numai de efortul făcut pentru asigurarea reproducției largite, de mărimea resurselor materiale, de muncă și financiare angrenate în circuitul productiv, ci și de eficiența utilizării lor. Fără asigurarea unui raport optim între eforturile depuse și rezultatele obținute, fără ca fiecare unitate de muncă vie și materializată care se cheltuiește să-și aducă o contribuție cît mai substanțială la creșterea volumului și calității producției, a venitului național, nici o economie nu poate să se dezvolte în mod dinamic și echilibrat.

În aceste condiții, în mod firesc, documentele programatice ale partidului nostru pun pe prim plan al preocupărilor din domeniul economic problemele calitative, de eficiență, pe care le integrează organic în strategia creșterii economice „Efortul pentru sporirea eficienței producției materiale, pentru ridicarea calitativă a întregii noastre activități economice — sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu — reprezintă o problemă fundamentală a construcției socialismului în etapa actuală. Realizarea acestui obiectiv va asigura o dezvoltare tot mai dinamică a economiei pe calea progresului și bunăstării, va accelera mersul nostru înainte pe drumul civilizației socialiste”¹⁾.

Pentru partidul nostru, ridicarea continuă a eficienței economice reprezintă nu numai o cerință vitală pentru accelerarea progresului economic al țării, ci, în egală măsură, o posibilitate reală. Realizările deosebite obținute în anii construcției socialiste în sporirea potențialului productiv al țării — rezultat direct al marelui efort de dezvoltare făcut de poporul nostru — în echiparea economiei naționale cu mașini și utilaje de înalt nivel tehnic, în formarea cadrelor de muncitori calificați și specialiști, perfecționările de fond aduse în mecanismul de conducere, asigură realmente cadrul și condițiile necesare pentru realizarea în întreaga activitate productivă a unei înalte eficiențe economice.

Desigur, o eficiență înaltă nu se realizează de la sine, nu este și nu poate fi un efect al automatismului economic, al unor procese spontane de autoreglare. În drumul de la efort la rezultat se interpun și se întrepătrund o multitudine de factori, de interese, a căror cunoaștere și orientare în consens cu legitățile obiective reprezintă o preocupare majoră a politicii partidului și statului nostru, numitorul comun al măsurilor politice, organizatorice, tehnice și economice ce se întreprind pentru a se asigura ca pretutindeni comandamentul ridicării eficienței, cerințele „mai mult, mai repede, mai ieftin” să călăuzească întreaga activitate practică, să pătrundă în toate celulele vieții economice.

Expunerea secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la ședința comună a C.C. al P.C.R., Marii Adunări Naționale, Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale și activului central de partid și de stat fundamentează un amplu și mobilizator program de activitate care să asigure — cu toate pierderile mari provocate economiei, avuției noastre naționale, de cutremur — realizarea în cele mai bune condițiuni a sarcinilor de dezvoltare economică și sociale prevăzute pentru actualul cincinal. Și de această dată secretarul general al partidului a subliniat marea însemnătate pe care o are pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite, orientarea și concentrarea eforturilor întregului popor, ale fiecărui colectiv de muncă în vederea sporirii mai intense a eficienței economice, punîndu-se mai deplin în valoare rezervele existente pentru: folosirea deplină a capacităților de producție și a suprafețelor construite, promovarea largă a progresului tehnic în toate ramurile și sectoarele de activitate; creșterea mai intensă a productivității muncii, reducerea consumurilor specifice și adîncirea gradului de prelucrare a materiilor prime și materialelor; gospodărirea rațională a fondului național de dezvoltare economică și socială; valorificarea superioară a produselor românești pe piețele externe.

Diminuarea consumurilor materiale

ÎN ansamblul factorilor de sporire a eficienței economice un loc central îl ocupă reducerea cheltuielilor materiale, diminuarea consumurilor specifice, obținerea unor cantități tot mai

mari de valori de întrebuințare dintr-o unitate pe materie primă supusă muncii de lucrării, știut fiind că orice reducere a acestor cheltuieli echivalează cu sporire, de același ordin de mărime, a venitului național.

Scăderea cheltuielilor de producție, îndeosebi a celor materiale, constituie așa după cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la ședința comună a C.C. al P.C.R., Marii Adunări Naționale, Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale și activului central de partid și de stat, o problemă nodală pentru progresul rapid al economiei, trebuie să constituie o cauză tuturor comuniștilor, a fiecărui om de muncă, întrucît de rezultatele concrete vor fi obținute în economisirea materiilor prime, materialelor, combustibilului și energiei, depind creșterea și accentuată a venitului național, al căreia unor resurse sporite pentru fondul de dezvoltare economică și socială ridicarea bunăstării întregului popor. Importanța deosebită a reducerii cheltuielilor materiale pentru economia noastră mănăescă este reliefată de faptul că dacă la nivelul anului 1970 micșorarea cu un procent a ponderii acestor cheltuieli în produsul social era echivalentă cu un venit național de 3,1 miliarde lei în anul 1980 va reprezenta circa 1 miliard de lei.

Căile și mijloacele de reducere a cheltuielilor materiale sînt multiple, iar progresul tehnic conferă practic acestor mijloace un caracter aproape nelimitat. În primul plan se situează, fără îndoială, posibilitățile generate de procesul de reinnoire a gamei de produse, fie că este vorba de noi mijloace de producție și bunuri de consum, de noi materii prime și materiale ori de înlocuitori ai acestora. Intensificarea preocupărilor pentru asimilarea de noi produse și reproiectarea celor existente se impune cu atît mai mult cu cît, după cum s-a știut, pe plan mondial se manifestă în prezent, ca o tendință definitorie a progresului tehnic, conceperea și fabricarea produselor în „construcție ușoară” materializată, cu greutatea și gabaritele reduse, care să încorporeze un volum minim de materiale și cît mai multă inteligență, creativitate tehnică și muncă de înaltă calificare. După unele estimări, activitatea de concepție și proiectare contribuie cu circa 70% la totalul economiilor ce se pot realiza la un

¹⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 4, București, Editura politică, 1970, pag. 280.

us dat, modificarea și îmbunătățirea proceselor tehnologice cu 10—20%, specializarea producției și utilizarea relor tipizate cu circa 10%.

Industria noastră s-a dovedit capabilă să realizeze numeroase produse noi, cu caracteristici superioare, comparabile cu realizările de vîrf din alte țări, prin care: instalații de foraj, echipamente energetice de mare capacitate, nave maritime, o gamă largă de mașinute, de produse electronice și aparate de calcul și multe altele. Cu toate acestea, în destule întreprinderi, mențin încă în fabricație produse performanțe tehnice reduse și cu sumuri de materiale simțitor mai mari decît în alte țări. În scopul ameliorării acestei situații, în cincinalul actual se prevede o accelerare a ritmului de înnoire a producției, astfel încît produsele noi și reproiectate, introduse în fabricația curentă în perioada 1976—1980, să reprezinte, în anul 1980, peste 70% din valoarea producției marfă realizată în ramurile prelucrătoare ale industriei republicane; în industria construcțiilor de mașini, ponderea produselor noi și reproiectate va ajunge la 70%. Pentru a realiza eficient aceste obiective este necesar, însă ca, încă din faza de proiectare, să se prevadă greutatea noului produs, limite maxime pentru masa de materiale încorporată și pierderile de fabricație, care să fie realizate cu prilejul avizării și omologării produselor noi, iar apoi respectarea cu strictete în fabricație. Aceste limite maxime de consum se cer stabilite pornindu-se de la realizările de vîrf pe plan mondial, avîndu-se în vedere materialele care se produc curent în țară, tendințele ce se manifestă pe plan mondial și apariției de noi materiale.

La accelerarea asimilării de produse noi, cu caracteristici tehnice și economice superioare o contribuție de prim ordin poate și trebuie să o aducă activitatea de cercetare și de inginerie tehnologică, intensificarea colaborării și implicării dintre cadrele din institutele de cercetări și proiectări și cele care lucrează în mijlocul în întreprinderi, organizarea unei documentări sistematice asupra a tot ce este nou pe plan mondial.

Reduceri însemnate ale cheltuielilor

materiale pot fi și trebuie obținute nu numai pe seama asimilării de noi produse și tehnologii, ci și prin ridicarea gradului de utilizare a materiilor prime și materialelor, folosite la realizarea produselor din fabricația curentă, diminuarea deșeurilor și a oricăror forme de risipă de materiale, combustibili și energie. Rezervele existente în acest domeniu sînt evidențiate de faptul că în prezent în ramurile prelucrătoare se regăsesc în produse finite numai 65—68% și uneori chiar mai puțin din cantitățile de materiale introduse în ciclurile de fabricație, iar diferența constituită pierderi sub formă de deșeuri și resturi: în metalurgie, în produsele laminatelor finite se regăsesc, dintr-o tonă de oțel numai circa 750—800 kg, în timp ce 200—250 kg se reintroduc în circuitul de topire și prelucrare cu toate consumurile energetice, de materiale și manoperă pe care le implică aceasta. În vederea eliminării acestei stări de lucruri necorespunzătoare, pe baza sarcinilor stabilite de Plenara C.C. al P.C.R. din 2—3 noiembrie 1976, s-a trecut la elaborarea unui ansamblu de măsuri vizînd reducerea mai accentuată a consumurilor materiale în toate ramurile productive, reexaminarea tuturor tehnologiilor și produselor ai căror parametri tehnico-economici sînt inferiori, la care consumurile și greutatea specifice funcționale sînt mai mari decît cele similare existente pe plan mondial, în vederea îmbunătățirii și alinării lor la nivelul realizărilor pe plan mondial.

Important este ca sarcinile și indicațiile conducerii de partid, măsurile stabilite să fie consecvent și pînă la capăt aplicate în practică.

Un aport substanțial la sporirea preocupărilor privind gospodărirea rațională a materiilor prime, materialelor, combustibilului și energiei îl poate aduce stabilirea unor norme științifice de consum. Experiența arată că, în întreprinderile în care normarea și urmărirea sistematică a consumurilor au constituit o acțiune temeinic organizată, normele au avut un evident rol mobilizator în reducerea cheltuielilor; depășirea acestora își are originea, de cele mai multe ori, în interiorul întreprinderilor, în modul defectuos în care

este organizată producția, în stabilirea normelor pe baze empirice, în acordarea a numeroase derogări de la utilizarea unor materiale ș.a. Pentru a se preveni depășirea normelor de consum este necesar ca fiecare întreprindere să-și organizeze — așa cum a indicat conducerea partidului — un sistem de urmărire operativă a consumurilor pe fiecare secție de fabricație și să analizeze decadal modul în care se îndeplinesc normele de consum, intervenind operativ ori de cît ori apar nereguli.

În eforturile de reducere a cheltuielilor materiale și economisirea materiilor prime, îndeosebi metal, lemn, piele, lînă, bumbac etc., folosirea din ce în ce mai intensă a materialelor înlocuitoare — mase plastice, fibre și fire sintetice, plăci aglomerate și fibrolemnose, piele sintetică și artificială — se dovedește deosebit de eficientă. Așa, de exemplu, calculele economice arată că prin utilizarea unei tone de mase plastice pot fi înlocuite circa 6 tone de metale feroase sau 4 tone de metale neferoase sau aproape 500 mp parchet, sub formă de plăci pentru pardoseală. În industria textilă, dacă se micșorează, de la un an la altul, cu numai 1% ponderea fibrelor naturale în favoarea fibrelor chimice (celofibră, celolană și melană) se realizează o reducere a cheltuielilor de producție de peste 100 milioane lei. În industria construcțiilor de mașini printre cele mai importante avantaje ale înlocuirii pieselor metalice cu piese din materiale plastice se numără micșorarea de 3—4 ori a greutății, reducerea de 1—3 ori a costurilor de prelucrare și cu 15—16% a consumului de energie. În industria de automobile, prin utilizarea parțială a maselor plastice, consumul de metal scade cu 20—25%, iar cheltuielile de producție cu circa 20%. Asemenea avantaje se obțin și în celelalte ramuri.

În continuare, în cea de-a doua parte a articolului, ne vom referi și la rolul pe care îl au în ridicarea eficienței economice folosirea intensivă a fondurilor de producție și accelerarea creșterii productivității muncii.

dr. Cornel IUGA

Generalizarea acordului global

(Urmare din pag. 12)

omentele la devizul general (economii care sînt însă, de regulă, consumate la alte obiective, unde prevederile devizului general sînt depășite) și beneficiile rezultate în producția suplimentară obținută în perioada dintre intrarea efectivă în exploatare a noii capacități și termenul oficial de punere în funcțiune (or, în această perioadă — cînd se lucrează sub parametrii proiectați — e greu să se obțină astfel de beneficii). În ideea unei îmbunătățiri a acestei reglementări, păsărind condițiile de acordare și de calcul

al recompenselor, ar trebui determinată mai realist sursa fondurilor și împiedicată utilizarea lor cu altă destinație. În ce privește premiile pentru economii de materiale, dificultatea constă în lipsa unui sistem coerent și credibil de determinare a consumurilor efective, mai ales la materialele de masă, a căror aprovizionare, depozitare și eliberare în consum se fac nu la nivelul formațiilor, ci al lotului sau șantierului. O soluție ar constitui-o, în aceste condiții, stabilirea globală a reducerilor de consumuri pe obiect, pe grup de obiecte realizate într-o anumită perioadă sau pe categorii de lucrări (de exemplu, zidării) executate pe întregul lot (șantier).

Progresul rapid în acest domeniu depinde în primul rînd de **atitudinea responsabilă și intervenția activă a organelor de conducere colectivă ale organizațiilor de construcții-montaj**. Ele trebuie

să-și exercite cu autoritate atribuțiile în ce privește **alegerea formei de retribuție, care este de competența acestor organe, și nu la latitudinea conducătorului de șantier sau a altui angajat**.

În condițiile marilor eforturi de reconstrucție, de recuperare a pierderilor provocate de cutremurul catastrofal din 4 martie, sarcinile prioritare în construcții — recuperarea rapidă a rămănelor în urmă în realizarea planului de construcții-montaj, grăbirea dării în exploatare a obiectivelor restante, respectarea și scuturarea termenelor de punere în funcțiune a celor programate pe 1977, creșterea suplimentară a productivității muncii — sînt realizabile printr-un ansamblu de măsuri din care nu poate lipsi generalizarea acordului global. În acest sens trebuie acționat de pe acum, la toate șantierele, cu toate forțele.

ION GHICA (1816-1897) a fost, fără îndoială, unul dintre economiștii români ai veacului trecut care s-a bucurat de o mare popularitate. De-a lungul anilor scrierile sale, bogate în idei și fapte, de o ținută remarcabilă și concentrând o vastă experiență individuală și socială au captat tot mai mult. Dacă ar fi să caracterizăm lapidar activitatea sa ca economist am spune că el dorea : o agricultură așezată pe baze comerciale, cu un înalt nivel tehnic și având relații de producție înaintate ; o industrie înfloritoare, în stare să valorifice resursele materiale și umane ale țării ; un comerț multilateral și bine dezvoltat ; două mijloace importante, menite să sprijine agricultura, industria și comerțul : „căile de comunicație” și creditul ; finanțe bine organizate și folosirea judicioasă a banului public ; o administrație de stat și o justiție în slujba propășirii economice ; oameni de știință bine pregătiți și un nivel ridicat de cunoștințe științifice în sinul întregului popor ; un învățământ orientat cu precădere spre formarea de cadre cu profesii productive.

În lucrările lui Ion Ghica economia națională era privită într-un sens larg. Cîtuva timp, el a susținut ideea după care economia națională ar fi tot una cu industria, aceasta din urmă înțeleasă în spirit saint-simonist. „Cînd zic industrie – spunea el în 1843, înțeleg agricultura, manufacturile și comerțul și nu numai industria, dar și științele și literile și frumosașele arte care afirmă mai cu seamă de la gîndire”¹⁾. Tot așa vedea lucrurile în broșura pașoptistă „Ce sunt meseriașii?”, publicată anonim : muncă = industrie, iar industria este de patru feluri : agricolă, manufacturală, comercială și intelectuală²⁾. Economia națională era văzută, totodată, ca un organism viu, cu funcțiuni multiple, strîns corelate și necesare, angrenînd atît activitatea „intelectuală”, cît și activitatea „fizică” a națiunii.

Deși a promovat continuu interesele categoriilor sociale angrenate în agricultură evoluată pe baze comerciale precum și

ION GHICA – economist în pas cu cerințele vremii sale

în comerț, după reforma agrară din 1864 I. Ghica s-a angajat și în susținerea anumitor interese ale burgheziei industriale. Astfel, în 1867, a inițiat (împreună cu alții) o companie cu capital românesc pentru exploatarea și comercializarea „păcurii”. Pe la 1875-1876 a încercat să fondeze „Industrială română”, o societate menită să asigure credite industriale și să înființeze fabrici în centrele ce dispuneau de posibilități hidroenergetice și de o gară. Menționăm, de asemenea, că în 1893, Societatea inginerilor și industriașilor de mine l-a ales ca președinte de onoare.

O cauză fundamentală care contracararea dezvoltării industriale la noi, observa Ion Ghica, era existența unei aristocrații care își sprijinea averea „pe pămînturi întinse”. O astfel de stare, sublinia gînditorul român, a determinat un nivel scăzut

al trebuințelor populației și industriei, drept, corespunzător esenței doctrinei economice a concepției sale, l. C. Gera ca industria să se dezvolte în condițiile liberei concurențe. El cludea însă cu desăvîrșire intervențului cu scopul de a susține dezvoltarea industriei românești. Cerințele dezvoltării economiei naționale, realist sesizînd cum și influența ideilor protecționiste ale lui H. C. Carey și quasi-protecționismul lui J. St. Mill, care-i erau bine cunoscute, produsera astfel pe la 1870 o imbrăușă în concepția sa liberschimb.

Peste 12 ani, această ultimă poziție doctrinară a lui Ion Ghica a cîștigat o nouă nuanțare ; economistul protecționismul pur „artificial” și liberschimbismul său pe un proteționism „natural”. „Nu se ridică bogăția țării prin taxe vamale – spunea el – Ion Ghica ; ea se ridică printr-o aplicare înțeleaptă și stăruitoare a metodei protecționiste legii industriilor care prospera prin natura lucrurilor, prin înalta calitate a pămîntului, prin peisajul geografic și prin îndemînarea lucrătorilor, căci numai acele pot prospera ducînd mult, bine și ieftin, și numai pot realiza beneficii adevărate ; iar acestea care nu pot prospera decît numai cu ajutorul tarifelor asupra similarilor, fac alta decît să imputînzeze relațiile libere de schimb, să izoleze națiunea și să o supună unui impozit asupra ei”³⁾.

Este neîndoielnic că orice obiectiv poate dobîndi în orice loc ; problema se pune însă este aceea de a-l realiza cît mai ieftin și de o calitate cît mai înaltă. Pornind de la acest principiu, Ion Ghica cerea dezvoltarea imediată a industriei chimice și petrochimice. „Noi lășăm manele de praf de sare să umple ochelourile noastre fără folos nici în stat, nici pentru particulari, și mergem să cumpărăm sodă și acidul muriatic plîngea economistul nostru⁴⁾. Așa că țara noastră și cu parafina, spunea el, nu o importăm în loc s-o extragem din

FIȘE

dan negreanu • thea julietta radian

COLECȚIA
cristal

PRIVIRE
ÎN LUMEA
INFORMAȚIEI

● În condițiile dezvoltării accelerate în țara noastră a producției

și utilizării mijloacelor informaționale (calculatoare electronice, dispozitive „de vir” ale informaticii, tehnică de calcul), se simte și necesitatea unei popularizări intuitive a cunoștințelor aferente. Este ceea ce și-au propus Dan Negreanu și Thea Julieta Radian. În lucrarea Privire în lumea informației, apărută în Editura Albatros. Spicuum din carte. Operativitatea conducerii presupune selecționarea optimă a fluxului de informații ; revoluția tehnico-științifică perimă în 3-5 ani cunoștințele de specialitate, fără a neglija tezaurul acumulărilor precedente ; statistica, sinteză de informație, constituie baza planificării economico-sociale. Prin sistem informațional, largo sensu, se înțelege „ansamblul informațiilor, surselor și utilizatorilor de informații, canalelor de circulație, procedeele și mijloacelor de tratare a informațiilor din cadrul unui organism sau a unei activități”, iar prin sistem informa-

formațiilor”. De la definiția simplă a informației – o formulare susceptibilă de a aduce o cunoștință – s-a ajuns la precizarea : „determinarea din multitudinea de stări în care se poate prezenta, a stării reale a unui fenomen variabil”. Calculatorul mărește „posibilitățile de gîndire” în toate domeniile. Creșterea productivității și scăderea efortului fizic omenesc explică explozia informațională, care se exprimă pe plan mondial în : 10 000 calculatoare în 1960, 100 000 în 1970, 300 000 în 1976 și, conform prognozei, 800 000 în 1980.

Muncă și inegalitate

● Sub titlul Inegalités du travail et changement social (Inegalități în domeniul muncii și schimbări în viața socială), revista PROBLEMES ECONOMIQUES din 9 martie 1977 repro-

duce o comunicare timpurie a lui Pierre-Louis Remy la sesiunea „Semaines sociales de France” pe tema „Muncă și inegalitate”, publicată de revista „Cahiers sociaux de France”.

Referindu-se la situația țărilor capitaliste, autorul afirmă că munca este un cadru de inegalități și că unele categorii salariați, care sînt aproape cele care exercită funcții sau puțin calificare, cunosc toate inconveniențele acestor condiții. El – spune el – această situație se perpetuează, în timp ce dezvoltarea științifică și tehnologică atît necesitatea, cît și posibilitatea dezvoltării cunoștințelor ; și în momentul în care lărgirea întreprinderilor, care prezintă „unul din termenii principale ale prosperității”, deci ale puterii sînt chemate să joace un rol dominant în viața socială și societate”. P.L.R. este înțiază inegalități în ce privește sănătatea (accidente de muncă și imbolnăviri, unilateralizare

tru. Fiind inginer de mine sesiza
panza dezvoltării industriei hidro-
electrice, spre a înlocui combustibilii
importați. „Ca putere mișcătoare
I.G., țara noastră este una din
privilegiate prin izvoarele ei de
de puternice și de abundente.
mai cu seamă, prin descoperi-
rii electrice, electrodinamice, pu-
berilor are un mare viitor⁵⁾. Posibi-
rități avem și în dezvoltarea indus-
triei, constata el. Mai recomandă
dezvolte și industria de „materii
și derivatele lor”, industria ma-
șinilor de construcții, a olăriei și sticlă-
răriei, de materiale textile și
precum și industria berei. Viza
program de dezvoltare industria-
ră nu era cu mult inferior celor al-
de M. Kogălniceanu, D. P. Mar-
șău, Aurelian, A. D. Xenopol.

ia dorită de Ghica trebuia să
și perfecționate. Ca și în agri-
cultura, introducerea unor astfel de ma-
șinării nu dăunează muncitorilor,
ci, dimpotrivă, le folosește; în acest sens
o serie de argumente, inspirate în
din cursul de economie politică al
simonistului Michel Chevalier.
Tezei că introducerea mașini-
zării nu duce prin ea însăși
la o avută, după părerea noastră,
pozitive în epocă, inclusiv în sinul
muncitoresc. Dealtfel, Ion Ghica
precizat de reprezentanții acestei

școlii nu poate aspira la un grad
de civilizație fără industrie, fără
dezvoltarea activității productive. Iar
ce ajunge aici e nevoie, sublinia el,
ca să avem oameni de
de nivel ridicat și la curent cu ul-
timele descoperiri ale omenirii, precum și
cu cea mai bună cunoștință în
sinul poporului. Poporul care nu se află la înălțimea
de cunoștință a celor mai înaintate ale epocii
Ion Ghica, este condamnat la
un viitor compromis.
Școlii industriale trebuie să fie în

frunte în privința cunoștințelor și aptitudi-
nilor. „Trăim într-un secol în care lucră-
torul nu mai poate fi un automat, făcând
toată viața lui numai o minimă lucrare a
gămlăilor de ac, nu mai poate fi un ru-
tinar, perpetuând din generațiune în gene-
rațiune forma și calitatea obiectului ce
produce arăta astfel I. Ghica; astăzi ur-
vriul se cere să fie o mașină inteligentă;
i se cere aptitudinea și capacitatea de a
studia, de a perfecționa și de a născoci;
i se cere o mai mică întrebunțare a pu-
terilor musculare, dar o mai mare apli-
care a mijloacelor sale intelectuale; i se
cere a ști să conducă cu inteligență și
dibăcie lucrarea mașinilor de abur și a
instrumentelor complicate și delicate in-
trebuinate în industrie”⁷⁾.

Cercetarea operei și activității lui Ion
Ghica dezvăluie ratașarea acestuia la idea
de industrializare a țării. De aceea conside-
răm neintemeiate afirmațiile potrivit că-
rora economistul nostru ar fi promovat te-
oria retrogradă „România țară eminent
agricolă”. Exaltarea de către el a rolului
agriculturii, îndeosebi înainte de 1864 și
aderarea sa la doctrina liber-schim-
bistă nu pot fi invocate ca argumen-
te aferente. Căci problema dezvoltării a-
griculterii sub raport tehnic și social-econ-
omic a fost o problemă majoră în epoca
sa. Iar cit privește concepția sa liber-
schimbistă, susținută, după cum am văzut,
diferit de adepții propriu-ziși ai acestei
politici, trebuie spus că la I. Ghica avea
un caracter conștient. În sensul afirmațiilor
noastre este simptomatic și faptul că
Ghica a criticat convenția comercială ro-
mano-austro-ungară din 1875-1876 fiind,
în această privință, alături de protecțio-
niști.

Fără îndoială că ratașarea lui Ion Ghi-
ca la ideea industrializării trebuie totuși
evaluată nuanțat. Concepția sa despre in-
dustrializare s-a mișcat în limitele orga-
nicismului, fapt care îl făcea să considere
oarecum de importanță egală principalele
ramuri economice ale vremii sale: agri-
cultura, industria și comerțul. Poate însă

că în această direcție, I. Ghica printr-un
puternic spirit anticipativ, anvizajă procesul
de industrializare al celor mai multe
dintre activitățile de mai tirziu. Poate. Ori-
cum, el a susținut teoretic și a căutat să
realizeze practic o idee economică fecun-
dă: valorificarea resurselor materiale și
umane ale țării prin crearea și dezvoltarea
industriei.

Dezvoltarea industriei și, în general,
dezvoltarea economiei naționale urma să
aducă bunăstarea materială a poporului.
Căci tocmai aceasta îi asigură unui popor
independența și libertatea. „Un popor să-
rac, ca și un individ sărac”, nu poate fi
independent, nu poate fi liber, scria Ion
Ghica.

Patriot inflăcărat, el avea o încredere
deplină în perspectivele multilaterale ale
națiunii noastre și, în acest sens, spunea:
„avem toate însușirile ca să fim o națiune
avută și să vedem industria țării noastre
a produce în proporțiune cu populațiunea;
avem toate însușirile ca această țară să
fie renumită pentru buna ei stare mate-
rială, stare care ar contribui foarte mult
la bunăstarea intelectuală și morală”⁸⁾.
În această direcție a luptat timp de peste
șase decenii din viața sa, aducând contri-
buții remarcabile, astfel că, în pofida u-
nor limite ideologice criticabile, ca și a
unor acte politice reprobabile, este bine-
meritată, incontestabil, prețuirea care i-o
dăm la împlinirea a opt decenii de la
moartea sa.

conf. dr. Virgil IONESCU

¹⁾ „Propășirea” „Foaie științifică și litera-
ră”, nr. 8 din 27 februarie 1844, p. 60.
²⁾ Anul 1848 în Principatele Române, tomul
I, București 1902, p. 460.
³⁾ Ion Ghica, Convorbiri economice vol.
III, București, 1884 p. 33-34.
⁴⁾ Ibidem, p. 73; vezi și p. 61-63 și urm.
⁵⁾ Ibidem, p. 78.
⁶⁾ Presa muncitorească și socialistă din
România, vol. I, partea a II-a, București,
1964, p. 255 și 315.
⁷⁾ Ion Ghica, Convorbiri economice, vol.
I-II, Ed. III-a Buc., 1879.
⁸⁾ Vezi „Dezbaterile Senatului României”,
sesiunea 1866-67, București, 1860, p. 447.

izarea; 3) siguranța lo-
cului de muncă; 4) timpul de
5) posibilitatea de a a-
cunoștințe; 6) statutul
de egalitate. Autorul arată că a-
negalități persistă și se
creează în timp. La întrebarea
de ce aceste inegalități pot de-
zvolta în măsura în care sînt
în măsură să joace un rol atât de
important în societate, încît
punere în discuție a ori-
ginii lor are o incidență as-
tuturii sistemului social în an-

iva șomajului se pro-
pune soluții radicale” pe
ca muncitorilor

ca revista THE ECONO-
Dig a hole on the dole”.

15 ian. 1977), marile țări capi-
taliste industriale vor intra în
anii 1980 cu un număr de șom-
eri care se va menține în ju-
rul cifrei de 15 milioane. Cauza
esențială a persistenței unei ra-
te ridicate a șomajului în cursul
anilor viitori ar fi penuria de ca-
pital fix și nu insuficiența cere-
rii. În consecință, se propune,
ca mijloc inevitabil pentru redu-
cerea șomajului, sporirea bene-
ficiilor. Cu alte cuvinte, tranșe-
rul în folosul întreprinderilor a
unei părți importante din veni-
tul național „pe calea preluării
ei din sectorul public sau din
salarii”, precum și suprimarea
tuturor formelor de control al
prețurilor, urmărindu-se totoda-
tă o „moderare în creșterea sa-
lariilor”. Principalul ar fi renta-
bilizarea industriei, eventual pe
calea instituirii unui impozit ne-
gativ asupra beneficiilor. De e-
xemplu, se spune în articol, or-
ice întreprindere care ar realiza
un beneficiu de 10 la sută ar

urma să obțină 15 la sută gra-
ție unei subvenții fiscale.

Autorul își dă seama totuși că
aceste soluții vor fi probabil „po-
litic impracticabile” și propune
în acest caz următoarele soluții
de alternativă: a) reducerea
treptată a alocațiilor de șomaj
prin crearea de locuri de mun-
că cu producție de valoare mică,
dar totuși superioară diferenței
dintre alocație și salariu; b) o
revizuire a sistemului de învăță-
mint și de reciclare care ar pune
accentul pe reconversiunea șom-
erilor adulți; c) creșterea mo-
bilității forței de muncă.

Sesiune științifică
Centenarul independenței.
70 de ani de la răscoala
țăranilor din 1907

● Sub egida Academiei de
Studii Economice, a Uniunii
asociațiilor studenților comu-
niști, se deschid astăzi lucrările

FIȘE

cele de-a XXI-a sesiuni a
cercurilor științifice studentești,
organizată în cinstea aniversă-
rii Centenarului independenței
de stat a României și a 70 de
ani de la răscoala țăranilor din
1907. Lucrările sesiunii se des-
fășoară în zilele de 29 și 30 ap-
rilie a.c., pe 24 de secții (eco-
nomie politică, doctrine econo-
mice contemporane, istorie eco-
nomică, socialism științific, filo-
zofie, conducerea planificată a
economiei naționale, economie
industriei, economie agrară, ci-
bernetică economică, informa-
țică economică, statistică, mar-
keting etc.) în care vor fi expuse
un număr de 507 lucrări (609
autori și 525 conducători știin-
țifici). În același cadru tematic
s-au mai desfășurat în acest an
dezbateri în 4 secții, precum și
un simpozion.

ASPECTE DEMOGRAFICE ALE CREȘTERII ECONOMICE

INTR-O SOCIETATE al cărei fel fundamental îl constituie ridicarea continuă a condiției umane, este firească apariția de lucrări consacrate raporturilor de interdependență dintre ritmurile de creștere a populației și a economiei, schimbărilor de structură din sfera populației și a economiei, cerințelor de resurse naturale necesare creșterii, distribuțiilor teritoriale născute din procesul dezvoltării, factorului uman, sistemului economic și atenției acordate îmbunătățirii calității mediului înconjurător al societății. Complexul de probleme exprimat sumar mai sus formează de 30 de ani atributul de bază al programelor și planurilor de dezvoltare economică și socială a României și osatura întregii legislații care statornicește relațiile sociale. Așezată în lucrările apărute până acum câțiva ani în termenii generici, problema raporturilor dintre populație și economie a început să fie analizată într-un cadru concret, caracterizat prin concepte proprii, metode specifice de depistare, uneori prin puternicele, dar de cele mai multe ori ascunsele relații de interdependență dintre societate și activitatea sa, mereu mai complexă, prin desprinderi de concluzii menite să deschidă noi orizonturi și fundamentări științifice activității practice.

Năzuința spre care a tins Constantin Grigorescu în cartea *Populație și economie* *) și pe care a exprimat-o în introducere este: contribuie, prin munca sa de câțiva ani, concentrată în paginile cărții, la cunoașterea mai profundă a legăturilor care se stabilesc întotdeauna conștient și rațional, dar care nasc noi relații, nu întotdeauna vizibile, între creșterea numerică și calitativă a colectivității umane de pe teritoriul țării noastre și activitatea sa economică, exprimată într-un indice — venit național, produs social, sau din necesități de comparație, produs național brut.

După lectura atentă a lucrării, care după părerea noastră conține atâtea capitole și atâtea materiale documentare câte i-au fost necesare pentru analiza problemelor luate în considerare, cititorul este îndreptățit să-și pună întrebarea: a reușit Constantin Grigorescu să traducă în fapt intenția pe care a avut-o? Înainte de a-și răspunde la întrebare, cititorul avizat trebuie să țină seama de dificultățile pe care autorul le-a întâmpinat în constituirea și în elaborarea lucrării. Dificultățile au fost multe și de esență diferită. Vom menționa pe cele mai însemnate.

Mai întâi, se cuvine menționată greutatea sesizării aspectelor diferite ale relațiilor dintre subsistemul populație (forță de muncă) și sistemul economic și dintre primul și sistemul ecologic cu calitatea și resursele lui. Nici atunci când societatea

românească a avut trăsăturile unei societăți de tip tradițional, relațiile dintre populație și economie nu au fost nici simple, nici vizibile și au fost deseori indirecte, adică s-au realizat prin intermediul altor factori. Astfel fiind, stabilirea gradului de dependență și exprimarea lui cantitativă a fost dificilă. În societatea românească de azi, industrializată, gradul de complexitate crește pe măsură ce avansează spre stadiul de societate multilateral dezvoltată, iar relațiile dintre populație și economie sînt și ele complexe, pot să aibă sau nu același sens și pot adeseori să-și schimbe sensul. Iar, în ceea ce privește variațiile teritoriale ale acestor relații, cazul județului Hunedoara, studiat de Constantin Grigorescu, este extrem de semnificativ și, printre altele, sugerează căștigul dobîndit prin efectuarea unor cercetări concrete interdisciplinare. În unele cazuri, este drept, din ce în ce mai rare, nu dispunem nici de tehnicile cele mai potrivite pentru prinderea unei anumite relații.

A doua dificultate a izvorit din caracterul materialului pe care autorul l-a avut la dispoziție. În general, a fost un material brut, uncuor inadecvat evidențierii judicioase a fenomenului sau procesului pe care trebuia să-l releve, darmită să fie corelat cu alt material în vederea surprinderii unei relații. Materialul a trebuit, de cele mai multe ori, lucrat și prelucrat, pentru ca rezultatele obținute să reflecte și să dezvăluie aspecte noi ale interferenței dintre evoluția populației și creșterea economică, noutatea trebuind să fie unul din atributele unei lucrări științifice care iese în lume. Vom recunoaște că autorul a depus un efort lung și intens pentru a smulge materialului ceea ce acesta ar fi trebuit să ofere prin existența lui și că, în majoritatea covârșitoare a cazurilor, străduința lui Constantin Grigorescu a avut rezultate pozitive.

Revăzînd dificultățile care i-au stat lucrării împotrivă, răspunsul la întrebarea ridicată mai sus s-ar putea exprima astfel: lucrarea constituie o analiză izbită a influenței creșterii populației asupra dezvoltării economice, prezintă aspecte noi sau adîncite aspecte insuficient relevante ale relațiilor dintre populație și economie, aduce o serie de constatări demne de subliniat și, ceea ce apare mai însemnat, acestea se referă, în majoritatea cazurilor, la situația din țara noastră. Fiindcă deși autorul menționează în treacăt în introducere că intenționează să facă „unele analize cu caracter particular privind relația populație-economie în România”, lucrarea este consacrată în proporție de 2/3 cercetării împletirii celor doi termeni ai relației.

Subliniind că întregă dezvoltare economică a României este pusă în slujba ridicării continue a condițiilor de viață ma-

teriale și spirituale ale populației n Constantin Grigorescu desprinde constatări din care reținem:

1. Scăderea treptată dar certă a ritmului de creștere a populației în perioada 1956—1975, ca o consecință a dezvoltării economice a unor zone și a apariției unor zone cu creștere mai intensă a populației, dar cu resurse economice insuficient valorificate. În aceste zone, unitățile economice noi au dispus numai de resurse de muncă, ci, de cele mai multe ori, și de resurse de capital și învățămîntului, și de forța de muncă calificată și de o parte din capitalul ușor calificabil. În aceste zone, creșterea populației a atras unități economice fiindcă efectul investițiilor sociale, culturale, sanitare etc. a depășit cu mult costul transportului materiilor prin cazul în care activitatea nu s-a bazat pe întregime sau parțial pe resurse locale.

2. În legătură directă cu constatarea precedentă stau cîteva aspecte pe care evoluția procesului de urbanizare în sensul creșterii populației — a României și în principal constatarea atragerii populației de muncă spre orașele de dimensiuni mijlocii spre a le asigura acestora condițiile de personal și spre a evita cotiturile populației în orașele mari și de consecințe negative decurgînd din această aglomerație. Constantin Grigorescu nu ezită să sublinieze avantajele dezvoltării economice de orașele de o anumită dimensiune, necesitatea dezvoltării orașelor cu mai puțin de 200 mii locuitori și a se evita urmările nedorite, să se evite „dezvoltarea în limite raționale a orașelor mari și foarte mari”. Problema însă mai complicată și poate că o să analizăm, procedeu deseori folosit în cercetare, a opiniilor din literatura de specialitate privind mărimea optimă a orașului, ar fi contribuit la o precizare clară a punctului său de vedere.

3. Deși nu a consacrat un capitol și un paragraf problemei contribuției calității forței de muncă determinată de sistemul de educație, învățămînt și instruire permanentă, autorul evidențiază că ori în lucrare aportul acestor factori, considerăm pe nedrept în mod curent duali, la creșterea venitului național. Este necesar să subliniem această constatare o dată cu ea și cerința efectuării în continuare a unor cercetări în acest domeniu.

4. Creșterea populației — asigurată de excedent natural rațional — influențează creșterea economică. Este constatată de Constantin Grigorescu prin ritmul mediu anual de creștere a populației în România în perioada 1951—1975 de 1,1% și de creșterea venitului național pe locuitor într-un ritm mediu anual egal cu 8,6%. Firește, această relație justifică atitudinea actuală pozitivă pentru România, exprimată în titlul capitolului care putea fi mai dezvoltat.

Evident, contribuția lui Constantin Grigorescu la cunoașterea relației dintre populație și economie este mai bogată dar este tot așa de evident că ea nu poate fi în întregime reținută într-o scurtă prezentare.

Un cercetător științific este sclavul problemei pe care și-a ales-o în vederea cercetării și, dacă înțelege acest adevăr, va aplica asupra realității și va depune toate eforturile pentru smulgera faptelor pe care le conține și pentru a oferi contribuția temeinică progresului științific și slujba căreia stă. Constantin Grigorescu s-a aplecat asupra realității românești după o muncă de mulți ani a reușit să dezvăluie cîteva aspecte noi, fapt care constituie un merit incontestabil al lucrării.

G. RETEG

*) Constantin Grigorescu: *Populație și economie*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1976.

PERSISTENȚA ȘOMAJULUI ÎN ȚĂRILE CAPITALISTE DEZVOLTATE: perspectivele resorbirii nu sînt favorabile

RAVAREA contradicțiilor socio-capitaliste contemporane, recesiueconomică din anii 1974—1975 au minat majorarea continuă și subțială a numărului șomerilor din țările occidentale pînă la nivelurile cele ridicate din întreaga perioadă interbelică. Conform statisticilor oficiale, în prezent în țările capitaliste dezvoltate membre ale O.C.D.E. sînt circa 10 milioane de șomeri, cifră care nu include șomerii parțiali.

în S.U.A., Franța și Anglia; în R. F. Germania rata șomajului este cea mai ridicată din ultimii 27 ani, în Japonia cea mai ridicată din ultimii 18 ani, iar în Canada cea mai ridicată din perioada de după 1961.

Condiționare structurală

CEEa CE conferă șomajului din ultimii ani o gravitate deosebită este persistența fenomenului, în speță faptul că rata șomajului nu a înregistrat scăderi sensibile odată cu începutul de relansare a economiilor occidentale după criza din 1974—1975. Dimpotrivă, în unele țări (Canada, Anglia, Franța și parțial R.F. Germania) șomajul a avut chiar tendințe vizibile de majorare în 1976, adică într-un an în care redresarea economică ar fi trebuit să acționeze în sensul scăderii lui. Numai în S.U.A. s-a înregistrat în 1976 o scădere mai notabilă a ratei șomajului, comparativ cu nivelul maxim de aproape 9% înregistrat în 1975; dar și în acest caz scăderea a fost mai lentă decît se preconiza și întreruptă de majorări lunare repetate în partea a doua a anului.

Comportamentul deosebit al șomajului în actuala fază a ciclului economic capitalist, creșterea sau menținerea la niveluri ridicate a ratei șomajului în condițiile unei sporiri a producției industriale, a adăugat o nouă dificultate pe lista celor cărora trebuie să le facă față economiile occidentale. Ratele înalte ale șomajului nu mai pot fi resorbite și aduse la nivelurile mai scăzute ale deceniului 1960—1970 printr-o simplă reluare a creșterii economice. În felul acesta șomajul prezent se dovedește a fi mai puțin un rezultat al ciclului economic capitalist și mai mult un element a cărui explicație trebuie căutată în criza structurală prin care trece societatea capitalistă.

Accentuarea contradicțiilor dintre și în cadrul economiilor occidentale, transformările profunde și rapide care au avut loc în economia mondială, mutațiile determinate de criza energetică și majorarea prețurilor internaționale la materii prime, au contribuit după cum se știe la accentuarea procesului de modificări structurale în țările ca-

pitaliste dezvoltate. Un domeniu atât de sensibil ca utilizarea forței de muncă în economia acestor țări nu putea să rămână neafectat.

Analizele detaliate efectuate de experți occidentali arată că actualmente se manifestă o discrepanță tot mai accentuată între structura profesională a forței de muncă și structura cererii de forță de muncă din partea întreprinderilor capitaliste. În consecință, chiar în eventualitatea unei activizări a procesului de relansare a economiilor occidentale — care în prezent se desfășoară deosebit de greoi — reducerea scontată a șomajului ciclic nu ar rezolva decît parțial problema, componenta structurală a șomajului neputînd fi atenuată doar prin mijloace de politică economică expansionistă. Restrîngerea importanței acestei componente ar necesita măsuri pe termen lung care să modifice structura forței de muncă în funcție de noua configurație a economiei capitaliste.

În materie de măsuri de durată sau / și de adîncime în domeniul contractrării șomajului, eforturile întreprinse sub diverse forme în Occident nu oferă însă temeiuri pentru prea mult optimism. Experiența șomajului de masă și a conflictelor sociale din perioada interbelică a determinat oficialitățile țărilor capitaliste să declare drept unul din obiectivele principale ale politicii economice folosirea cît mai deplină a forței de muncă. Sub influența acțiunii organizate a mișcării muncitorești, a luptei revendicative a maselor populare, în multe din țările occidentale asigurarea folosirii cît mai depline a forței de muncă a devenit prin lege o obligație constantă a autorităților.

În literatura de specialitate din Occident această evoluție a fost deseori ilustrată cu ajutorul legii americane din 1946 privind folosirea forței de muncă („Employment Act”) care prevede că autoritățile trebuie să aplice pentru atingerea obiectivelor proclamate „toate măsurile adecvate, în concordanță cu nevoile și obligațiile lor și cu alte considerente de politică a statului”. Experiența postbelică a arătat însă că scopurile urmărite prin acest gen de măsuri legislative nu au putut fi atinse în mod durabil, iar atunci cînd gradul de ocupare a forței de muncă preconizat de lege a fost atins într-o perioadă sau alta, aceasta s-a făcut de multe ori cu prețul agravării altor dez-

Un fenomen cu adînci rezonanțe umane

OPĂ CE a reușit mai mulți ani în perioada postbelică să asigure o ocupare relativ satisfăcătoare a forței de muncă, societatea capitalistă este astăzi din nou confruntată cu grave implicații nu numai pe plan economic dar și social-politic, șomajul fiind o problemă deosebit de adînci rezonanțe umane. Comparațiile cu anii întunecați ai șomajului de masă din timpul crizei economice din 1929—1933 sînt tot mai apropiate. Caracterizînd situația șomajului în țările occidentale, raportul prezidențial recent publicat în S.U.A. asupra politicii economice internaționale (1977) arată bazele acestor temeri: „În majoritatea țărilor (occidentale — n.n.) șomajul a rămas, la sfîrșitul anului 1976, la niveluri ridicate, greu de acceptat. Numărul total al muncitorilor șomeri crește, în majoritatea țărilor industriale, la sau în apropierea nivelurilor record din perioada postbelică. Această tendință la numărul șomerilor înregistrați trebuie să adăugă și persoanele ocupate parțial, dimensiunea pe care o problema șomajului devine și mai gravă”.

Rata șomajului, adică procentul șomerilor în totalul forței de muncă, este un indicator economic larg utilizat pentru a ilustra amploarea fenomenului de șomaj într-o economie dată. Acest indicator a înregistrat o tendință evidentă de creștere în toate țările capitaliste dezvoltate, ajungînd în multe țări la niveluri record pentru ultimele decenii. Asemenea niveluri record ale ratei șomajului pentru întreaga perioadă postbelică au fost atinse

echilibre specifice societății capitaliste (inflație, deficite bugetare etc.). Asemenea situații au caracterizat climatul economic atât în S.U.A. cât și în celelalte țări occidentale. În perioada postbelică, până în 1973, rata medie a șomajului în economia americană a fost de aproape 5%, iar în ultimii ani a oscilat între 7% și 9%; evident, astfel de cifre sînt departe de a denota o utilizare deplină a forței de muncă.

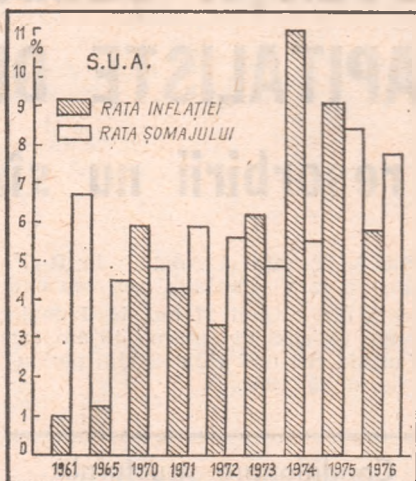
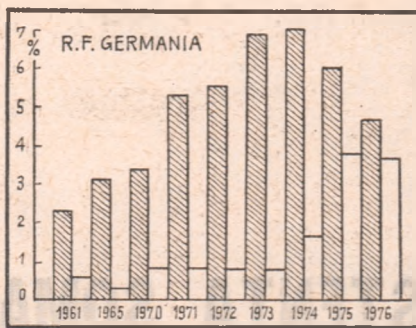
De la „curba Phillips” la un viraj în politica economică

ÎN DECENIUL TRECUT, mulți economiști occidentali au considerat posibilă — și viabilă — schițarea unei corelații inverse, pe termen lung, între rata șomajului și majorarea prețurilor (rata inflației), construcție care a devenit cunoscută în literatura de specialitate sub denumirea de „curba Phillips”. Corelația a fost stabilită în special pe baze empirice, pornind de la postularea faptului că în perioadele de avînt conjunctural crește gradul de folosire a forței de muncă, salariile se majorează și, în consecință, cresc și prețurile; de aici și concluzia că pentru reducerea șomajului ar trebui acceptată o inflație mai ridicată.

În lumina unei asemenea corelații, sarcina politicii economice trebuie să fie de a determina cît de multă inflație se cere acceptată pentru a reduce rata șomajului la un nivel preconizat; s-au efectuat calcule și s-au elaborat modele din care reieșea cu ce rată a inflației s-ar putea, conform teoriei aflate la temelia acestei construcții, realiza o anumită reducere a ratei șomajului. Prin intermediul pîrghiilor de politică bugetară sau monetară, economia urma să fie stimulată inflaționist pînă la scăderea șomajului la nivelul propus. Postulatul „curbei Phillips” nu a luat însă în considerare posibilitatea ca inflația și șomajul să evolueze în același sens, respectiv să se majoreze ambele în același timp. De asemenea, el nu a luat în considerare nici posibilitatea ca șomajul să nu scadă odată cu avîntul conjunctural. Or, ambele aceste fenomene s-au manifestat în ultimii ani în realitatea economică din țările capitaliste.

Evoluțiile reale din economia țărilor capitaliste demonstrează că pe termen lung nu există un mecanism stabilit care să lege în mod invers rata șomajului de mișcarea prețurilor. Șomajul prezent este determinat, mai degrabă, de factori care nu sînt legați exclusiv de ciclul economic capitalist sau de inflație, respectiv de factori structurali, demografici sau sezonieri. Deși se pare că pe termen scurt există în general o corelație inversă între șomaj și inflație, stabilitatea unei asemenea corelații pe termen lung este contestată astăzi și de economiști occidentali. Inconsistența „curbelor Phillips”, ca și eșecul politicilor economice occidentale de a asigura „folosirea deplină” a forței de muncă, este demonstrată de agravarea, în ultimii ani, atât a ratei șomajului cît și a ratei inflației, evoluție ilustrată pe termen mai lung cu ajutorul datelor referitoare la două dintre cele mai dezvoltate țări capitaliste (vezi graficul).

Accelerarea creșterii prețurilor, gene-

Evoluția comparată a șomajului și inflației în S.U.A. și R.F.G.

ralizarea fenomenului numit „stagflație” (coexistența inflației cu recesiunea) în economia țărilor capitaliste dezvoltate în acest deceniu, au dat o nouă dimensiune problemei șomajului. Conștiente de pericolul deosebit pe care îl reprezintă o inflație scăpată de sub control, autoritățile occidentale au trecut treptat lupta împotriva șomajului pe planul doi, apreciind, în ultimii ani, că urcarea prețurilor constituie „inamicul public nr. 1”. Combaterea șomajului a devenit un obiectiv „pe hîrtie” al politicii economice occidentale, așa cum și dreptul la muncă în țările capitaliste este un drept pe hîrtie. Încă o dată, în acești ani, s-a dovedit că în țările occidentale se încearcă să se rezolve contradicțiile inerente societății capitaliste pe seama maselor largi, prin sacrificarea intereselor vitale ale oamenilor muncii. Amintita opțiune de politică economică este exprimată clar în materiale oficiale din țările capitaliste dezvoltate: teama de o reescaladare a procesului inflaționist face ca „în multe țări să fie nevoie de mult timp pînă cînd tendința de creștere a șomajului să fie inversată...”. Formulînd astfel „virajul” de politică economică pe care îl constatăm mai înainte, secretarul general al OCDE arăta anul trecut, în continuarea ideii citate, că „avînd în vedere nivelul existent al șomajului și ritmurile probabile de creștere economică, revenirea la niveluri mai acceptabile ale utilizării forței de muncă va fi înceată, în multe țări trebuind să treacă mai mulți ani...” (OECD Observer nr. 80/1976, p. 5).

Inegalități specifice agravate

PRIVAREA a milioane de oameni ai muncii de posibilitatea de a-și exerci-

ta dreptul elementar la muncă, de stabilitatea de a-și cîștiga existența în mod demn, este unul din efectele ciale majore ale actualelor fenomene de criză din lumea capitalistă. Așa cum remarcă recent în coloanele unui săptăminal francez, șomerii nu sînt și nu sînt fi simple cifre în speculațiile experților și în graficele economiștilor. Majoritatea ratei șomajului cu un procent sau jumătate de procent poate reprezenta sute de mii sau milioane de oameni cediați, adică tot atîtea familii în care se pune, brusc, problema găsirii resurse pentru existență. Șomajul este o problemă politică, economică, socială, dar în primul rînd o problemă umană, și ea trebuie rezolvată avînd în vedere toate elementele schițate. Orînduirea bazată pe exploatare, astfel uman este ultimul luat în considerare, sau rămîne neglijat total.

Extinderea șomajului se repercutează negativ asupra nivelului de trai nu numai al celor concediați, ci și al celor care își păstrează încă locul de muncă (în ultimul caz, se poate da exemplul unei familii în care cei ce continuă să fie ocupați sînt puși în situația să-și întrețină și pe cei care au devenit șomeri). De asemenea, existența și lărgirea șomajului are un impact negativ asupra condițiilor de trai ale maselor largi și în mod direct, prin afectarea „capacității de producție” a salariaților în raporturile cu patronatul, pentru majorarea salariilor nominale continuu depășite de creșterea prețurilor.

Un efect deosebit de nefavorabil este acela al nivelului de trai al maselor largi, în combinația inflație puternică-șomaj ridicat, fenomene a căror simultaneitate „ridică noi și dificile probleme” în țările OCDE, cum observa nu demult publicația a acestei organizații. Trebuie notat faptul că în condițiile crizei structurale prin care trece în prezent societatea capitalistă, există perspective menținerii la niveluri ridicate a nivelului de trai al muncii și pentru anii următori, cu toate consecințele negative care decurg de aici pentru nivelul de trai al oamenilor muncii.

Previzunile cele mai optimiste întrevăd o reducere simțitoare a ratei șomajului în acest an. Revista tînică „The Economist” menționează într-un număr recent (15 ianuarie 1976) o serie de factori care fac imposibilă resorbirea în următorii ani a forței de muncă neangajate: bugetele țărilor occidentale înregistrează deja deficite structurale, ceea ce face puțin probabilă majorarea cheltuielilor publice în vederea sporirii numărului locurilor de muncă; în ultimii ani investițiile private productive, pentru crearea de locuri de muncă, au fost deosebit de scăzute, actuala relansare economică fiind caracterizată și ea printr-o creștere insuficientă a investițiilor în capital fix; populația activă are o tendință de creștere. Dacă la aceste elemente adăugăm importanța componentei structurale a șomajului prezent din economiile occidentale, se înțelege mai bine de ce perspectivele folosirii forței de muncă în țările capitaliste dezvoltate sînt în continuare nefavorabile.

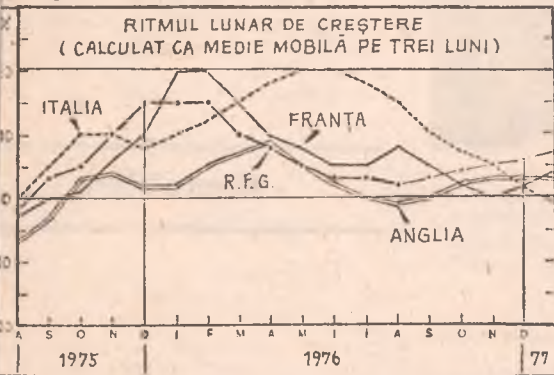
Mugur ISĂRESC

Institutul de economie mondială

TENDINȚE - CONJUNCTURI

Sare încetinită

CE EXPERTII OCDE acum un an ca o ate ce ar trebui prețată prin măsuri urpolitice economică, ut fi evitat: relansacturală din princi-capitaliste dezvoltate

(După LE MONDE)

P. Ungară: investiții industria hirtiei

RIA dezroță intens sa de hirtie și carupă ce în perioada 75 au fost investite în ramură 6 miliarde foactualul cincinal sint în același scop alte arde. Ca urmare a rii de noi unități inze și a modernizării sistente, în anii 1976—oducția de semifabricapori cu 45% (față de anului 1975), cea de carton — cu 28%, iar articole de papetărie — mcomitent va crește și l de hirtie, raportat itor; el urmează să aza 68 kg în 1980, față de 2 1960 și 53 kg în 1975.

Țările OCDE: nouă accelerare creșterii prețurilor

OLIREA scontată a proinflationist din țările tatele industrializate se steptată, fenomen socoatit mai preocupant de tiori cu cit creșterea eca este în continuare țin susținută. Ultimele ublicate de OCDE (la lie a.c.) cu privire la eprețurilor bunurilor de

tate s-a încetinit considerabi cu incepere de la mijlocul a nului trecut. Re prezentare grafică a fenomenului, ac cum se înfățișează după dat recente, este reluată după „I Monde” din 5 aprilie a.c. E voluțiile divergente pe țări s inscriu în același cadru a unei conjuncturi lipsite de vi goare.

consum în țările membre consemnează o accelerare în cursul lunii februarie 1977, când prețurile s-au urcat în medie cu 1% pe ansamblul zonei, față de sporul lunar de 0,9% în ianuarie.

Într-o perioadă de 12 luni încheiată în februarie, ritmul de creștere a prețurilor a fost de 8,8%, fiind mai ridicat — și anume de 11,1% — în țările europene membre ale organizației. Ambele cifre sint mai ridicate decît mediile corespunzătoare pe întreg anul 1976. În perioada de 12 luni încheiată în februarie a.c., urcări deosebit de mari de prețuri s-au înregistrat în Italia (22,0%), Spania (19,8%), Portugalia (19,5%), Irlanda (16,7%), Anglia (16,2%), Turcia (15,3%).

Piața grîului în sezonul 1977-1978

RAPORTUL previzibil dintr-o oferta și cererea mondială de grîu pentru 1977/1978 este încurajator, apreciază Consiliul Internațional al Grîului în ultimul său raport publicat la Londra. Stocurile deținute de cinci principale regiuni exportatoare de grîu (Argentina, Australia, Canada, Statele Unite și C.E.E.) la sfîrșitul sezonului sînt evaluate de Consiliu la 61 milioane tone, ceea ce reprezintă o creștere cu 60% în comparație cu anul precedent. Consiliul prevede că producția mondială de grîu în anul în curs va fi mai mică față de recordul de 413 milioane tone atins în 1976, dar „totuși importantă”.

EVOLUȚII MONETARE

DUPĂ un început slab, dolarul S.U.A. a realizat în săptămîna 18—22 aprilie 1977 o redresare parțială în raport cu restul valutei occidentale. Această evoluție pare să fi fost stopată în finalul săptămîinii de publicarea noilor previziuni ale Administrației S.U.A. referitoare la creșterea produsului național brut în anul 1977 cu numai 4,2% în termeni reali (față de 5,4% anunțat anterior) și la rata inflației care, preliminară anterior la 5,3% ar putea să atingă circa 6,7%.

Francul elvețian a atins un nivel maxim de circa 2.5090 franci pentru un dolar (reprecie de circa 0,7% față de închiderea din intervalul precedent), pentru ca apoi să manifeste o tendință constantă de depreciere, terminînd intervalul la circa 2.5220 franci. Marca vest-germană a avut o evoluție relativ asemănătoare, cu un nivel de reprecie mai redus (circa 0,4%) și a cotelat la închidere în jurul a 2.3715 mărci pentru un dolar S.U.A.

Analizînd evoluția „șarpelui” valutar vest-european, observatorii notează persistența tensiunilor apărute între marca vest-germană și monedele nordice, mai ales față de coroana suedeză care s-a menținut constant în apropierea limitei superioare de intervenție de 183,10 coroane pentru 100 de mărci.

Francul francez a beneficiat de reducerea cu circa 0,3 miliarde franci a deficitului balanței comerciale a Franței pe luna martie, cotînd la închidere 4,9605 franci pentru un dolar S.U.A. față de 4,9700 franci la finele săptămîinii anterioare.

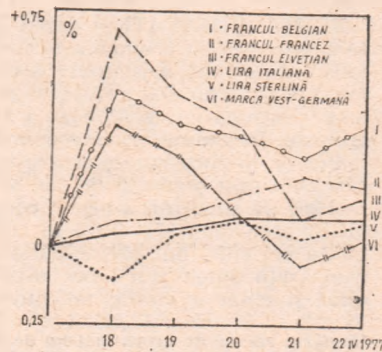
Yenul japonez a evoluat pe o curbă constant descendentă în raport cu dolarul S.U.A., cotînd la finele intervalului 278,50 yeni pentru un dolar, față de 273,80 yeni la deschidere. În această săptămîină taxa scontului a fost redusă de la 6% la 5%. Observatorii consideră că autoritățile monetare nipone ar dori ca, în preajma și după reuniunea la nivel înalt din 7—8 mai 1977 de la Londra, cursul monedei japoneze să se situeze la un plafon de circa 280 yeni pentru un dolar.

Lira sterlină a avut și în această săptămîină o evoluție relativ constantă în jurul a 1,7190 dolari pentru o liră. În ciuda unor ușoare intervenții în favoarea lirei sterline (prin cumpărare de dolari), Banca Angliei a hotărît, și în acest interval, o nouă reducere a dobînzii minime de împrumut care a fost fixată la 8,75%.

Dobînzile la eurodepozitele în dolari S.U.A. și mărci vest-germane pe 6 luni au marcat o ușoară scădere, situîndu-se la circa 5,5% și respectiv 4,5%, iar cele în franci elvețieni au manifestat o ușoară tendință de creștere, ajungînd la finele săptămîinii la circa 3,1875%.

Prețul aurului a avut o tendință descendentă, cotînd la finele săptămîinii 149,60 dolari/uncie, față de 151 dolari/uncie (fixing la Londra) la 18 aprilie 1977.

Paul DUMITRAȘCU
Gheorghe MUNTEAN

Evoluția cursurilor principalelor valute occidentale față de dolarul S.U.A. în perioada 18-22-IV 1977, luîndu-se ca bază cursurile din ziua de 15-IV-1977.

Cooperare polono-indiană

ACORDUL DE COLABORARE pe termen de cinci ani, încheiat la sfîrșitul ianuarie a.c. între Polonia și India, prevede schimb de informații economice pe termen lung, desfășurarea în comun a unor cercetări, livrări reciproce de mașini și utilaje (inclusiv know-how), schimburi de patente și licențe, de specialiști etc. El vizează domenii importante ca industria extrac-

tivă, agricultura, pescuitul, construcțiile navale, știința și tehnica ș.a. Programul de cooperare tehnico-științifică pe anii 1977—1978, de pildă, include cercetări în domeniul producției de furaje, al proiectării unor fabrici de ciment și sticlă, în producția de acid sulfuric și fosforic, continuarea colaborării în industria extractivă, în producția de materiale de construcții etc.

Urmează, de asemenea, să fie create societăți mixte polono-indiene (comerciale sau de producție), inclusiv în țări.

Mișcare grevista intensificată în Occident

PRIMA JUMĂTATE a deceniului actual, marcată în economia țărilor capitaliste de o netă accentuare a oscilațiilor conjuncturale, a fost și martora unei simțitoare intensificări a mișcării greviste. Pe fondul crizei economice, un indicator de intensitate a acestei mișcări cum este numărul de zile de grevă la 1 000 de salariați, a sporit considerabil în perioada 1971—1975 în comparație cu cei cinci ani premergători. După cum arată datele din tabel, nivelul absolut și chiar evoluția indicatorului se

Numărul zilelor de grevă la 1 000 de salariați în țările capitaliste dezvoltate, 1966—1975

	Numărul mediu anual		
	1966—1975	1966—1970	1971—1975
Australia	1 036	608	1 164
Belgia	368	314	422
Canada	1 349	1 836	1 852
Danemarca	535	64	1 006
R.F.G.	52	12	92
Finlanda	333	256	1 110
Franta ¹	303	263	342
Irlanda	927	1 102	752
Italia	1 766	1 622	1 730
Japonia	247	166	323
Olanda	62	34	90
Noua Zeelandă	355	326	384
Norvegia	61	18	104
Suedia	49	36	62
Anglia	775	404	1 146
S.U.A. ²	1 337	1 500	1 173

1) Mediile nu includ anul 1968.

2) Mediile nu includ anul 1975.

Sursa: B.I.S., Survey of Current Affairs, February 1977.

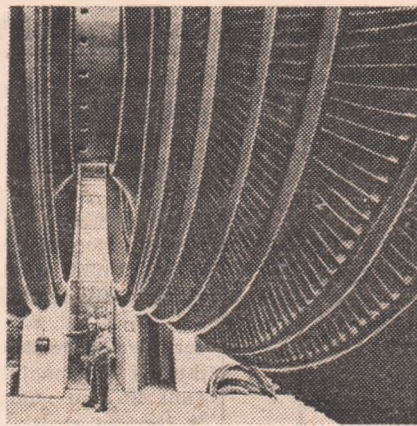
prezintă într-o gamă largă în diferitele țări. O trăsătură comună, care se poate desprinde, însă, este evidentă manifestare a voinței clasei muncitoare, a celorlalte părți de salariați de a nu accepta modalitățile capitaliste unilaterale de ieșire din criză, pe seama condițiilor lor de viață și de muncă.

Energetica nucleară la export

ÎN POFIDA problemelor ecologice pe care le ridică și a rezistențelor pe care le întâmpină înmulțirea centralelor nucleare, numărul acestora sporește într-un ritm accelerat. După cum arăta recent revista vest-germană „Atomwirtschaft“, principalele patru țări furnizoare de asemenea centrale electrice în lumea capitalistă — S.U.A., Canada, R.F.G. și Franța — au exportat în intervalul 1962—1976 un număr de 15 centrale (cu o capacitate globală de 4,5 mii MW), iar în perioada 1977—1984 prevăd a exporta 48 de centrale (însușind 42,8 mii MW).

Expansiunea pieței centralelor nucleare are loc în condițiile unei strinse concurențe între principalul furnizor — S.U.A. (firmele americane contind să-și mai mărească ponderea în aceste exporturi de la cei circa 60% cît dețineau la mijlocul deceniului actual, la 62% în 1984), pe de o parte, și R.F.G. (al doilea exportator) și Franța — furnizori de dată mai recentă (din 1974).

În cercurile de specialitate se apreciază că principala zonă de desfășurare

a competiției între firmele din cele patru țări menționate o constituie America Latină și țările nesocialiste din Asia, zone unde noi state se pregătesc să păsească în era atomică.

Cehoslovacia în diviziunea internațională a muncii

VOLUMUL comerțului exterior al Cehoslovaciei a crescut anul trecut cu 9,7% față de nivelul atins în 1975. După cum sublinia recent ministrul comerțului exterior al R.S.C.S. Andrei Barčák, participarea sporită a țării la diviziunea internațională a muncii, în condițiile unei conjuncturi nefavorabile în economia capitalistă, constituie rezultatul utilizării factorilor intensivi ai dezvoltării economice, care au permis ridicarea continuă a productivității muncii. Sintetic aceasta se reflectă în faptul că, având o populație care reprezintă doar 0,4% din cea mondială, Cehoslovacia furnizează peste 1,8% din producția industrială a lumii și deține o pondere de 1,1% în comerțul mondial.

Rezultatele obținute în domeniul schimburilor comerciale externe nu pot fi separate de faptul că anul trecut Cehoslovacia a participat la 30 de târguri sau expoziții din diferite țări ale lumii și a organizat circa 400 de expoziții de informare în străinătate.

Zahărul cubanez: valorificare în complexe agroindustriale

UN ÎNTREG program de măsuri de dezvoltare și modernizare a industriei zahărului se află în curs de aplicare în Cuba, fiindu-se seama că și în viitor aceasta va rămâne o ramură de bază a economiei naționale. Este vorba — scria nu demult revista „Cuba azucar“ — despre perfecționarea proceselor tehnologice, îmbunătățirea indicatorilor tehnico-economici ai ramurii, construirea de noi fabrici de zahăr și de fabrici pentru prelucrarea reziduurilor și pro-

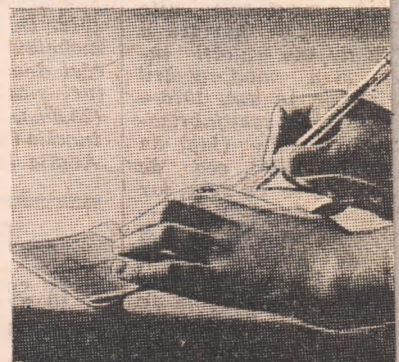
ductelor secundare rezultate din carea zahărului, dezvoltarea procesului de integrare a industriei cu agricultura, extinderea cercetărilor științifice în acest domeniu ș.a.

Între altele, a fost creat Centrul pentru dezvoltarea complexă a producției de trestie de zahăr, având drept principale obiective în actualul cincin: introducerea în cultură a unor soiuri noi de trestie de zahăr, extinderea mecanizării în cultivarea trestiei de zahăr și în prelucrarea industrială a acesteia, utilizarea deșeurilor și reziduurilor pentru fabricarea hirtiei și carnelor, pentru obținerea de furaje de creștere a vitelor. Iar în perspectivă, fabricile de zahăr urmează să devină centre de constituire a unor complexe agroindustriale de importanță locală.

Reprofilare

CERCURILE bancare și de afaceri în țările occidentale sînt alarmate de recrudescența delincvenței zise „gresive“; respectiv — concomitent — atacurile armate asupra băncilor. În acest context, sporit frecvența utilizării unor instrumente de plată sustrase sau falsificate, cum sînt cecurile, mandatele poștale, cărțile de plată, cărțile de credit etc. Statisticile relevă că pe teritoriul Franței, de pildă, numărul escrocheriilor a crescut în 1976 față de anul precedent cu 10%. În S.U.A., numărul de cecuri falsificate a crescut în 1976 față de anul precedent cu 33 639 în 1973 la 60 655 în 1976.

După cum releva recent „L'Espresso“ mai îngrijorător chiar este faptul că frecvența crescîndă a escrocheriilor este considerat însă caracterul tot mai organizat al delincvenței în acest domeniu. În Franța, de exemplu, au apărut o adevărată industrie a falsificării instrumentelor de plată menționată inclusiv a unor acte de identitate ce pot fi utilizate ca punzătoare, care se vînd apoi la bucatărie.

Urmează verificarea, dar cu mijloc deocamdată imperfecte

neagră. S-a remarcat faptul că, în anul trecut, numărul unor asemenea falsificări (descoperite) a depășit sensibil în unele țări numărul cumulat al falsificărilor de bancnote sau monede. Specialiștii explică această „reprofilare“ prin aceea că falsificarea cecurilor necesită mai puțină competență tehnică și investiții mai reduse decît pentru aceeași falsificare a bancnotelor sau monedelor.

Sistemele tot mai sofisticate (inclusiv electronizate) folosite de bănci pentru prevenirea escrocheriilor rămîn deocamdată prea puțin eficiente.

SAR

Devalorizarea "monedelor scandinave"

GRAMELE de presă au anunțat la începutul luni hotărârea luată de guvernele unor țări parte din „sarpele” valutar vest-european și țări din afara „sarpelei” — Finlanda — de a la o „devalorizare” a monedelor respective în proporții.

A produs surpriză nu atât prin faptul că a fost o monedă colectivă a demonstrat că foarte relativ al actualei acalmii de pe mondar occidental, cit mai ales prin calificarea drept devalorizare.

De ce devalorizare poate fi vorba în actuala de organizare a relațiilor valutare occiden-

tiut că, după furtunile din ultimii ani, practic în prezent și legea monetară internațională ma statutului modificat al Fondului Monetar Internațional — au renunțat la principiul parității valutare fixe, fiind introdusă în schimb la țările de a adopta sistemul de cursuri convine, inclusiv flotarea liberă a cursurilor pulsiv cererii și ofertei de pe piață. În etapa marea majoritate a monedelor occidentale plante, astfel încât teoretic și adeseori și practicistreează variații de curs în fiecare zi și în oră. Coroanele suedeze, norvegiene și daneum și marka finlandeză fac parte din marea nu mai au în prezent o valoare definită și deică nu mai au o valoare paritară, stabilitatea monetară a țării respective, ci ascultă de legele pieței.

Une întrebare dacă o monedă flotantă poate devalorizată sau revalorizată.

Devalorizarea, după toate definițiile care se pot găsi în dicționarele de economie politică, este operațiunea de reducere a conținutului de aur, a ratei față de dolar, D.S.T. etc. al monedei naționale, adică de reducere a valorii paritare a monedei, indiferent cum ar fi ea exprimată. Prin urmare, condiția sine qua non a devalorizării este ca o anumită valoare paritară a monedei. Or, nici una din monedele „devalorizate” nu mai au în prezent o valoare paritară. Trezirea la flotare a constituit o desființare a valorilor paritare, a parității față de aceasta, o excludere a posibilităților de devalorizare sau revalorizare a acestor monede. Astfel, atunci când s-a adoptat principiul flotării, s-a subliniat că unul din avantajele obținute este că se asigură înălțarea devalorizărilor și devalorizărilor care, mai cu seamă atunci când au fost mai mari, provoacă perturbări în economie.

Unul la întrebarea de mai sus este deci următorul: monedele flotante nu pot fi devalorizate și revalorizate, dacă înțelegem să respectăm conținutul ori al noțiunilor.

În acest caz, cum pot fi calificate măsurile luate de guvernele menționate?

Ar putea fi considerate drept măsuri de depremonetară: monedele respective au fost depremonetate în diferite procente față de celelalte monede. Aceasta constă în faptul că, în timp ce în trecut devalorizarea era rezultatul mecanismului pieței, de adata ea este rezultatul unei decizii guvernamentale, în urmărirea anumitor obiective economice.

C. K.

ECOSOC

V. Scarlat, Brăila
siliul Economic și
al O.N.U. (ECO-
a cărui sesiune a
de curând la Ge-
se află sub auto-
Adunării Gene-
actionează ca or-
ector pentru pro-
de lucru al O.N.U.
tenile economice și
în acela al dreptu-

rilor omului și în dome-
niile conexe, având ca
itatea de coordonator al
activităților organismelor
Națiunilor Unite în aceste
domenii și de instanță
de discutare a probleme-
lor și de formulare a re-
comandărilor către orga-
nismele O.N.U.

Organele subsidiare ale
ECOSOC sunt: șase co-
misii tehnice (de statis-
tică, a populației, de dez-
voltare socială, a dreptu-
rilor omului, pentru con-
diția femeii, pentru stu-

pefiante), cinci comisii
regionale (pentru Africa,
pentru Asia și Pacific,
pentru Europa, pentru A-
merica Latină, pentru A-
sia occidentală), opt co-
misii interguvernamenta-
le permanente (cum sint
cele pentru locuințe, con-
strucții și planificare,
pentru resurse naturale,
pentru știință și tehnică
în serviciul dezvoltării,
pentru sciicțiile trans-
naționale), opt organe de
experți permanenți (dintre
care unele specific
economice cum sint comi-
tetul pentru planificarea
dezvoltării și comitetul
consultativ pentru aplica-
rea științei și tehnicii la
dezvoltare), un organ in-
terguvernamental special
pentru standardele contac-
nelor destinate trans-
portului internațional
multi-modal. Unele din
aceste organe subsidiare
au la rindul lor propriile
lor organe subsidiare, ca
de exemplu Comisia eco-
nomică O.N.U. pentru Eu-
ropa, care are 84.

Program energetic

Virginia Puclișan, Bucu-
rești — Principalele ele-
mente ale programului en-
ergetic ale președintelui
Carter au devenit între
timp cunoscute, după ce
a fost prezentat Congre-
sului S.U.A. Accentul pus
în program pe extinderea
utilizării cărbunelui are
la bază faptul că în vre-
me ce 90% din rezervele
americane de energie se
găsește sub formă de cărbu-
ne, acesta nu mai ocupă
în prezent decât un loc
marginal în consum, furni-
zând doar 18% din en-
ergia consumată (între
care jumătate din energia
electrică produsă în
S.U.A.). Aceasta deoare-
ce, deși consumul de en-
ergie a crescut consider-
abil, consumul de cărbu-
ne s-a stabilizat de citeva
decenii în jurul nive-
lului de 500—600 milioane
tone pe an. Rezervele to-
tale de cărbune sint esti-
mate la 4 000 miliarde
tone, din care cel puțin
1 000 miliarde exploatabile
cu tehnologia actuală.
Deocamdată însă, deși
prețul petrolului a sporit
substanțial, producția de
cărbune a S.U.A. spondere
cu numai 6—7% pe an,
între altele datorită unor
restricții de ordinul pro-
tecției mediului înconju-
rător, dar și tehnic și fi-
nanciar. Se apreciază că
numai extinderea utiliză-
rii cărbunelui ar putea
permite economisirea în
1985 a 4 milioane de ba-
rili de petrol pe zi, unii
experți situând însă costul
acestei conversiuni la cel
puțin 50 miliarde dolari.

Referendum

Sorin Ciurescu, Buftea
— Referendumul din mar-
tie a.c. din Elveția a fost
al treilea organizat în ul-
timii șapte ani în această
țară privind reducerea
proporției muncitorilor
străini (dintre care jumă-
tate sint italieni), de
această dată la 12,5%, în
ciuda rolului lor economic
important. Inițiativa a
cercurilor naționaliste xen-
ofobe a fost însă respin-
să în toate cantoanele, în
două dintre ele (Geneva
și Vaud) procentul de
„nu” atinând chiar 78%.
În 1970 o inițiativă de a-
celași gen, dar mai res-
trictivă decit ultima, nu
întrunise decit 46% din
totalul voturilor, fiind a-
probată însă în șapte can-
toane. În 1974 o propu-
nere similară nu a mai
obținut decit 34% din vo-
turi, pentru ca în martie
numai 29,4% din votanți
să mai sprijine o aseme-
nea tentativă.

Observatorii remarcă în
aceiași timp scăderea în-
teresului opiniei publice
elvețiene pentru acest gen
de consultări: gradul de
participare, care fusese de
74% în 1970 și de 70% în
1974, a scăzut la ultimul
referendum la sub 45%.

Petrolul și marea

Raluca Miroșcu, Foc-
șani — Seminarul cu tema
„Incidențele industriei pe-
trolului asupra mediului
înconjurător”, organizat
de Programul Națiunilor
Unite pentru Mediul În-
conjurător și desfășurat
la Paris la 29 martie—1
aprilie cu participarea re-
prezentanților a circa 80
țări, se înscrie într-o se-
rie de reuniuni similare
consacrate industriei hîr-
tiei și celulozei, alumi-
niului, construcției de au-
tomobile, industriei ali-
mentare. După cum s-a
releat la coloeviu, anual
sint deversate în oceanul
planetar circa 6 milioane
tone de petrol, dintre
care mai mult de o treime
în cursul transportu-
lui. În ciuda aparențelor,
numai 9,7% din deversă-
rile petroliere legate de
transportul maritim (și
3,27% din hidrocarburile
care ajung anual în mare)
se datorează unor acciden-
te în care este implicat
un petrolier. Amplasarea
consecințelor unui aseme-
nea accident depinde mai
ales de locul în care se
produce acesta. În cazul
naufraziului petrolierului
„Torrey Canyon”, de ex-
emplu, florei și faunei
din regiunea respectivă
i-au trebuit trei ani pen-
tru a se reconstitui.

Restul de patru mili-
oane tone de petrol care

poluează anual mările
provine din aportul flu-
viilor (1,6 milioane tone),
de la rafinăriile amplasa-
te în zona litorală, de la
platformele de foraj sub-
marin (un caz concludent
este recenta catastrofă
petrolieră din zona Eko-
fisk a Mării Nordului,
cînd zeci de mii de tone
de petrol s-au revărsat în
valuri), din atmosferă etc.

Produs pe locuitor

Felicia Marian, Bucu-
rești — Mărimea produ-
sului național brut pe lo-
cuitor al României de 740
dolari în 1971, citată de
autorii volumului *Econo-
mia mondială. Tipologia
economii naționale* a p-
părut la începutul acces-
tului an în Editura Politi-
că (p. 29), este calculată
în prețuri curente și are
ca sursă Atlasul Băncii
Mondiale 1973. Autorii
subliniază (la p. 163) că
înșiși experții Băncii a-
trag atenția asupra carac-
terului estimativ al da-
telor din Atlas, mai ales
pentru țările socialiste,
care utilizează o metodol-
ogie proprie de calcula-
re a venitului național.
Potrivit calculului efec-
tuat de autorii volumului
citat, produsul național
brut pe locuitor al Ro-
mâniei era în 1960 de
320 dolari (p. 163). Cea
mai recentă ediție a A-
tlasului Băncii Mondiale,
pe anul 1976, care ne-a
parvenit la redacție, cu-
prinde date pentru 187
țări și teritorii, dintre
care 128 erau membre ale
Băncii (la 31 decembrie
1976).

Acord

Virgil Bazacea, Oradea
— 1) Țara noastră este
membră a Acordului In-
ternațional al Cositorului.
Despre situația de pe pia-
ța cositorului am relatat
cel mai recent în nr.
10/1977 al revistei noastre,
la rubrica *Tendințe-con-
juncturi*. În cazul în care
Bolivia, care este unul din
cei mai mari producători
mondiali de cositor, nu va
ratifica Acordul pînă la 30
iunie a.c., acesta va trebui
renegociat.

2) De la intrarea sa în
funcțiune acum șase ani și
pînă la sfîrșitul lunii de-
cembrie 1976 întreprinde-
rea de autoturisme din o-
rașul Togliatti (U.R.S.S.) a
produs 3 milioane de auto-
turisme „Jiguli”, sub li-
cență Fiat, cunoscute la
export și sub marca
„Lada”. În prezent uzina
amintită funcționează la
întreaga sa capacitate —
660 000 de automobile de
mic litraj pe an.

PERFECTIONAREA PROCESELOR DE CONCEPTIE

(Urmare din pag. 5)

● pentru toate turbinele cu condensatie, 2—3 modele pot asigura partea turmantă a carcaselor (în număr de 10 tipuri); de asemenea, un număr de numai 6 tipuri de rotoare forjate și degroșate asigură întregul set de 17 turbine materializat în studiu;

● un singur lagăr radial și un singur lagăr axial pot deveni comune celor 17 mașini turbine; de asemenea, cu numai 13 tipodimensiuni (în loc de 17), poate fi soluționată admisia aburului în turbină pentru toată gama de debite corespunzătoare setului de mașini studiat;

● un singur tip constructiv de labirint la un număr de 3 dimensiuni tipizate, poate asigura toată gama mașinilor de contrapresiune și a celor de condensatie etc.

Paralel cu tipizarea propriu-zisă, s-a avut în vedere și modernizarea constructivă a onora din elementele turbinei, simplificarea construcției. De asemenea, pentru turbogeneratoarele tip Package, s-au elaborat soluții care să corespundă montajului în aer liber, iar soluțiile tipizate asigură acoperirea domeniului de puteri de la 15 la 35 MW cu două tipodimensiuni de carcase sudate și rotor monobloc, care pot fi aprovizionate pe stoc.

Eficiența economică

EFORTURILE depuse pe linia modernizării și tipizării turbinelor s-au soldat cu însemnate economii materiale și bănești. Cele mai însemnate au rezultat din reducerea ciclurilor de asimilare, a costului proiectării și execuției, din micșorarea numărului de modele și S.D.V.-uri etc. Astfel, costul mediu al fabricației unei turbine de aburi este mai redus, în comparație cu situația veche, cu 26%. Se realizează, de asemenea, o economie de 12 500 500 lei la fiecare tip de mașină prin reducerea ciclului de proiectare cu 30%, a costului S.D.V.-urilor cu 25%, micșorarea greutateii fiecărei produs cu 10% etc.

Desigur, avantajele deosebite pe care le atrage după sine posibilitatea executării în serie a turbinelor, reperelor sau chiar subansamblelor finite sînt dificil de determinat în mod exact printr-un antecalcul. Totuși, se apreciază că unele din valorile indicate în tabelul nr. 2 se vor putea dovedi ulterior sensibil mai avantajoase.

Principiile adoptate au avut în vedere

și fructificarea unor posibilități de creștere a randamentului mașinilor. Calculurile preliminare efectuate arată posibilități de creștere a randamentului cu valori cuprinse între 0,5% (în cazul tipului AKSR 6) și 10,5% (în cazul tipului AKP 3), ceea ce va reprezenta o însemnată reducere a consumurilor de combustibil al fiecărei instalații echipate cu turbine tipizate. Pentru a ilustra eficiența tipizării, prezentăm cazul turbogeneratorului de 12 MW. Acesta, în soluție tipizată, are următoarele avantaje față de tipul similar fabricat: consumul de materiale active redus cu 22,74% la fierul stator, cu 6,35% la fierul rotor, cu 14,88% la cupru lungimea maximă este micșorată cu 36,3%, iar greutatea turbogeneratorului cu 9,455 tone.

În acest sînt în curs de elaborare proiectele de tipizare a unor turbogeneratoare. Aceste noi proiecte vor da posibilitatea determinării mai exacte a avantajelor unificării soluțiilor constructive, a tipizării și modernizării unor ansamble și repere, în cazul turbinelor cu abur de mică putere. Tipizarea turbogeneratorilor de puteri între 3—12 MW a condus la specializarea unei unități la întreprinderea de mașini grele București, și crearea pentru celelalte puteri a unei secții tot specializată. Noile condiții vor permite organizarea și desfășurarea producției pe baza celor mai înaintate sisteme de organizare a producției și a muncii, fapt ce va avea efecte pozitive asupra creșterii producției și productivității muncii.

ÎN ACEST amplu proces de modernizare și tipizare a turbinelor de abur apar inevitabil și unele greutăți. Principalele sînt legate de termenele de însușire în execuție, de asigurarea unor laminare de oțeluri de calitate corespunzătoare. Dacă în direcția scurtării perioadei de introducere în fabricație centrala industrială și unitatea executantă pot acționa, în privința aprovizionării, lucrurile încă nu sînt pe deplin rezolvate. Combinatul de oțeluri speciale Tîrgoviște, care avea sarcina să asimileze, încă din trim. I. 1976, unele tipuri de oțeluri superioare necesare fabricației de turbine, a întârziat și întârzie, în continuare, să ducă la bun sfîrșit această acțiune. De aici cheltuieli suplimentare cu importurile de materiale și unele întârzieri în transpunerea în practică a unor proiecte de certă importanță. O mai strînsă colaborare cu furnizorii de materiale, prin rezolvarea în țară a unor cerințe justificate economic, ar facilita nu numai urgentarea punerii în practică a unor valoroase proiecte, ci și obținerea unei eficiențe sporite.

conducere, pentru care nu îndeplinește condițiile de studii.

RADU VIRGIL, Baia Mare — Indemnizația de instalare prevăzută de Decretul nr. 54/1975, privind repartizarea în producție a absolvenților institutelor superioare de învățămînt, se acordă numai în cazul în care absolvenții în cauză își mută domiciliul în mediul rural, această mutare trebuind să fie înregistrată, ca atare, în buletinul de identitate. Practica unor secții sanitare, la care vă referiți, are în vedere reglementări depășite (Decretul nr. 158).

Revista ECONOMICA

editată de Consiliul Suprem al D. Economice și Sociale. Institutul de Cercetări Economice

Sumarul nr. 17 din 29 aprilie 1977

— 1 Mai — sub semnul muncii, împlinirii și solidarității (Da Popescu)

ECONOMIE NAȚIONALĂ

— Utilizarea la parametri ridicai a capacităților de producție (I. Soare)

— Perfecționarea proceselor de concepție și execuție a produselor (V. Boescu, L. Țintea)

— În agricultură — producții record (Teodor Chetan)

— Optimizarea specializării și cooperării interuzinale (II) (Marin Stoianovici)

— Desfășurarea ritmică a transportului de mărfuri (Atanasie Mănescu)

CONDUCERE • ORGANIZARE

— Generalizarea acordului global (II) (Dorin Constantinescu)

LECȚII

— În ajutorul candidaților la examenul de admitere în învățămîntul economic superior. Noua ordine economică internațională — imperativ al contemporaneității (lector dr. Dan Nițescu)

TEORII • IDEI

— Centenarul independenței
● Cucerirea independenței naționale a României reflectată în opinia publică europeană (Camil Mureșan)
● Încheierea de convenții comerciale — formă de afirmare pe plan extern a independenței și suveranității (Iosif I. Adam)
● Respectul independenței tuturor statelor — element definitoriu al eticii internaționale (prof. dr. Marin Voiculescu)

— Ridicarea continuă a eficienței economice — imperativ al dinamismului dezvoltării (I) (dr. Cornel Iuga)

— Școli • curente • economiști. Ion Ghica — economist în pas cu cerințele vremii safe (conf. dr. Virgil Ionescu)

— Aspecte demografice ale creșterii economice (G. Retegan)

ECONOMIE MONDIALĂ

— Persistența șomajului în țările capitaliste dezvoltate: perspectivele resorbirii nu sînt favorabile (Mugur Isărescu)

— Tendințe-conjuncturi

— Mondorama

— Curiere

Redacția și administrația: Calea Dorților nr. 11—25, 71.131 București, tel. 12 13 69.

Cont. I.S.I.A.P. nr. 64.51.301.52 B.N.R.S. filiala sect. 1 București
Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Teii”

ÎNTREBĂRI — RĂSPUNSURI

MIHAI NEAMȚU, Bixad, județul Satu Mare. — Ținînd seama de funcția îndeplinită — șef formație civilă de pompieri — precum și de activitatea desfășurată ca bibliotecar, nu sînteți îndreptățit să beneficiați de sporul pentru condiții deosebite, această funcție nefiînd prevăzută în lista celor cu acest drept.

IOAN DAVID, Carei. — Personalul care a fost menținut într-o funcție de conducere (contabil șef) și ulterior a fost trecut într-o funcție inferioară, de execuție, nu mai poate fi promovat într-o funcție de

COMBINATUL CHIMIC VICTORIA

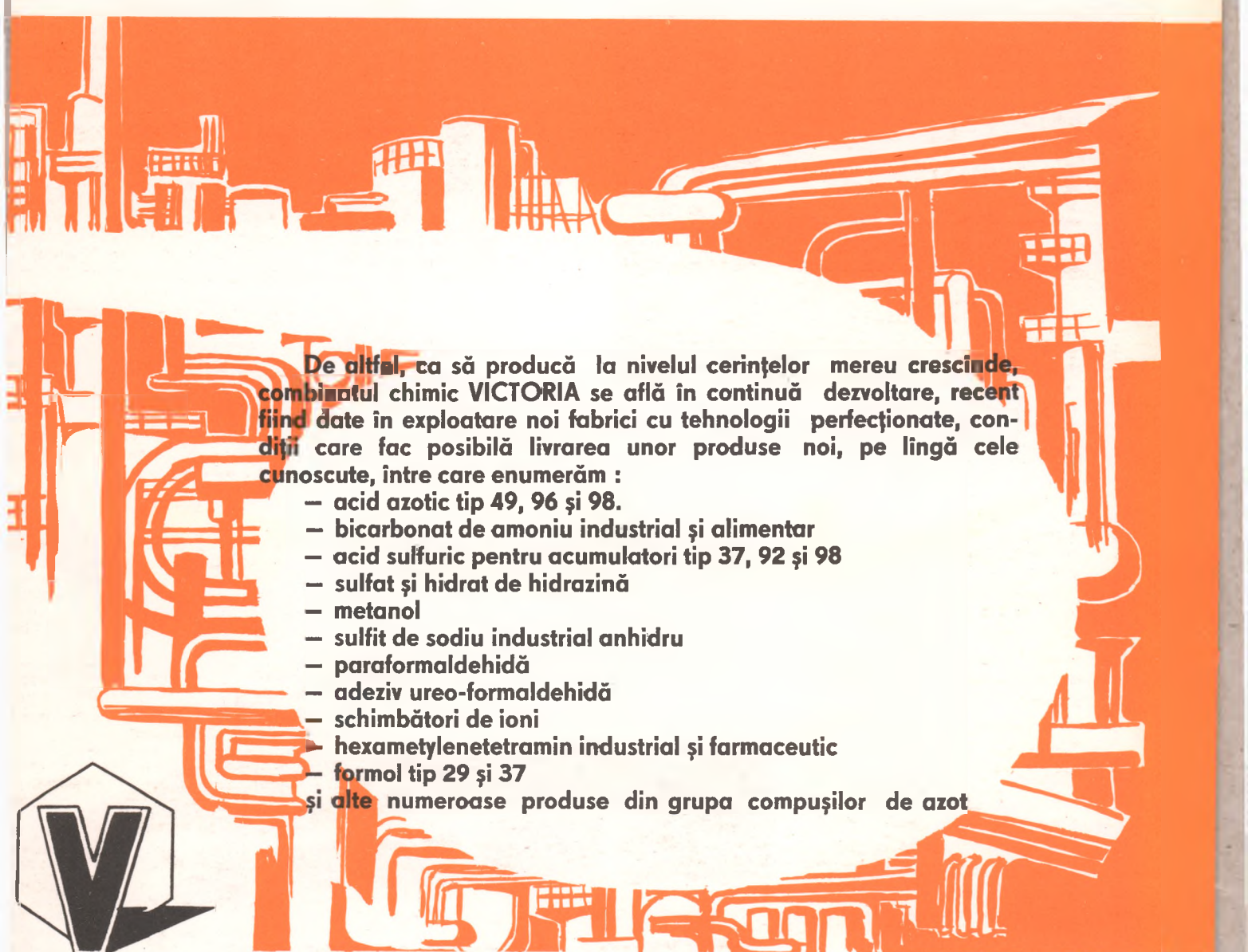
Alea Uzinei nr. 8

Orașul Victoria, județul Brașov — ROMÂNIA .

telefon 8 — telex 0126 — 06

asigură, prin activitatea sa multilaterală, sursa de existență a unui oraș întreg care se mândrește, alături de specialiștii uzinelor respective că produsele

COMBINATULUI CHIMIC VICTORIA SÎNT MULT SOLICITATE PE PLAN INTERNAȚIONAL

De altfel, ca să producă la nivelul cerințelor mereu crescînde, combinatul chimic VICTORIA se află în continuă dezvoltare, recent fiind date în exploatare noi fabrici cu tehnologii perfecționate, condiții care fac posibilă livrarea unor produse noi, pe lângă cele cunoscute, între care enumerăm :

- acid azotic tip 49, 96 și 98.
 - bicarbonat de amoniu industrial și alimentară
 - acid sulfuric pentru acumulatori tip 37, 92 și 98
 - sulfat și hidrat de hidrazină
 - metanol
 - sulfit de sodiu industrial anhidru
 - paraformaldehidă
 - adeziv ureo-formaldehidă
 - schimbători de ioni
 - hexametylenetetramin industrial și farmaceutic
 - formol tip 29 și 37
- și alte numeroase produse din grupa compușilor de azot

Calitatea superioară a produselor este o garanție sigură pentru renumele de care se bucură Combinatul chimic Victoria

Hanurile cooperăției de consum, amplasate în cele mai pitorești zone ale țării, în apropierea unor monumente istorice și de artă, sau în stațiuni balneoclimaterice, oferă – în orice anotimp – condiții optime de odihnă și recreere :
camere cu confort modern și încălzire centrală, restaurante cu gustoase preparate culinare și de cofetărie.

● Hanul Praid, din localitatea balneară Praid, jud. Harghita.

● Hanul „Mina de petrol” Monteoru din stațiunea Sărata Monteoru, jud. Buzău

Turiști, în drumul dumneavoastră, vizitați supercooperurile și magazinele universale ale cooperăției de consum, bine aprovizionate cu o gamă largă de articole de îmbrăcăminte, electrotehnice și de uz gospodăresc, articole cultural-sportive etc.

● Hanul Bucura din Hațeg, jud. Hunedoara